

micHEL quoist

**így
élni
jó**

ÍGY ÉLNI JÓ

MICHEL QUOIST

ÍGY ÉLNI JÓ

ELMÉLKEDESEK AZ ÉLET MŰVÉSZETÉRŐL —
MAI KERESZTÉNYEKNEK

BÉCS, 1980

Az eredeti mű címe és kiadója:

RÉUSSIR

Les Éditions Ouvrières, Paris

Copyright 1961 by *Michel Quoist*, 10 rue du Docteur-Fauvel,

F—76 Le Havre (France). A szerző minden jogot magának tart
fenn, ideértve a bármiféle kiadás, közlés vagy fordítás jogát is.

Hatodik kiadás

Egyházi jóváhagyással

Fordította: *Horváth Mária*

Fedőlapterv: *Agnes Falkner*

Copyright 1973 by Verlag OPUS MYSTICI CORPORIS

(in Verbindung mit dem Österreichischen Pastoralinstitut)

A—1090 Wien, Boltzmanngasse 14. — Verlags-Nr.: 326.

Druck: Novographic, 1238 Wien.

AJANLAS

Eleven, őszinte, becsületes írás Michel Quoist e könyve; és hogy olvasói mennyire becsülik, mutatja a kiadások s fordítások nagy száma. Ezek sorába lép jelen fordítás is, amelyhez szívesen írunk ajánló sorokat. Hiszen ezt a könyvet a párbeszéd szellemében gondolta el és írta meg a szerző, és valóban jó anyagot is nyújt a nem-hívő testvéreinkkel való párbeszédhez.

Mert valóban mi egyesíthetne minket jobban, melyik ponton ne találkoznánk inkább, mint abban az azonos akaratban, hogy felszabadítsuk az embert, hogy felemeljük minden téren, azért, hogy jobb világot teremtsünk, amely otthonává lehet mindenkinek, és a legjobb lehetőségeket is nyújtja mindenki számára?

A szerző e könyvben éppen azt vizsgálja, hogy az ember mi módon éri el életében a teljes sikert: ennek előfeltétele elsősorban az ember belső egyensúlya, s ezt úgy érhetjük el, ha minden emberi értékhez ragaszkodunk, követve értéksorrendjüket. Nem akarunk léleknélküli világot építeni, olyan világot, amely megtagadja a szellemnek kijáró helyet.

Quoist a továbbiakban tevékeny elkötelezésünk szükségességét hangoztatja, amely nem éri be a jószándékkal és tervekkel, hanem ezeket állhatosan és a legalkalmasabb módon tettekké akarja váltani.

Végül az ember nem érhet el sikert életében, ha nincs benne közösségi érzék, mert egyfelől az ember nem « sziget », hanem társadalmat alkot, másfelől a társadalom is alakítja őt.

A személyiség kiegyensúlyottsága, munkára indító dinamizmus és közösségi érzék: ezek adják e mű belső értékét és ezekben látja a sikeres, a jó élet titkát az a keresztény, aki aggódó gonddal vizsgálja az emberiség jövőjét.

Vatikánváros, 1966. augusztus 4.

Prof. VINCENZO MIANO
a « Nem-hívők Titkársága »
ügyvezető főtitkára

TARTALOM

- 1 Ajánlás
- 5 Veszélyben az ember
- 11 Sikeres élet

I

AZ EMBER

- 17 Ember a talpán
- 23 Az ember két dimenziója
- 29 Az atomizált ember, vagy az egységes ember, a személység
- 33 Ne fojtsd el, nemesítsd!
- 41 A nő
- 47 Élhetsz egyedül, vagy házasságban, csak az önző hibázza el életét
- 57 Ifjú vagy, készülj fel a szerelemre!
- 63 Az ember és a piedesztálja
- 69 A kiteljesedett, vagyis a Jézus Krisztus által istenivé vált ember

II

AZ EMBER ÉS ÉLETE

- 79 Mikor fogadod el végre önmagadat?
- 85 Tudj örülni!
- 89 Gyötrő gondok
- 93 A gondtalan ember
- 99 Légy szabad
- 105 Szépségápolás
- 109 Ne terheld túl magad!
- 113 Tudj megállni!
- 117 Gondolkodj és dönts, ez tesz emberre

- 123 Légy összeszedett!
 129 Így cselekszel eredményesen
 133 « Éld a magad életét » - Légy hű a jelen pillanathoz!

III

AZ EMBER ÉS EMBERTARSAI

- 139 Ki az a másik?
 141 Kapcsolatba lépsz a másikkal - fogadd be őt
 147 Beszélsz a másikkal - előbb hallgasd meg őt
 151 Vitakozni a másikkal - gondolatcsere
 157 Hatni akarsz a másokra - bízzál benne
 161 A szeretet önmagunk odaajándékozása
 169 Szeretni mást annyi, mint életre kelteni
 173 Megházasodtok
 179 Fogadd el házasságodat!
 183 A szenvedés, az ember tragikus műve
 189 A szenvedés, a Megváltás alapanyaga
 195 A világ tökéletesítése és megváltása Istennel és minden emberrel
 201 Egész életedet szenteld az emberek megmentésének!
 209 Testvéred szenved és meghal

IV

AZ EMBER ÉS ÉLETE KRISZTUSBAN

- 219 A « szüklátóköri » ember, és a keresztény mélyebb látása
 225 Helyesen látni a hit fényénél
 229 Isten szól - találkozás Jézus Krisztussal
 239 Az Atya terve a világgal
 243 A mindennapi események valóságos távlatai
 247 Életünk felülvizsgálása
 253 Életünk közösségi felülvizsgálása
 257 Imádkozni annyi, mint: készségesen Isten elé állni
 265 A gyónás: a bűnbánat szentsége
 273 Ne csüggedj el soha!
 279 A Szentmise a világtörténelemben
 291 Üdvözlégy Mária!
 297 A szeretet útja Istenhez vezet... hogy Jézus Krisztus Szívével szeress

VESZÉLYBEN AZ EMBER

Az emberiség lelkiismeretét a világ « nagy problémái » izgatják: a munkásság igazságtalan helyzete és a fejlődésben elmaradt országok nyomora. Keserves következményeik, a szenvedések megszámlálhatatlan sokasága, az ember elevenjébe vágnak és lelkileg megbénítják.

Ma egy lehetőleg még súlyosabb, mert mélyebben gyökerező baj látogatja meg az emberiséget, és ez — a dolgok szörnyű visszájára fordulása! — a « legfejlettebb » népeknél és a « legműveltebb » embereknél kezdődik. Belső feloszlási folyamatról, magának az embernek belső rothadásáról van itt szó. A legnagyobb tudósok és erkölcstanítók — legalábbis akik hisznek a szellemnek az anyag fölötti felsőbbrendűségében — egyaránt súlyosan aggódnak ezért, s már maga az emberiség is kezd a veszély nagyságának tudatára ébredni.

Rendkívüli teljesítményei révén a modern világ csodálatosan szép és nagy lett. Ugy tűnik, hogy a hódításaira és az anyag s élet fölötti hatalmára büszke ember egyre inkább urává lesz ennek a világnak. De ugyanabban a mértékben, amelyben a tudomány és a technika révén uralma alá hajtja

a világegyetemet, elveszíti uralmát saját benső világa fölött. Behatol a világmindenség titkaiba, a parányokéba csakúgy, mint a mérhetetlen nagy bolygókéba, de ugyanakkor tanácstalanul áll saját személyiségének titka előtt.

A világmindenséget akarja dirigálni, de képtelen saját szellemét irányítani. Hatalma alá hajtja az anyagot, de ahelyett, hogy — szabadon az anyag zsarnokságától — elsősorban a szellemből élne, a tökéletesített anyag ellene fordul, ő maga rabszolgává lesz, és elvész a szellem.

Ha pedig az ember «elveszíti a szellemét», mindent elveszít. Nincs többé ember. Mert a szellem az első. A gondolat a szellem szülötte: ezért nyer alakot az ember keze alatt az anyag és ezért épül fel az épület. A szellem tervez, azért nő ki a város a földből és így készül el a gép a gyárban. A szépség a szellemben fogan meg, így lesz szobor a márványból, így csendül fel a dallam a húrokból s ezért gyönyörködhetünk a színek harmóniájában. S mikor a szellem lendületbe jön egy másvalaki szellemétől, él a szerelem, egyesülnek az emberek és közösséggé válik az emberiség. De ha a szellem megromlik, az ember veszélybe kerül. Ellene fordul minden és tönkreteszi: szerelmében a teste; a gép, amit szerkesztett; a város, amit megtervezett; a világ, amit felépített. Az anyag kicsúszik az ember hatalma alól. Nincs többé ember. Mindent előlről kell kezdeni.

Igy pusztultak el egymás után a kultúrák. A történelem kezdete óta változtatják egymást, és jól tudjuk, hogy csak egyikük-másikuk pusztult el külső csapások következtében; a legtöbbjük lassú rothadás folyamán, belülről teljesen kiüresedve, saját hóhérévá lett.

Büszkék vagyunk nyugati kultúránkra. Úgy látszik éppen azért, hogy megmentjük, résztvetünk a legnagyobb arányú öldöklésben, amit csak látott a világ; hogy éljen, emberek tizmilliói haltak meg és újabb tizmilliók szenvedtek; hogy fenn-tartsuk, felfegyverkeznek a nagy nemzetek és olyan fegyvereket halmoznak, amelyek alkalmasak egész földrészek elpusztítására.

Valóban, a kultúránk veszélyben van, de ez a veszély nem a földrajzi határain, hanem inkább az emberi szív határain fenyeget. A pusztító féreg a szív bensejében rág és kérlelhetetlenül győz, hiszen táplálja a modern világ felszínessége, amely a testnek az érzéki gyönyört és a szellemnek a hatalom kevélységét kínálja.

Most ennek a gyümölcseit aratjuk. Erkölcsi züllésünknek egyik jellemző tünete, hogy világszerte vésszesen növekszik a ifjúsági bűnözők száma; a « legfejlettebb » népek körében valóságos ostorcsapássá válik ez. A lelki betegségek növekedése, a különféle neurózisok, a modern ember tragikus kórképét mutatják. A « vadaknak » a testiük számára kell gyógyszer; a « művelt » emberek ezzel szemben egyre inkább a pszichoanalitikusokra, ideggyógyászokra és elmeorvosokra szorulanak, akik megkísérlik, hogy megmentsek a lelkiüket.

A holnap embere talán ellátogat a szomszédos bolygókra. De mi lesz ennek az embernek a « tartalma »? Az egész emberiségnek meg kellene fontolnia Jézus Krisztus ünnepélyes és mindig időszzerű figyelmeztetését: « Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall! ».

Mindezek ellenére is, lelkesítő ez a mai világ! Nincs jogunk fékezni ragyogó haladásában, ellenkezőleg, az a kötelességünk, hogy előrevitelében közreműködjünk, ahelyett, hogy kivonnók magunkat alóla. Mégis hiábavaló volna munkánk, ha nem törekednénk az embert újra ráébreszteni lelkének tudatára. Az embert kell helyreállítani, hogy a világegyetem — általa — rendben és szeretetben állíttassék helyre.

Minél könnyebben élhet s minél könnyebben jut élvezethez az ember, annál szükségesebb számára a világosság, hogy megértse: az élet és élvezet csak eszközök egy magasabb cél érdekében; annál inkább rászorul a belső erőre, hogy ne ragaszkodjék ezekhez, annál inkább van szüksége a szeretetre, hogy ne kovácsoljon tökét ezekből saját hasznára és testvérei kárára. Miként egy építkezés sikere érdekében a mérnök tervező szellemére és pontos számításaira van szükség, akként a világ is, szolid és jó felépítése érdekében olyan embert kíván, aki több szellemmel és szeretettel élteni.

Hogy az ember és a világegyetem boldoguljon, ahhoz most már nem elég, ha az embernek visszaadjuk a lelkét, hanem — mint már Bergson is követelte, — « lelkének kiegészítését » is meg kell adnunk.

* * *

De menjünk tovább. Ha az emberi szellem kudarcot vall a diadalmaskodó anyaggal szemben, ez azért van, mert vagy megfélekezett Istenről, vagy nem törődik vele, vagy tagadja létét. A tragédiát így foglalhatjuk össze: Az ember vagy Istenhez ragaszkodik és elszakad az anyagtól —

vagy az anyaghoz csatlakozik és elszakad Istentől. Végeredményben, ha az ember veszélyben van, ez abból ered, hogy önmagát és az anyagot választotta.

A modern világ a mai ember számára állandó kísértés forrásává válik.

Az ember napról-napra többet termel és állandó kiéhezethettségében ráveti magát a termelt javakra, de sohasem lakik jól velük. Kerge kör ez: az igények gyorsabban szaporodnak, mintsem a kielégítésükre szolgáló szükségleti cikkek, és a rabszolgává vált ember kinyújtja kezét, hogy begyűjtse a gyümölcsöket és odasüllyed, hogy térdrehull új bálványai előtt. Így lényének legmélyében szakadás következik be, sőt maga is állandó harcra van kárhoztatva testvérei ellen; mindenki — akár az egyén, akár a tömeg — a maga hasznát akarja lefölözni, és azt megtartani, hogy élvezhesse.

Az ember mindazonáltal torz fejlődése ellenére is csodálja önmagát. Es valóban, vajon nem csodálatosak-e teljesítményei? De miközben önmagát csodálja, elfelejti csodálni és imádni Istent. Abban a mértékben, ahogy növekszik rendkívüli hatalma a dolgok fölött, megfélemedezik Isten mindenhatóságáról. A dolgokat teszi istenévé, sőt önmagát is istenné teszi, az egy igaz Isten helyett.

Igy szakad el a « civilizált » ember az igaz Istentől és dacára bizonykodásainak, csakúgy mint-ha ateista tanokat hirdetne, olyan világot épít, amelyben nincs többé hely Isten számára.

* * *

Megmarad, ma is változatlanul fennáll, Jézus Krisztus ajánlata — azé a Krisztusé, aki Atyja

küldötteként azért jött a világra, hogy megmentse az embert és a világot:

« En vagyok az Út az Igazság és az Élet...

Nélkülem semmit sem tehettek...

Azért jöttem, hogy életük legyen és pedig bőségben legyen...

En vagyok a Feltámadás és az Élet, aki Ben-nem hisz, nem lát halált sohasem...

A békét hagyom nektek, az én békémet adom nektek; nem mint a világ adja, adom nektek... »

Hogy az embernek és a modern világnak élete « sikeres » legyen, nem elég, hogy visszaadják az embernek a lelkét, nem elég, hogy megadják neki « lelkének kiegészítését », hanem mindenekelőtt az szükséges, hogy visszaadjuk neki Jézus Krisztust. Ha ezt nem tesszük, akkor holnap nem lesz itt többé ember. Mert veszélyben az ember!

** * **

Ezt a könyvet azért írtuk, mert valóban napról-napra szorongatóbban érezzük azt a veszélyt, amely az embert fenyegeti. Lapjai abban akarják az olvasót megsegíteni, hogy megállapodjék s aztán újra magára találjon, illetve megerősödjék. Szerény törekvés ez a mérhetetlen nagy feladathoz képest. De vajon a vízduzzasztó erőmű ereje nem a megszámlálhatatlan kis vízcsepp erejéből tevődik-e össze? Isten, akinek gondviselésére bízuk könyvünket, majd felhasználja, ha úgy akarja, és ha fogékony lélekre talál bennünk.

SIKERES ÉLET

Egy francia közvéleménykutató intézet körkér-
désére, amelyet egy francia képes folyóirat (La
Vie Catholique Illustrée) tett közzé, hogy « Mi a
mai emberek legfőbb gondja és törekvése? » — a
válaszok során a megkérdezett fiatalok közül,

90% azt tartotta a legjelentősebbnek, hogy éle-
te « sikeres » legyen ;

88% hogy megfelelő álláshoz és megélhetéshez
jusson;

59% hogy megházasodjék és családjá jövőjét
biztosítsa.

Az emberek jól akarnak élni, sikerre vágnak.
De milyen sikerre? A legtöbbször anyagi sikerre.
Ezzel a könyvvel az a célunk, hogy néhány
szempontot nyújtsunk *az élet valódi és totális
sikeréhez, keresztény sikeréhez.*

Eletünk e sikere hitetlen ember szemében néha
— merőben emberi szempontból — vereségként
tünhetik fel. Jól jegyezzük meg, azt mondtuk:
« néha ». De ne feledjük el, hogy az Úr azoknak,
akik Őt követik, a százszorosat igéri, és pedig nem-
csak egykor az égben, hanem már ezen a földön
is. Másfelől azt is tudjuk, hogy kötelességünk min-

dent elkövetni, mind az emberi értelemben vett « siker », mind a világ haladása érdekében, és azt is tudjuk, hogy Isten csak ezzel a feltétellel adja meg azt a kegyelmet, hogy végső beteljesedésképp eljussunk életünk természetfölötti sikeréhez is.

Az emberből indulunk ki, mert az ember az elsődleges és mert végeredményben az emberre megy ki a játék. De ha egyfelől úgy véljük, hogy esztelenség azt hinni, hogy a külső struktúra elegendő ahhoz, hogy átalakítsa az embert, akkor legyünk arról is meggyőződve, hogy másfelől éppoly esztelenség azt hinni, hogy elég megváltoztatni az embert anélkül, hogy hozzányúlnánk a struktúrákhoz. Ugyannazzal a törekvéssel és ugyanazzal a szeretettel kell mindkét feladatot megvalósítanunk.

És ne várjunk addig a cselekvéssel, amíg « kialakultunk »; az ember tevékenysége révén alakul ki és csak a testvérei iránti tevékeny szeretet gyökerezetheti meg Krisztus szeretetében. Emberileg is, és természetfölötti értelemben is csak akkor lesz az embernek életében « sikere », ha a világ sikeres fejlődését igyekszik munkálni.

* * *

Ez a könyv nem tudományos értekezés, amely az emberi és a keresztényi élet szabályait szakszerűen fejti ki, hanem — amint mondtuk — néhány gondolatot nyújt az emberről és a világ emberi és keresztény módon való felépítéséről. Megfontolásainkat fejezetekbe foglaltuk össze: egyesek kapcsolatban vannak egymással, mások nincsenek. Mivel nem törekszünk teljességre, senki se tegyen szemrehányást, ha valamelyik terület

kimaradt. Ugyanez érvényes az egyes « fejezetekre » is: a témákat nem szakszerűen dolgoztuk fel, hanem mindig csak *néhány szempontot* nyújtottunk, míg másokat tudatosan megvilágítatlanul hagytunk.

A nagyobb világosság kedvéért elmékedéseinket négy nagyobb csoportba osztottuk: Az ember — Az ember és élete — Az ember és embertársai — Az ember és élete Krisztusban. De e beosztásban ne lássunk éles elhatárolást. Sokkal inkább igyekezzünk a fejezeteket összefüggésükben nézni. Hogy ezt megkönnyítsük, ismételten utalásokat alkalmaztunk. Természetesen nem akartuk az ember és Krisztus kapcsolatát az élet egy meghatározott szektorára korlátozni. Ellenkezőleg, vajha sikerült volna megmutatnunk, hogy az ember törekvése saját élete és a világ felépítése érdekében egy és ugyanaz a törekvés kell legyen Krisztusban, és ennek célja Isten Országának előrevitele.

Miért részesítettünk előnyben bizonyos témákat? És miért választottuk egy-egy tárgy kapcsán ezt vagy azt a szempontot? Kizárólag azért, hogy a mai idők konkrét igényeinek megfelelhessünk. Ugyanis nem szobatudósok vagyunk, gyakorlati apostoli munkát igyekszünk végezni, kezünket az élet ütőerén tartva, abban a meggyőződésben, hogy Isten szól hozzánk az emberek sürgetésein keresztül.

Egyszer egy csoport kér felvilágosítást valamilyen kérdésben; máskor egy ember kér tanácsot, hogy egy bizonyos szempontból jobban megérthesse és így jobban élhesse életét; máskor egy folyóirat olvasói kérdeznek... és valamennyien válaszra várnak és *ma* kell nekik válaszolnunk. Holnap ta-

lán más emberek, más kérdésekre, más választ várnak.

Szabatosan, közvetlenül és találóan akarunk a kérdésekre válaszolni, a hétköznapiok nyelvén szólni, ma is érthető formában az örök igazságokról.

Ha a bizalmas « te » megszólítást használtuk, ez nem az olvasó iránti tisztelet hiányából, vagy bizalmaskodásból történt — ez itt legkevésbé sem volna helyénvaló —, hanem abban a reményben, hogy az olvasó átveszi a mi szerepünket és ön maga számára mondja az elkészített elmélkedéseket, úgy, amint hogy ezeket mi önmagunk számára is írtuk.

Sajnos, a mai embereknek nincs már idejük hosszú értekezéseket olvasni; de bármelyikünk tud majd szakítani pár percet, hogy néhány mondaton elgondolkodjék. *Gondolkodásra akarunk indítani, olyan eszmélődésre, amely lelkiismeretvizsgálatra, majd önmagunk elkötelezésére vezet.*

Aki kész arra, hogy itt vagy ott megállapodjék és az olvasottak alapján továbbfűzve gondolatait, hajlandó szembenézni saját életével, és meghallani Istennek hozzá intézett csendes kérdéseit, az nem feledkezik meg többé lelkéről és Megváltójáról.

Bár sikerülne néhány embert hozzásegítenünk ilyenfajta jótékony eszmélődés gyümölcseihez, — és így megsegítenünk őket abban, hogy valóban jól, sikeresen éljenek és így a világot is előrevigyük.

AZ EMBER

EMBER A TALPAN

Az ember arra vágyik, hogy tökéletesen ura legyen létének. Igaza is van, hiszen az állatvilág feletti felsőbbrendűsége éppen abban áll, hogy képes önmagáról és a világról gondolkodni, ítéletet alkotni és képes arra, hogy saját eszményei szerint irányítsa életét. Viszont igen sokan, akik tetteik urának képzelik magukat, valójában többé-kevésbé testük, érzékeik rabszolgái. Nem sikerült megalapozniuk és fenntartaniuk képességeik értékrendjét. Ahhoz, hogy megálljanak a « lábukon », vagy nem elég tisztánlátók, vagy pusztán a saját erejükre építenek.

Pszichológiai szempontból igen kevés ember normális « felépítettségű ».

Kevés ember helyezte és rendezte el megfelelően lényének különböző « emeleteit ».

Kevés a tökéletesen kiegyensúlyozott ember:
vagy nem segítették őket önmaguk kialakításában (nevelés),
vagy soha nem formálták önmagukat (az ifjú és a felnőtt törekvései),
vagy tönkretették önmagukat, illetve mások tették tönkre őket: a dolgok, az adottságok, az élet.

Kevés ember érdemli meg az ember nevet.

A jól felépített ember három « emeletből » áll (1):

a harmadik a szellemi,
a második az érzelmi,
az első a fizikai.

A három « emelet » kölcsönösen tartja egymást, összefüggnek és hatnak egymásra, de érték-sorrendjüket tiszteletben kell tartani; a fizikai legalul van, ez a legkevésbé nemes, — a szellemi legfelül van, ez a legértékesebb. Ha az érték-sorrend felborul, rossz a szerkezet, tönkremegy az ember.

Vannak emberek, akik a fejükön járnak. Az ilyenek nem életképesek, hiszen az ember nem erre van teremtve.

A fejedén jársz, amikor a természet — a tested — kerekedik felül és parancsol. Ez az érzékiség mindenféle formájában.

Lehet ez betegség is, amely agyonnyom, ahelyett, hogy te uralkodnál rajta és felajánlanád.

Ha a test dönt és parancsol, te pedig engedelmeskedel, tested súlya minden egyebet elnyom benned. Érzelmi világod eltompul, szellemed el-sorvad, megfullad.

(1) Ha « emeletek »-ről beszélünk az emberrel kapcsolatban, ezt csak azért tesszük, hogy alkotóelemeinek egymáshoz viszonyított értékét megkülönböztessük; de nem felejtjük el, hogy az *ember egységes*, és hogy *cselekedeteinek mindegyikét egész lényével végzi*. (Vö « Az atomizált ember, vagy az egységes ember, a személyiség », 29. l.).

A te tested még nem ragadta meg teljesen és véglegesen a hatalom gyeplőjét? Lehet, hogy így van, de őszinte önmegfigyelés során ismételten rajtakapod majd magad, hogy a fejedén jársz:

falánkságod nem tud ellenállni az édességnek, egy üveg bornak, egy cigarettának;
restséged reggel nem enged felkelni, vagy ha már felkeltél, irtózol minden erőfeszítéstől;
élvezeteket keresel, pusztán azért, hogy kielégülj;
önmagáért kívánod a nemi gyönyört.

Allj talpra, légy ember!

Vannak, akik kúszva haladnak előre; ezeknél az érzelem parancsol.

Az érzelem lesz urad, ha vonzalmad szenvedélyé válik és az ész ellenőrzése alól kicsúszva « elvesztet fejedet ».

Ha az érzelem uralkodik, az is megbénítja a szellemet, a maga vontatókötelére veszi azt. A szellem nem képes többé egészségesen ítélni, szabadon cselekedni.

Nem váltál helyrehozhatatlanul érzelmed rab-szolgájává? Lehet, hogy így van. De vajon nem kormányoz-e téged is túl gyakran az érzelem?

Úgy véled, hogy az egyik embernek igaza van, mert azt érzelmeiddel szereted, és a másiknak nincs igaza, mert azt « látni sem bírod ».

Tanulsz az egyik tanárodnál, mert rokonszenves, és nem csinálsz semmit a másiknál, mert nincs vele « érzelmi kapcsolatod ».

Feláldozod magad, sokkal többet adsz magadból emennek, mint amannak, mert emezt érzelmileg szereted; emezzel szívesen dolgozol egy brigádban, mert érte « elmennél a világ végére is », de a barátjával nem tudnál együttműködni.

Rossz hangulatban vagy, nincs kedved semmihez, mert
egy szemrehányás megbántott,
egy gúnyos mosoly elszomorított,
egy kéz visszautasított.

Nincs már bátorságod a harchoz, mert nem veszik észre erőfeszítéseidet, mert kiéhezett érzelmeid nem találnak « vigasztalásra ».

Ma imádkozol, mert « formában » vagy és azért vagy formában, mert kellemes levelet kaptál, mert a barátod kedves volt hozzád, mert megindított egy nagy szenvedés...

De holnap már nem fogsz tudni imádkozni, mert kiüresedtél, és azért vagy « üres », mert nem tudsz érzékelhető eredményeket megállapítani, mert valaki nem hisz a jóindulatodban, vagy mert a barátod becsapott, vagy elhagyott.

Nem állsz a talpadon, csúszol-mászol, te rabszolga, te!

Ember a talpán az, akinek teljesen szabad szelleme parancsol érzelmeinek és testének. Nem veti meg sem az egyiket, sem a másikat, mivel mindkettő szép és hasznos, hiszen Isten teremtette; de uralja és kormányozza mind a kettőt. A szellem az úr, az érzelem és a test a szolgálói.

Jogod van bevetni érzelmedet vagy testi erődet (1); a te erőid azok, de irányítanod kell; a te lovaidd azok, meglovagolhatod őket, de jól tartsd kezeden a kantárszárat; a te kocsid, száguldhatsz vele, de jól fogd a kormánykereket. Ha papirpáid megbokrosodnak, ha elveszíted uralmadat a jármű felett, baleset ér.

Vannak emberek, akik « lebegnek ». Lábuk nem éri a földet.

Te is lebegsz,

amikor az álmaidat valóságnak tartod,
amikor idődet olyan tervek kovácsolásával
töltöd, amelyeket sohasem valósítasz meg,
amikor nem alkalmazkodsz a személyekhez
és a dolgokhoz,

amikor nem fogadod el önmagadat, nem fogadod el a többieket, a környezetet, amelyben élsz, a helyet, amelyet elfoglalsz, az eseményeket, amelyek téged is érintenek...

Akkor is lebegsz, amikor álmaid világába menekülsz a valóságtól való félelmedben, vagy nagylelkűség híjján, vagy pedig gögös megelégedettségben.

Ha csak álmodod az életedet, nem éled azt.

Ahhoz jogod van, hogy akár egy álomba is kapaszkodj, de csak azért, hogy előrevigyen, és sohasem azért, hogy elszakítson a valóságtól.

Hogy helyesen formálhasd magad s ember légy a talpadon, gyakran idézd emlékezetedbe az ember

(1) Vö. « Ne fojtsd el, nemesítsd », 33. 1.

alkotóelemeit és értéksorrendjüket. Becsületesen vizsgálj és figyeld meg önmagadat bizonyos személyekkel, tetteikkel s magatartásokkal kapcsolatban... Mi az, ami arra készítetted, hogy így határozz, így cselekedj, így nyilatkozz? Ha megállapítod, hogy nem te irányítottál, ez már szellemed győzelmét jelenti. Szellemed nem vak áldozat már, szabaddá teszi önmagát és visszafoglalja irányító szerepét életedben.

Saját erejéből az ember nem képes megtartani egyensúlyát, megállni a talpán: teste túl nehéz, érzelmei túl vakmerőek. Szüksége van olyan erőre, amely felfelé vonzza, támogatja és bensőleg átalakítja.

Ha kitárod lelked Istennek, megerősödsz az Ő erejével, érzelmeid, tested kezében lesznek, mint-hogy kezéd Isten kezében lesz.

Ha nem fogadod magadba Istent, megcsönkítod önmagadat, befejezetlen maradsz, « fejetlen » ember vagy, mert a teljes ember az Atya örök tervében a *« talpán álló » és Istennel egyesült ember.*

AZ EMBER KÉT DIMENZIÓJA

Az elszigetelt, csak önmagának élő ember elképzelhetetlen. Ha az ember boldogulni akar, szabadon és teljesen ki kell tárnia magát Istennek, aki szeretetében nem elégszik meg azzal, hogy megteremtette az embert, hanem egyesülni akar vele, istenivé akarja átformálni.

De a földön sincs egyedül az ember, hozzá van kötve az összes többi emberhez és szabadon egyesülnie kell velük a szeretetben.

Csak a szent a tökéletes ember, aki teljesen megszabadult önmagától, hogy « magába » fogadja ISTENT és AZ EGESZ EMBERISEGET.

A teljes ember « az ember a talpán », aki egyesült az Istennel, azért, hogy legbensőbb valójáig átalakuljon, beléje olvadjon : « Élek ugyan, de nem én, Krisztus él bennem ! » (1). Ez az ember vertikális dimenziója *Isten felé*.

A teljes ember egyesült minden embertestvérével, minden idők és helyek emberével, hogy egyetlen egységet alkosson velük. Ez az ember horizontális dimenziója a többi *ember felé*.

Aki nem érte el ezt a két dimenziót, befejezetlen, megrokkant, csonka ember.

(1) Szent Pál, Gal. 2, 20.

Az emberek nem egymás mellé helyezett egyedek, hanem egymással összekapcsolt személyek.

Az emberiség tagja vagy és minden ember egy kis darab belőled, mert hiszen minden ember az emberiség alkotórésze.

Csak akkor ismered meg teljesen önmagadat, ha majd minden embert megismersz.

Majd akkor válsz teljesen felnőtté, ha a megismerés és szeretet révén egyesülsz minden emberrel, az emberiség tagjaival. Az emberiségével, amelynek magad is egyik tagja vagy.

A gyermek akkor válik ifjuvá, amikor öntudatra ébred. Az ifjú akkor válik felnőtté, amikor az egész emberiségnek tudatára ébred.

Ébredj önmagad tudatára, akkor majd felismered korlátaidat, és ha felismerted korlátaidat, képessé válsz mások befogadására úgy, hogy általuk tökéletesedel és gazdagabb leszel.

Egyetlen ember sem képes magában élni anélkül, hogy önmagát szegényebbé ne tenné.

Az egész modern dinamikus lélektan azt mondja, az egész evangélium azt tanítja, hogy két ellentétes erő létezik, amely az embert ösztönzi:

a kiáradás és kapcsolat ereje, amelyet « szeretet »-nek neveznek, amely önmagunkból való kilépésre ösztönöz, hogy közösségeket építsünk, kezdve a családtól egészen az emberiségig;

a visszahúzódas és elszigetelődés ereje, amelyet « egoizmus »-nak neveznek. Ez ma-

gunkba zárkózásra csábít és az egyéni siker örök és csalóka illúziójába ringat (1).

Bármilyenek is legyenek személyes, belső értékeid, ha elszigetelődsz, sohasem fogod elérni teljes érettségedet. És ha mások révén gazdagodni akarsz, eggyé kell lenned velük: szeresd őket.

Minél jobban szereted a többieket, annál tökéletesebb leszel!

Ha azt mondod:

mindenki önmagáért,

az első én vagyok (az én tanulmányaim, az én családom, az én jövőm, az én jólétem és így tovább), a többivel nem törődöm,

nem avatkozom bele a mások ügyeibe (ami azt jelenti: nem törődöm az iskolám, munkatársaim, háztömböm, stb. ügyeivel...),

és ha mereven ragaszkodsz ehhez a magatartáshoz, sohasem teljesedsz ki, hanem siralmasan csonka maradsz.

Láncot kell alkotnod. Először azokkal, akiknek meg tudod fogni a kezét. A közeledben levőkkel: családdal, a házbeliekkel, háztömböddel, iskoláddal; társaiddal munkádban és szabad idődben. Ha nem alkotsz közösséget velük, legyen bár az egész emberiség egyetlen egység, te magadra maradsz, elszigetelődsz. Az elszigetelt ember pedig em-

(1) E témával, valamint a szerelem és házasság témájával kapcsolatosan bőségesen merítettünk Dr. Goust: *En marche vers l'amour* c. kitűnő munkájából (Editions Ouvrières; német fordítása: *Der Weg, der zur Liebe führt*. Schwabenverlag, Stuttgart).

berileg nézve kudarcot vallott; az Atya tervében: elvetett.

Hogy találkozhas a többiekkel, meg kell lát-nod őket: nyisd ki tehát a szemed!

Hogy befogadhasd a többieket, legyen helyed a számukra: készíts helyet magadban!

Hogy egyesülhess a többiekkel, lépj ki önma-gadból: felejtsd el önmagad és add oda magadat!

Az időben és térben távoleső emberekkel csak szellemi síkon egyesülhetsz: el kell őket érned a megismerés révén, « szívedben kell hordoznod » őket a szeretet révén. Kutasd életüket, problé-máikat, szenvedéseiket, örömeiket..., az újság, rá-dió, mozi, televízió, olvasmányok, előadások, uta-zások... révén. Növeld fokozatosan látókörödet és emberi tudatodat egészen a Föld határáig.

Az egyes ember nagysága közösségalkotó ké-pességével mérhető.

Isten személyek közössége: saját képére terem-tett téged, tehát nem elszigetelt, elkülönített egyed-nek, hanem olyan személynek, aki hivatott vagy Vele és az emberiséggel közösséget alkotni.

Az ember üdvössége személyes és *kollektív üdvösség*. Isten egy « néppel » kötött szövetséget. « Egyházat » alapított.

Az emberiség Isten elgondolása szerint egy: a közös Atyától származó gyermekek családja.

A bűn miatt « szórta szét Isten az ember fiait

a föld felszínén » (1). Minden embernek helyre kell állítania önmagában az emberiség eredeti egységét. Mindaddig befejezetlen marad az ember, míg egyetlen embertestvére is ki van zárva az egységből és nem nevezheti magát joggal « mindenki testvérének ».

Egyesek azt gondolják: Isten fölösleges, elég, ha minden ember egyesül a mérhetetlen nagy testvéri közösségben. De hát lehetnek-e az embernek testvérei, ha nincs Atya, és ki lehetne más a közös Atya, ha nem a minden élet Teremtője?

Ha minden ember testvére akarsz lenni, el kell fogadnod, hogy gyermek vagy, hogy éled és Istentől kapod az életet — és minél inkább gyermek leszel, annál inkább leszel testvér is.

Egyesek azt gondolják: elég az Istennel való egyesülés, az emberekkel nem kell törődni. Ha azonban az Atya fia akarsz lenni, el kell fogadnod, hogy az összes többi gyermek testvére vagy. Mihelyt megtagadod egyik testvéredet, az Atyát tagadod meg, önmagadat rombolod, nem vagy többé az, akit az Atya akar.

Ha élni akarsz, szeresd testvéreidet: « Mi tudjuk, hogy a halálból átjutottunk az életre, mert szeretjük testvéreinket. Aki nem szeret, a halálban marad » (2). Minél mélyebben és átfogóbban szereted az embereket, annál jobban « jutsz át az életre »; mennél jobban eltávolodsz és elkülönülsz tőlük, annál inkább rombolod magad, és « az életből a halálba » jutsz.

(1) Gen. 11, 8.

(2) 1. Ján. 3, 14.

Amikor kitárod lelked Isten előtt és kitárod
lelked az emberek előtt,
amikor találkozol Istennel és találkozol az
emberekkel,
amikor egyesülsz Istennel és egyesülsz az em-
berekkel,
nem olyan dolgokat viszel végbe, amelyek kizárják
egymást, hanem ellenkezőleg olyanokat, amelyek
egymást kiegészítik, tökéletesítik.

A Megtestesüléssel és Megváltással Krisztus az
emberiséget a maga nagy Titokzatos Testévé tette:
amikor az Úrral egyesülsz, az egész emberi-
séggel egyesülsz,
mert nem fogadhatod be a Főt, anélkül, hogy
a tagokat be ne fogadnád,
amikor az emberekkel egyesülsz, az Úrral talál-
kozol, mert nem fogadhatod be a tagokat
anélkül, hogy a Főt be ne fogadnád.

Ha kész vagy arra, hogy csökkentsd önszere-
tetedet, hogy így Isten iránti szereteted és em-
berszereteted növekedjék, csak akkor leszel al-
kalmas arra, hogy *emberré válj*.

AZ ATOMIZALT EMBER,
VAGY AZ EGYSEGES EMBER,
A SZEMÉLYISÉG

Modern világunkban az atombombánál is nagyobb, fenyegetőbb veszélyt jelent az ember belső « hasadása », pszichológiai és szellemi értelemben vett « atomizálódása ». Bár egyre jobban hatalmába keríti az ember az anyagi világmindenséget, úgy tűnik, hogy önmaga fölött egyre kevesebb hatalma van a sokféle külső inger zaklatása közepette. Helyre kell állítania saját szintézisét, ha élni és cselekedni akar.

A fa úgy él, hogy ásványi anyagokat vesz fel, természetének megfelelően « áthasonítja », és egy magasabb szintre, a vegetatív élet szintjére jutatja azokat.

Az állat úgy él, hogy ásványi anyagokat használ fel, továbbá magába olvasztja a növényi életet is. Koordinálja az alsóbbrendű energiákat a benne uralkodó természeti törvénynek megfelelően és egy magasabb szintre: az állati élet szintjére emeli azokat.

Az ember felhasználja a növényi és állati élet sajátosságait, de alárendeli és átalakítja azokat az ész és a szabadság segítségével emberi létté.

Ha ember akarsz lenni, kell, hogy szellemed uralja és irányítsa ösztöneidet, érzékeidet.

Válassz: vagy a szellemed és lelkiismereted parancsol, és emberré válsz; vagy az ösztöneid uralkodnak el, és elállatiasodsz.

Minden bűnben a szellem kudarca rejlik az alsóbbrendű énnel szemben; a rend felborul, az ember valamivel csonkább lesz.

Muskátlid, kutyád befejezett lények. Ezek elérték korlátozott növényi, állati tökéletességüket. A te nagyságod abban áll, hogy magad alakítod ki önmagadat. Befejezetlen vagy, közvetlenül kell részt venned saját megteremtésedben.

Mivé lenne kerékpárod kereke, ha küllőit nem tartná össze a kerékagy?

Nem lenne többé kerék.

Mivé lenne az atom, ha az elektronok elszabadulnának központi magvuktól?

Nem lenne többé atom.

Mivé lenne az ember, ha szellemi és fizikai képességei nem olvadnának harmónikus egységbe az « én »-ben?

Nem lenne többé ember.

Az atomjaira bomló: atomizált ember az, akinek érzékisége túlfokozott; akinek indulatossága, érzékenysége, képzelete fékevesztett; akinek fegyelmetlen képességei ellenőrzés nélkül működnek és mindegyik a maga táplálékát keresi, túltéve magát a szellem és eszmény törvényein. Ez tulajdonképpen a felrobbanása és szétszóródása annak, ami az ember legmélyebb lényegét alkotja. Nincs többé ember.

Az emberré válás minden erőnk összegyűjtését, viszonylagos értékrendjük szerint való átrendezését és a szellemnek való alárendelését jelenti.

Ha egészségesen akarsz felépíteni magadat, nem elég alkotóelemeid értékrendjét megállapítanod (1), hanem felülről egységesen kell összefognod — amennyiben egy és ugyanazon « én »-hez kapcsolod — azokat.

Könnyű egy öreg és fáradt ló gyepelőjét tartani.
Nehéz egy fiatal és ideges paripát megzabolázni.

Még nehezebb hat telivért, hatosfogatot hajtani.
... de ha megzabolázod a telivéreket, ez a hatos fogat repít majd a leggyorsabban s a legmesszebbre.

Nem könnyű egyensúlyban tartani, egységesíteni a modern embert. A belső energia nehezen tudja kormányozni alsóbbrendű és gyakran abnormálisan fejlett képességeit, amelyek külső ingerek rabságába esnek. De ma még sokkal inkább, mint tegnap, az lesz a nagyteljesítményű és befolyásos, aki a maga egységét megvalósítja.

Ha *teljes egészében* a tettek mezejére akarsz lépni,

ha *totálisan* oda akarsz magad adni,

ha *tökéletesen* befogadóképes akarsz lenni,

ha *teljes* szívedből akarsz szeretni,

ha *minden* erődből akarsz imádkozni,

légy teljesen ura testednek, szívednek, szellemednek, kiáradó életerejűeknek, légy ura önmagadnak, és akkor elmondhatod: cselekszem, odaadom magam, befogadóképes vagyok, szeretek, imádkozom.

Az intenzív élet azt jelenti, hogy miután összegyűjtöttük, egységbe foglaltuk, személyiségünkkel

(1) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

áthattuk minden erőnket, teljes egészében bevetjük azokat a jelen pillanatban (1).

Aki megvalósította szilárd, személyes szintézist, az biztonságérzetre, nyugalomra tesz szert.

Hogy harmóniát sugározz önmagad körül, teremts harmóniát önmagadban.

Vajon serényen hajtana-e az olyan kerékpáros, aki nem ismeri célját?

Vajon felépülne-e a ház, ha a kőművesek nem kapták volna meg az építési tervet?

Hogyan akarod legbensőbb lényed harmóniáját, egységét megteremteni, ha nem tudod: miért és hogyan?

Kell, hogy fejedben és szívedben egy nagy tervet hordozz, mely egész benső életedet átfogja és kiaknázza.

Célod és terved egy élő személy: Jézus Krisztus. Csak Benne és Altala, az ember és a világ összhangjának újraalkotója által építheted ki egységedet.

A bűn okozta az ember egyensúlyvesztését. Csak a Megváltás képes visszaállítani az ember egyensúlyát, megmenteni az embert.

Fogadd lelkedbe a Megváltót, és istenlakta lelked révén a Szeretet egyesíteni fogja képességeidet, kialakítja legbensőbb lényedet. Benne nemcsak ember leszel a talpadon, nemcsak egységesített emberré: személyiséggé, hanem *isteni emberré* válsz.

(1) Vö. « Légy összeszedett », 123. l.

NE FOJTSD EL, NEMESÍTSD!

Teljes szívünkől és « minden erőnkől » kell szeretnünk, ez az Úr parancsa. Így egyetlen benső képességünket sem szabad megvetnünk, még kevésbé elfojtanunk. De hogy képességeink szolgálhassanak bennünket, meg kell ismer-nünk, el kell fogadnunk, irányítanunk kell azokat.

A mai embernek különösen nehezebbre esik érzelmi világát helyesen beépíteni önmagába. A kijátszott érzelem megbosszulja magát, rendetlenséget okoz, vagy pedig ellenőrzésünk alól kisiklik és a végsőig felfokozódva megzavarja ítélő- és cselekvőképességünket.

Az akarat — amelynek, úgy tűnik, túlzott hatalmat tulajdonítanak — semmit sem tehet az értelem nélkül, fő-ként pedig az érzelem benső egyetértése nélkül.

Végső sorban csak az az ember képes egyensúlyát fenntartani, egészséges és valódi lelki életet élni, aki harmó-niába olvasztja minden képességét Krisztusban. (1)

Lényed minden szintjének életképességek fe-lelnek meg (2). Egyik sem rossz, nem kell elfojta-

(1) E fejezet második részének gondolatait és tanácsait nagyrészt Saint-Pierre doktornőnek, a pszichoszintétikus vizsgálatok szakértőjének köszönhetjük.

(2) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

nod azokat; de mindegyiküket kikezdte a bűn, nem szabad magukra hagynod őket.

A háziállat, ha visszakerül a vadonba, visszavedlik vadállattá.

Saját kezdeményezésükre bízott képességeid « a vad állapotba » visznek vissza.

A víz hatalmas energiává válik, amint gátak közé szorítjuk.

Életadó erővé lesz, ha öntözőcsatornába vezetik.

Minden képességed, amelyet szellemed alakít és irányít, ideáloed és hited szolgálatába állítható.

Ha úgy véled, hogy a fa túlságosan magasra nő és erősen lementszed, az alsó ágak sokkal erőteljesebben nőnek és dúsabbakká válnak.

Ha megcsonkítod magad « felül », képességeid « alul » annál jobban fejlődnek.

Meg kell választanod az irányt, amelyben fejlődni akarsz: felfelé vagy lefelé.

Ha elutasítod az egyetlen Istent, bálványokat fogsz imádni.

Ha nem műveled magadban a szellemet, csak érzéki életet fogsz élni.

Ha elzárkózol minden érzelem elől, kiszolgáltatod magad az ösztönöknek.

Ne áldozd fel magad azért,
hogy megedződj,
hogy kovácsold az akaratodat,
hogy « valakivé légy »,

mert a gőg hamarosan meghamisítja jószándékaidat és kielégítetlen erőid alsóbbrendű elégtételt keresnek.

Bizonyos erényes magatartás nem más, mint az érzelmek elfojtása; többet ér kevesebb külső szigorra és nagyobb belső tisztaságra törekedni.

Ne elégedj meg a vadonc metszésével, ojtsd be azt, hogy termést hozzon.

Ne elégedj meg a « lemondással »: nemesítsd meg képességeidet, hogy kibontakozzék benned az ember és a keresztény.

Ha megtagadod magad: szeretetből tagadd meg.

Ha feláldozod magad: testvéreidért, Istenedért tedd.

Ha meghalsz önmagadnak: azért halj meg, hogy Krisztusban élj.

A halál csak azért értékes, mert van feltámadás.

Képességeid közül érzelmeid nyugtalanítanak (1). Ne vesd meg azokat, különleges gazdagságot jelentenek. Lehetővé teszik:

hogy egy szép látvány vagy felebarátod szenvedése megindítson,

hogy örömtől sugározzál egy művészi alkotás, illetve barátod öröme láttán,

hogy könnyen kapcsolatba lépj másokkal és

(1) « Az érzelem oly testi finomságot tételez föl, amely lehetővé teszi, hogy a legtávolabbi és a legapróbb külső események is kiváltsák, ... és néha olyan nyugtalanság keletkezzék, amely fölött a tudatnak nincs hatalma ». LOUIS LAVELLE: *L'erreur de Narcisse*, 89. l.

mélyen átértsd a helyzeteket és személyeket,

hogy a magával ragadó érzelmi vonzalom kényszerítsen a teljes önátadásra.

Érzelmi világod és értelmed legyenek barátok, akik kéz a kézben járnak, hogy így megadják egymásnak azt a mélységet és egyenességet, amit nem érhetnének el, ha egyedül működnének.

Ha minden vakkantásra durván megütöd kutyádat, láttodra gyorsan vackába bújik majd.

Ha érzelmed állandóan gátakba ütközik, viszszaszorul beléd és nehezen tudod majd megnyilvánulásra bírni.

A gyermek, akivel keményen és igazságtalanul bánnak, hazudozóvá, alattomosná, tolvajjá válik. Csínyeit alattomban követi el.

Légy bizalmatlan az érzelmeddel: ha durván bánsz vele, alattomosná válik, « illegalitásba vonul », de nem mond le a cselekvésről.

Titkos harcra ítélt érzelmed

vagy elhomályosítja értelmeket és megakadályozza az egészséges ítéletalkotásban, (1)
vagy vérmérsékleted valamely rossz hajlamanak szolgálatába szegődik (önkényeskedés, hatalomvágy, erőszak, érzékiség...),
hogy azt erősítse,
vagy egyik napon váratlan tragédiát robbant majd ki.

A gyermek az akadálytól való félelmében be-

(1) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

húnyja szemét. Egy pillanatra megnyugszik, de az akadály megmarad.

Ha érzelmedet nem akarod tudomásul venni, mert megijedtél tőle, nem szünteted meg érzelmi benyomásaidat, csak elfojtod azokat.

A seb, melyet befedünk, de nem ápolunk — hetvenkedésből vagy hamis szeméremből —, elmérgesedik és elgennyed. Meg kell vizsgálnunk és gyógyítanunk.

Ha egy szemrehányás, figyelmetlenség, hűtlenség, kudarc... « megsebzett »,

ne szégyeld felindultságodat, az nem szégyelni való,

ne játszd az « erőset », letagadva sebedet, az nem gyengeség jele,

ne térj ki előle megvetéssel, sebed nem hanyagolható el.

Fedd fel őszintén a sebhelyet, keresd meg az okát; akkor majd kezelheted azt.

Mindaz, amit « éreztél » — öröm vagy szenvedés — benned van. Értelmednek becsületesen tudomásul kell vennie, azután el kell fogadnia azt, csak így utasíthatod el azt, amit el kell utasítanod.

Mindaddig, amíg a folyó vissza nem tér medrébe, lehetetlen munkához látni az elárasztott földeken.

Ha érzelmed túlárad, zavarja gondolkodásodat, ítélőképességedet, egész életmódodat mindaddig, míg « a helyére nem tereled ».

A labdarúgók az edzés alkalmával megismét-

lik a játék, az előző mérkőzés egyes szakaszait megbírálás céljából.

A gondos nevelő, hogy növendékét formálja, megvitatja vele, hogy bizonyos életkörülmények között milyen magatartás a helyes.

Ha nevelni akarod érzelmeidet, vizsgálj meg, milyen helyet foglalnak el életedben és biztosítsd számukra az őket megillető helyet.

Megindított egy személy, felkavart egy esemény.
Allj meg:

vizsgálj meg *tárgyilagosan* a tényt, amely érintett és első reakciódat, határozd meg az értelmi és az érzelmi részt ebben a reakcióban,

fogadd el teljesen ezt a tényt és ezt a reakciót,

végül ítélj meg és dönts el az eszményed és hited szerint követendő magatartást (1).

Ne elégedj meg azzal, hogy tudomásul veszed életedet, elfogadod érzelmi megrázkódtatásaidat; ajánlj fel mindent Istennek, örömet, szenvedést, még a bűnt is. Így nem rombold magad, hanem építed és fokozatosan egész életedet Istenbe helyezed át (2).

Az igazi lelki élet nem az, amelyből az érzelem hiányzik, hanem olyan élet, amelyben az érzelmet

(1) Ha lehetséges végezd ezt a « gyakorlatot » írásban hetenkint kétszer-háromszor.

(2) « ... az érzelemnél az a csodálatos, hogy olyan végcélnek tűnik föl, amelyben a lélek megnyugszik; pedig valójában olyan megrázkódtatás, mely egy *lelki aktust* hivatott előidézni ». LAVELLE, i. m. 91. l.

teljes egészében az értelem irányítja, a kegyelem megtisztítja, úgyhogy nem akadályozza többé az Istennel való találkozást.

Krisztus nem azért jött, hogy képességeidet lerombolja. Azért jött, hogy harmóniába olvassza, istenségével átítassa azokat.

Szeresd testvéreidet és Istenedet « teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből », vagyis egész lényeddel, de Isten kegyelme által megneemesített lényeddel.

« Az Úrban leld gyönyörűséged, s szíved vágyát megadja néked » (1).

(1) 36. zsoltár

A NŐ

Vannak férfiak, akik még mindig megvetik és lenézik a nőt. Vannak nők, akik szégyenlik női mivoltukat és « emancipációt » követelnek, ami nem egyéb, mint mesterséges megszerzése mindannak, amit a férfiak kiváltságának tartanak. Egyébként a férfi és a nő emberi méltóságában teljesen egyenlő, de különböznek egymástól, kiegészítik egymást.

Tény, hogy a modern világ « himnemű » világ. A nő nem azt a szerepet játssza benne, amelyet játszania kellene. Egyrészt meg kell találnia nőiessége kibontakoztatásával eredeti rendeltetését, enélkül nem tud kiteljesedni s betölteni hivatását a férfival szemben; másrészt el kell foglalnia helyét a világ építésében. Az anyag mindent elárasztó, kiméletlen túlsúlyával szemben elsősorban ő a felelős azért, hogy az emberiesség sugárzója és anyja legyen.

A keresztény ember szemében a férfi és nő az emberi méltóság szempontjából teljesen egyenlő:

az egyik is, a másik is Isten teremtménye,
az egyiket is, a másikat is megváltotta Krisztus,

az egyik is, a másik is Isten gyermeke,
az egyiknek is, a másiknak is ugyanaz a természetfölötti rendeltetése.

Szent Pál mondja: « *Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, férfi vagy nő, mert ti mindnyájan egy személy vagytok Krisztus Jézusban!* » (1).

Nem hirdetheted minden meggondolás nélkül: az asszonynak otthon, a férfinak a közéletben van a helye, mert a férfinak és az asszonynak mondta Isten: « Töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá! » (2). Az *emberpár* feladatául tűzte ki a Teremtő a Föld benépesítését és a teremtés befejezését. Így az asszony nem zárható ki egyetlen emberi tevékenységből sem, semmiféle területen.

Nem hirdetheted minden meggondolás nélkül: a férfi és a nő egyenlő, tehát megkülönböztetés nélkül ugyanazokat a feladatokat kell betölteniök; mert az asszonynak Isten azt mondotta: « Fájdalommal szüled a gyermeket », és a férfinak: « Arcod verejtékével keresed kenyeredet ».

A férfinak és a nőnek
ugyanaz a méltósága,
ugyanaz a betöltendő feladata,
ugyanaz a természetfölötti rendeltetése,
de a szerepük különbözik és egymást kiegészíti.

Az asszony inkább az Emberiség növelésére hivatott,

a férfi inkább a Világ építésére.

Az asszony helye sajátosan a kisebb közösség, a férfi pedig inkább a közélet.

Igy kívánja ezt különböző testi és lelki alka-

(1) Gal. 3, 28.

(2) Gen. 1, 28.

tuk, amely Isten szándékának a megnyilvánulása velük kapcsolatban.

Mit ér a mag, ha nincs talaj, amely befogadja?
Mit ér a férfi, ha nincs asszony, aki befogadja?
Mit ér az asszony, ha nincs férfi, aki megtermékenyítse?

A férfinak szüksége van az asszonyra, hogy tökéletesedjék;

bárcsak az asszony megmaradna asszonynak
és egyre jobban asszonnyá válna!

Az asszonynak szüksége van a férfira, hogy kiteljesüljön;

bárcsak a férfi férfi lenne és egyre jobban
férfivá válna!

A « fiús » lány, a « lányos » fiú
meghamisítja a fiatalság egészséges kapcsolatát,
felborítja a család egyensúlyát, sőt gyakran
csődbe juttatja azt,
megbontja a világ egészséges felépítését.

A modern nő, aki « eldobja leplét », mutogatja és kiszolgáltatja magát, megpecsételi sorsát, mert megtagadta női mivoltát.

Az asszony, aki be akarja tölteni hivatását, maradjon « titok » a férfi számára.

Asszony, ha csak a tested adod a férfinak, nem tudod teljesen kielegíteni és nem ismered meg az igazi szerelmet. Mert a férfinak tested iránti vágya csak külső, érzékelhető jele annak a benső vágyának, amely a lelket kívánja.

Ha a lelket adod, tökéletesíted a férfit és

eléred az igazi szerelmet. Ám a férfi még többet kíván, szüksége van arra is, hogy általad eljusson emberi tehetetlensége felismeréséhez: « Nem adhatok meg neked *mindent* ». Testeden és lelkeden túl a férfinak szüksége van a végtelen Istenre.

Csak Krisztusban és Krisztus által tudja az asszony teljesen betölteni hivatását és *mindent* magadni a férfinak és a világnak.

Valamilyen formában a nőnek mindig a férfi mellé kell állnia,

se az egyik, se a másik, nem tud kiteljesülni,
az élet nem virágozhat
kettejük egyesülése, együttműködése nélkül a
családban, a társadalomban, az Egyházban.

Fizikai vagy lelki értelemben a nőnek mindig életet kell adnia. Valódi hivatása az anyaság.

A szüzesség nem jelent korlátokat, mert a szellemi termékenység nagyobb a test termékenységénél.

Lelkileg a nőnek mindig szűznek kell lennie, szűznek, aki a maga számára nem tart meg semmit, akinek élete a legtisztább ajándékozás, a leg-tökéletesebb önátadás.

A gyermek, aki szülei közül az egyiket nélkülözi, gyógyíthatatlan sebet hord lelkében: mégpedig sokkal többet szenved akkor, ha az anyját nélkülözi, mintha az apja hiányozna.

A modern világ az asszony nélkül épült fel. Megszenvedte az anya hiányát. Embertelenné vált.

Az ifjú felfedezi, hogy ő a többiektől függetlenül is « valaki ».

A felnőtt felfedezi, hogy ő « egyvalaki » a többiek között.

A nőnek, miután felfedezte, hogy ő valaki a férfi számára, fel kell fedeznie, hogy valaki a világ számára is. Ez fejlődésének felnőtt állomása, ez az ő valódi « emancipációja ».

Amit az asszony a férfi számára az otthon felépítésében jelent, ugyanazzá kell lennie a társadalom számára a világ felépítésében.

Az asszony csupa « befogadás »: befogadja a férfit, a gyermeket, s ő az, aki befogad a családba.

E világban ő legyen az, aki a férfiakról gondoskodik, aki a férfiakra vigyáz, aki a táplálásra szoruló testen túl megérzi a férfi-lélek mélyéből fel-törő vágyat.

Az asszony az áldozatra és a megváltásra van teremtvé, feláldozza magát a férfinak, feláldozza magát a gyermeknek, és szeretete minden áldozatra kész, hogy megmentse és megváltsa azt, aki elveszett.

Az anyag hatékonyságának világában, amely egyúttal az igazságtalanság és kegyetlenség világa, a nőnek kell bebizonyítania az áldozat és a megváltó szeretet hatalmát.

A nő az élet « hordozására » és adására hivatott. Hordozza a férfi ajándékát, hordozza a gyermeket és másban nem tud kiteljesedni, mint az anyaságban.

A jelen világban, a mindenható anyag világá-

ban az « *emberit* » kell hordoznia és a világra hoznia.

A nő

a gőgös férfit szüntelenül tökéletlenségére figyelmezteti,
az önző férfit pedig állandóan önzése legyőzésére készíti.

A nő figyelmeztesse az emberiséget, hogy a világ szörnyűvé válik, ha semmibe veszi a lelket, s hogy maga az emberi szellem sem képes tökéletessé tenni a világot, ha nem fogadja be az istenit.

A férfinak szüksége van arra, hogy magával « *eljegyezze* » a nő eszméit, intuícióit, szelídségét, a személyek iránti érzékét, részletek iránti érzékét, alkalmazkodóképességét, stb...

azért, hogy « *életet leheljen* » az emberi alkotásokba, törvényekbe, szabályokba,
és hogy olyan világ « *szülessék* », amelyben az ember kibontakozhatik és betöltheti természetfölötti rendeltetését.

A nő emancipációja annyit jelent,
hogy tudatára ébred felelősségének a világ építésében,
és hogy vállalja is, hogy résztvesz ebben és betölti a maga sajátos hivatását minden téren: gazdasági, politikai, társadalmi síkon, a legkisebb sejtekben és a legnagyobb közösségekben egyaránt.

Igy boldogul majd a világ, amelynek felépítését Isten — kezdetben — egy emberpárra bízta.

ÉLHETSZ
EGYEDÜL, VAGY HAZASSAGBAN,
CSAK
AZ ÖNZŐ HIBAZZA EL ÉLETÉT

Bár e téren jelentős a fejlődés, de még mindig igen sok nőtlen férfi és magányos nő hiszi azt, hogy elhibázta életét. Egyesek nehezen tudják elkeseredésüket titkolni és bosszút akarnak állni másokon, az életen. Mások minden áron kellemes életet akarnak biztosítani maguknak, és vágyaiknak megfelelő örömet hajszolnak. Végül vannak olyanok, akik a lemondás szellemében elfogadják sorsukat, nem problémáznak, lelkiismeretesen végzik hivatásbeli kötelességeiket és amennyiben keresztények, erkölcsi és vallási törvényeik tiszteletében, megtartásában találják lelki békéjüket, vagy élettelen miszticizmusban keresnek némi érzelmi kárpótlást.

Bár megértjük csalódottságukat, lázadásukat, küzdelmeiket, szenvedésüket, — meg kell mondanunk mindgyiküknek, hogy mennyire tévednek. A nőtlen férfi, a férjezetlen nő nem kudarcot vallott ember, hanem arra hivatott, hogy a családi élet síkja helyett más síkon bontakoztassa ki teljesen önmagát. Csak az önző ember marad meddő. (1)

Életutadon még nem találkoztál lelked másik felével.

(1) Ebben a fejezetben nem azokról van szó, akik kezdettől fogva önként elhatározták, hogy nem lépnek házasságra, sem pedig azokról, akik vallásos fogadalommal mondtak le róla; az első eset aránylag ritkán fordul elő, a második pedig egészen sajátos fejtegetést igényelne.

Péter szeretett: szülei — anyagi okokból — megakadályozták, hogy megházasodjatok.

Visszautasítottad Jánost: nem volt az a « tökéletes » ember, akiről álmodtál.

Pál elesett a háborúban.

Családi gondjaidba merültél, vagy valamiféle többé-kevésbé helyesen értelmezett jótekonyságnak szentelted az életedet, s így egyedül maradtál.

Az évek múltával magányosságod egyre súlyosabbá válik.

Látod az ölelkező házastársakat.

Látod barátaid gyermekeit...

és szenvedsz testestül-lelkestül.

Ki vagy te?

Szüleid szemében, ha velük élsz, gyermek :

« Jól bezártad az ajtót? ».

« Még mindig nem oltottad el a villanyt ».

« Póstád van: ettől és ettől érkezett ».

« Ne így fészülködj! ».

Környezeted szemében agglegény, vénlány vagy.

« Kár, hogy a zsák nem találta meg a foltját ».

Gyakran úgy hiszed: kudarcot vallottál.

Igaz, a magányos ember bizonyos értelemben befejezetlen. « Nem jó az embernek egyedül lennie » (1).

Minden ember, minthogy Isten képére van teremtvé: a közösségre, mással, vagy másokkal való egységre hivatott; arra, hogy teremtő legyen a szeretetben.

(1) Gen. 2, 18. Vö: « Ifjú vagy, készülj fel a szerelemre », 57. 1.

Minden embernek közösségbe kell lépnie.

Minden embernek életet kell adnia,

de a közösség és az életadás megvalósításának többféle módja van.

Van másfajta egyesülés is, mint a férfi és az asszony fizikai egyesülése a házasságban: « S lesznek ketten egy testté » (1):

van lelki egyesülés minden emberrel, amely baráti és készséges szívből fakad,

és van természetfölötti egyesülés az emberiséggel Krisztusban; ez az egyetemes keresztény szeretetből ered.

Van másfajta termékenység is, mint a fizikai termékenység, ez a szellemi termékenység.

Van másfajta termékenység is, mint a szellemi termékenység, ez a Krisztusban való természetfölötti termékenység.

Nem hibáztad el életedet, mert neked, aki nem kötöttél házasságot, egységedet és termékenységedet magasabb szinten kell megvalósítanod. Olyan egyensúlyra és kibontakozásra vagy hivatott, amely nehezebb, de mélyebb és termékenyebb.

Meddő az, aki szeretet nélkül él. A szeretet mindig az élet hordozója és megteremtője.

Mit számít családi állapotod!

Szeress és életet fogsz adni.

Semmilyen élet sem bontakozhatik ki tökéletesen, ha nem fogadtad el teljesen.

(1) Gen. 2, 24.

Minden hivatás-vállalás tudatos és szabad válasz Isten hívására.

Nem magad választottad a magános életet, az események kényszerítettek rá.

Amíg csak kényszeredetten viseled el, soha nem fogod átélni azt.

Ha meg akarod ismerni a kiteljesülés és a termékenység örömét, el kell fogadnod, szabadon kell vállalnod magános életformádat.

Ami miatt sokáig szenvedsz, az a hivatásoddal kapcsolatos bizonytalanságod: Remélhetek-e még családot magamnak? Magányosan kell-e leélnem életemet?

Semmiféle élet sem « teljesen kész »: az egyes emberi adottságok, az Isten által megengedett események irányítják életünket.

Az élet sötét óráiban kell kibetűzni az Úr « szerelmes leveleit ». A legártatlanabb olvas a leggyorsabban, a legszabadabb téved a legkevésbé a szöveg értelmezésében és alkalmazásában.

Élj egészen a jelen pillanatnak és légy kész mindenre!

A fiataloknak nem azért kell feltétlenül összeházasodniuk, mert tetszenek egymásnak. Az érzelmi vonzódás csak külső jel, amely önmagában véve nem döntő.

Habár erősen vágyódsz a házasság után, nem vagy feltétlenül házasságra rendelve; a vágyódás csak egyetlen mozzanata hivatottságunknak a sok közül.

Ne bízz a képzeletedben. Alomban könnyű családot alapítani, gyermeket felnevelni.

Lemondásod emberföldről tűnik, mert az álmaidról kell lemondanod; de a valóság talán meghazudtolná álmaidat.

Valószínű elképzeléseken túl senki sem tudja megítélni, hogy mi telik tőle.

Bár nem élsz házasságban, nem kell lemondanod arról, hogy felnőtt légy. Felnőttnek lenni annyi, mint benső önállóságra szert tenni.

Nincs jogod arra, hogy rosszul értelmezett kötelesség rabszolgájaként magadra kényszerítsd idős szüleid életritmusát.

Vannak ágak, amelyeket le kell metszeni, vannak kötelékek, amelyeket szét kell tépni.

Félsz attól, hogy belevesd magad az ismeretlenbe.

Félsz attól, hogy szenvedést okozol.

Félsz a meg nem értéstől, a könnyektől, a szigorú bírálatoktól, és a gyermeki szeretet és önfeláldozás ürügye alá rejtéd gyengeségedet, megbénítod fejlődésedet és megfosztod szüleidet attól az érettségtől, amelyre joguk van. *Minden látszat ellenére megállítod őket útjukon.*

Nem szereted eléggé szüleidet (1).

(1) Még nem jelenti szüleid elhagyását, ha függetlenséget biztosítasz magadnak és megsegíted őket abban, hogy elismerjék gyermekük önálló személyiségét. Anyagilag segítsd, gondozd őket, ha rászorulnak, dédelgetheted őket, de emellett szerezd meg és tartsd meg a felnőtt ember teljes benső szabadságát. Mindez egyaránt érvényes a házasság és magános felnőtt gyermekek és szüleik viszonyára, de

Nem maguknak, hanem másoknak és Istennek teremtik, nevelik az emberek a gyermeküket (bármilyen lesz is a családi állapotuk).

Mindaddig, amíg *nem adták oda teljesen* gyermekeiket, nem töltötték be hivatásukat.

Ha csak a legkisebb mértékben is elvitatják gyermeküket másoktól (a házastárstól, a többi gyermektől, a hivatásuktól, kötelezettségeiktől... az emberiségtől, Istentől), hamis úton járnak.

Nem szeretik eléggé gyermekeiket.

Szüleiddel szemben csak nehezen éred el az igazi önállóságot, ha nem teszel szert külsőleg is viszonylagos függetlenségre.

Ha csak teheted, végy külön lakást, legyen bár az csak egyetlen kis szoba (1). Kövess el mindent, hogy legalább saját szobád legyen és ne oszd meg a hálószo badat özvegy édesanyáddal.

Amennyiben mindenestül elfogadtad magányosságodat,

amennyiben külső körülményeid megkönnyítették emberi egyensúlyod kialakulását, még nem tettél semmit sem teljes kibontakozásod és életed termékenysége érdekében, ha ugyanakkor bezárkózol « elefántcsonttornyodba », vagy « jól berendezed » a magad életét, avagy megtagadod testvéreid szolgálatát a világban.

érthető, hogy az utóbbiak számára — különösen, ha szüleiknél laknak — sokkal nehezebb ennek az érettségi foknak az elérése.

(1) Súlyos tévedés azt gondolni, hogy a leánynak mindeképpen szüleivel kell lagnia. Sok fiatal leányt gátolt ez meg kibontakozásában.

Hogy boldoggá tedd magánosságodat, meg kell nemesítened minden képességedet, de ez a megnevesítés nem azt jelenti,

hogy álmaidba menekülsz,

hogy idealizmusban tévelyegsz,

hogy kézzelfogható vagy futó kárpótlást keresel;

ellenkezőleg: tiszta fejjel fogadd el erőidet még akkor is, ha vitalitásuk olykor nyugtalanító; szervezd meg, összpontosítsd, *tudatosan irányítsd* « fölfelé » azokat, hogy egy magasabb síkon kiteljesedhessenek.

A nőtlenség, a férjezetlen állapot nem sorvasztja el az érzelmi képességeket. Ellenkezőleg, azt kívánja, hogy a végtelenbe nőjenek és szívedet az egész világ befogadására tegyék képessé.

Nem mentél férjhez... Ne csak egyetlen barát-nőd legyen, mert így elszegényedik érzelmi világod.

Ne csak magánosokkal érintkezz, mert ezzel korlátozod kibontakozásodat.

Ne csak egyetlen családi otthont látogass, ez veszélyessé is válhat, mert « a lélek ugyan kész, de a test erőtlén ».

Fogadd el *minden felebarátodat*, kezdve a legközelebbiekkal: idős szomszédasszonyodat, a munkanélküli özvegyet, a lakás nélküli jegyeseket, az önmagát kereső ifjút...

Tárd ki magad a világ problémái számára, ne félj szeretetből konkrét szolgálatokat vállalni a szomszédságban, a lakóbizottságban, a szakszervezetben...

Ne szigeteld el magad, mert kötelességed, hogy *életedet eljegyezd testvéreid sorsával*.

Ha lemondta a családalapításról, legyen azért,
hogy mindenkinek szolgálhass. Tehát

ha kételkedtél képességeidben, visszanyered
önbizalmadat;

ha gátlásaid voltak, határozottá válsz;

ha szenvedtél a magánosságtól, a kapcsolatok,
az érintkezés — beleértve a másne-
müekkel való kapcsolatokat is — kiegyen-
súlyozottá tesznek;

ha meggyengült a hited, újra megerősödik,
felnőtté válik majd.

Magános nő, az Úrnak szüksége van rád, mert
szabad vagy, hogy egy embertelen világban az
« emberi »-nek anyjává légy (1).

Ne menekülj a rosszul értelmezett jámborság-
ba, « istenszereteted » akkor nem lenne más, mint
személyes kielégülésed keresése.

Tárd ki lelkedet ugyanazzal a hévvel Istennek
és az embereknek. Ha majd egészen szabad, kész-
séges és megbékélt leszel, megismered, hogy mi-
lyen **BOLDOGSÁG** teljesen odaajándékozni ma-
gunkat.

A szétziláltság közepette — amely minden élet
velejárója — engedd át magad a Szentlélek veze-
tésének.

Ha fel tudod ismerni gyengeségedet,
ha figyelmes és szegény tudsz maradni,
ha válaszolni tudsz az Ő hívásaira,

(1) Vö. « A nő », 41. 1.

akkor az eseményeken keresztül majd Ő jelöli ki utadat.

Hosszabb útszakasz után állapodj meg! Tekints vissza és vizsgáld meg a megtett utat! Akkor majd megérted, hogy milyen hivatást szánt neked az Isten. Akkor majd minden hátsó gondolat nélkül mondhatod Neki: KÖSZÖNÖM.

IFJÚ VAGY, KÉSZÜLJ FEL A SZERELEMRE

Az ember jelentős fejlődése minden szakaszában, de egyikben sem oly vonzó és egyúttal sebezhető, mint amikor ifjú. Ekkor kibontakozó lény, a magánosság óráiban, a családi közösségben való beteljesülés után vágyódik. Az ifjúság tragédiájának egyik fő jellemzője éppen az a szeretetéttség, amelyet a fiatalok még ésszerűen és megfelelő módon nem képesek kielégíteni.

E hiányérzet sürgető felhívás az előkészületre; a várakozás ideje, a szeretetre való felkészülés ideje. Mégis meg kell ezt magyaráznunk a fiataloknak, hogy megvilágítsuk útjukat, sőt meg kell magyarázni a felnőtteknek is, hogy szigorú elítélés helyett testvériesen tudják segíteni « a mai ifjúságot ».

Akár fiú vagy, akár leány, nem arra vagy teremtvé, hogy egyedül élj. Isten örök gondolatában a férfinak és a nőnek találkoznia, egyesülnie kell, hogy EGGYÉ legyenek: « Nem jó az embernek egyedül lennie » (1).

Arra vagy hivatva, hogy a hozzád hasonlókkal közösségbe lépj, de egyetlen közösség, még a barmrátság sem éri el a hitvesi kapcsolat mélységét.

(1) Gen. 2, 18.

A házasság nem más, mint a hitvestársak kölcsönös, önkéntes odaadása egymásnak, amikor mindegyikük egész lényét ajándékozza oda hitvestársának, hogy azt kiegészítse és kibontakoztassa, miközben mindezt visszakapja tőle. Ezáltal lesz a szerelem az egység misztériuma.

A házasságban egyesülő férfi és nő testileg kiegészülnek; kiegyensúlyozzák és beteljesítik egymást, s ugyanakkor lelkileg is kölcsönösen kiegészülnek, kibontakoznak és tökéletesednek.

Olyan jelentős a házasságban a hitvestársak egymásnak való odaadása, hogy kegyelemközvetítő hatalma van. A jegyesek kölcsönös « igen »-jükkel egymásnak szolgáltatják ki a házasság szentségét. Ők a szentség kiszolgáltatói, a pap csak tanú.

A nemiség elsősorban testileg mutatkozik és különböztet meg, de ugyanakkor egész jellemedet, lelki alkatodat, lényedet is meghatározza. Tehát benned az ember a maga teljes egészében igényli a kiegészülést.

Ha éhes vagy és enni akarsz,

ha szomjas vagy és inni akarsz, ez magában véve nem rossz; de vétkezel,

ha pusztán az élvezet kedvéért eszel és nem azért, hogy táplálkozzál és szomjadat csillapítsd,

ha többet eszel, mint kellene s ha ésszerűtlenül eszel, munkádat gátolva, nem pedig azért, hogy azt előre vidd.

Tested, szíved éhsége nem rossz,

de bűnös vagy, ha életképességeidet, érzelmi

képességeidet pusztán az élvezet kedvéért, rendetlenül, az Atya terve ellenére használd fel.

Lényed minden szintjén: testedben, szívedben, szellemedben ki akarsz egészülni.

Ifjúkori « kísértéseid » *kezdetben* csak ösztönös « kísérleteid » arra, hogy kiteljesülj.

A jární tanuló gyermek minden elérhető bűtorban megkapaszkodik.

Az eltikkadt ember a forráshoz rohan.

A kielégületlen ifjú szenvedélyes kísérleteket tesz arra, hogy *megszerezze* azt, aminek hiányát érzi.

Természetszerűleg nem lehet első mozdulata az adás, hosszú erőfeszítésekre van szüksége, hogy a *megragadás mozdulatát felváltsa az ajándékozásé.*

Szeretni nem azt jelenti, hogy a másikat birtokba vesszük, kiegészülünk. Ellenkező, azt jelenti, hogy a másiknak odaadjuk önmagunkat, hogy *beteljesítsük.*

Akkor leszel érett a szerelemre, ha igényed, főként pedig akaratom inkább irányul arra, hogy te *adj*, mint arra, hogy te *kapj*.

A sportoló, aki elhanyagolja az edzést és túl korán veti magát a versenybe, hamarosan kudarcot vall és kifütyülik.

A festő, a zenész, aki nem hajlandó megtanulni a « mesterségét », hanem azonnal alkotni akar, közepszerűsége kárhóztatja önmagát.

Az ifjú, a fiatal leány, aki türelmetlenségében nem akar felkészülni a szerelemre, hanem máris

szeretni próbál, súlyosan téved, kudarcot vall és veszelyeztetői személyisége későbbi gazdagságát és szilárdságát.

Három év kell egy ipari végzettség eléréséhez, nyolc-tíz év a doktorátus megszerzéséhez; miért nem fogadjuk hát el, hogy hosszú idő kell a szerelemre való felkészüléshez?

Hogy gyorsabban építhess,
megteheted, hogy nem ászod meg házad alap-
jait,
ráteheted a tetőt az alacsony falakra,
ráfesthetsz a nedves vakolatra,
és kinevetheted a barátaidat, akik hosszú ideig
fáradoznak egy szilárd, nagy és szép ház felépí-
tésén.

De a nedvesség hamarosan kiütöközik majd ala-
acsony kis kunyhód falán, az első vihar pedig meg-
rongálja, vagy romba dönti házadat.

Ha elfogadsz — pusztán testi kielégülésed cél-
jából — korai, futó, könnyű szerelmeket, talán
megízleled a kibontakozásnak rövid ideig tartó
illúzióját — tetőt alacsony falakon, rövidéletű fes-
tést nedves vakolaton —, de ingatag alapra pró-
bálsz családot felépíteni, távlatok nélkül, melyben
a szerelem hamar megkopik.

A fiatalok érzelmi hullámvázai még nem je-
lentenek szerelmet. Nem egyebek, mint a fiatal
fiú zavartsága, aki *a nővel* találkozik (nem pedig
egy bizonyos fiatal lánnyal), a fiatal leány érzelmi
felindulása, aki *a férfival* találkozik (nem pedig
egy bizonyos fiatalemberrel). Az ember egész lé-
nyének titokzatos megrázkódtatása ez. Először

csak homályosan, majd egyre világosabban fedezi fel, hogy mire van szüksége a kiteljesüléshez. Aki erre az érzéki fellángolásra családot alapít, az homokra épít (1).

Az ifjú, a fiatal leány tulajdonképpen gyermek, aki Isten kezéből szülei közvetítésével fokozatosan veszi át a teste, szíve, szelleme fölötti uralmat és az ezzel járó felelősséget.

Azután már az ő feladata, hogy testét, szívét, szellemét kifejelessze, uralja, « kézbe vegye » és így felnőtté váljék. Akkor majd valóban odaadhatja magát a másiknak, hogy azt kiegészítse és befogadja.

A házasságban a szerelem ajándékozás: a szellem, a szív, a test ajándékozása, « önmagunk odaadása ».

Ifjú, ha azt mondd egy fiatal leánynak: « szeretlek », akkor vagy tévedsz, és ez a tévedés súlyos; vagy pedig hazudsz, s ez gyalázatos visszaélés a bizalommal, mert amikor azt mondd: « szeretlek », azt mondd: « neked ajándékozom magam », és *hogy odaadhasd magad, először birtokba kell vened önmagadat*. De birtokában vagy-e önmagadnak?

Nem bűn az, hogy fiúkkal, lányokkal találkozol, de bűn az, ha azzal vesztegeted idődet, hogy játszol a szerelemmel.

(1) Az ilyen vaktában kötött házasság csak nagyon ritkán felel meg az egészséges összhang legelemibb követelményeinek. Később a felnőtt és öntudatosá vált emberek csak nehezen vállalják az ilyen kapcsolatokat. Az elrontott házasságokat igen gyakran túl fiatalok kötik, akik koruknál fogva legalábbis lelkileg éretlenek.

Ha valakinek szellemi mélysége vonz,
ha egy tekintet ragyogása megkap,
ha egy test harmóniája elbűvöl,
ne nyújtsd ki kezéd, hogy azt megragadd, hanem
használd fel a benned ébredő erőket arra, hogy
csendesesen felkészülj az önátadásra és a befoga-
dásra.

Tested, egész lényed ifjúsága az a *jel, amellyel*
Isten értésedre adja, hogy itt az ideje felkészül-
nöd belső harmóniád megvalósítására.

A szerelemre való felkészülés nem azt jelenti,
hogy minduntalan kísérletezel vele, hanem azt,
hogy tiszteled önmagadat és tiszteled a töb-
bieket úgy, hogy képes légy megbecsülni
a másik ember testét és személyét;
hogy saját lényedet gazdagítod, csak azért,
hogy a másikat gazdagíthasd,
hogy önmagadat teljesen birtokba veszed
azért, hogy a másiknak odaadhasd,
hogy megfelelkezel önmagadról azért, hogy
ne magadnak akard megszerezni a másikat,
hanem magadat ajándékozd oda neki,
hogy megnyílsz mások előtt,
befogadsz másokat,
megértesz másokat,
eszmeccserét folytatsz másokkal,
azért, hogy befogadhasd a másikat,
hogy Istennel egyesülsz azért, hogy Istenben
a másikkal egyesülhess.

Fiatal Barátom, ha boldog akarsz lenni szerel-
medben, igyekezz és tanulj meg igazán szeretni,
amennyiben minden embertársadat — testvéreidet
— szereted.

AZ EMBER ÉS A PIEDESZTALJA

A mai ember tragédiája az, hogy egyre nő az anyagi javak birtoklásának a lehetősége. Az ember megfélelkezik a létről és az élet értelmét a birtoklásban látja. Az anyagi javak könnyű megszerzésének lehetősége mindenképpen olthatatlan élvezetvággyal párosul az emberek szívében. Ambár ez sokak számára korlátozott, de még ezeknél is, ha nem vigyáznak, oly vágyakat kelt, amelyek teljesen fogvatartják őket.

Az elvakult, megtévedt ember elfelejti, hogy igazi nagysága nem piederstálja magasságában, hanem Isten felé táruló lelke mélységében rejlik. Nem növekszik többé az ember és még szerencse, ha mulandó trónjának súlya egy napon végleg össze nem zúzza.

Egyre nagyobb, hatalmasabb akarsz lenni és hogy azzá válj, egész életedben kínlódsz, dolgozol, küzdesz, csakhogy « javakat » szerezz.

Ha kerékpárod van, motort akarsz.

Amikor megvan a motorkerékpárod, akkor már kiskocsit kívánsz.

Alig vetted meg a kiskocsit, már nagykocsiról álmodsz.

A nagykocsiban már eltervezed, hogy befizetsz egy még nagyobb és még szebb kocsira.

És ez így megy tovább az összes anyagi javak

terén: minél inkább kielégítéd őket, igényeid annál követelőbbek lesznek.

Hogy « javakat » szerezz, pénzre van szükséged.

Ha 1500 Ft-t keresel, úgy gondolod, hogy legalább 2000-t kellene keresned. Amikor megkeresed a 2000-t, azt mondod, hogy a jóléthez 3000-t kellene keresned,... és ha millióid volnának, azt is « éppen szűkösen » találnád elégnek, tekintve a nívót, melyen élned kell, és a jövőt, amelyet elő kell készítened... (1).

Büntársad a modern világ. Ennek szemében azok a nagy emberek, akik hatalmas vagyona tettek szert, vagy akiknek nagy hatalma, befolyása van, vagy akiket sztárokként rajonganak körül. Számára a politikai rendszerek, társadalmak, vállalatok, agyak és kezek annál tiszteletreméltóbbak, minél többet « termelnek », vagy minél több « termelést » tesznek lehetővé.

Amikor büszkélkedsz műveltséggeddel, akkor is inkább mennyiségi, mint minőségi fogalmakban gondolkodol. Inkább ismeretszerzésre gondolsz, mint az ismeretek megértésére és feldolgozására. Készen kapott képeket, eszméket, előregyártott ítéleteket raktározol el. Szemlék, összefoglalások, dokumentációk gazdagítják ismereteidet és benyomásaidat.

(1) Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy itt nem a munkabérek emelése ellen foglalunk állást, hanem az *anyagiakhoz való ragaszkodás* és az ellen a rendetlen kívánság ellen, hogy mindig *többet akarjunk birtokolni*.

Igazad van, ha emelkedni akarsz, de súlyosan tévedsz a felhasználandó eszközöket illetőleg.

Kis lócát készítesz és ráállsz, hogy magasabbnak tűnj.

Aztán még néhány centivel megtoldod ezt a kis lócát, és azt hiszed, hogy magasabb lettél...

Pedig az ember igazi hatalma és nagysága nem abban rejlik, amiye « van », hanem abban, « ami »: a lényében.

Mit számít piederstálod magassága,
mit számít, mekkora a cipőd sarka,
nem az növel, ami « alulról jön ». A végtelen felé csak a « felülről jövővel » növekedhetsz (1).

A játszánivágyó gyermeknek egy egész halom játék is csak unalmat és tétlenséget jelent.

A zenekedvelőnek a legszebb hangszergyűjtemény sem okoz örömet.

Aki szeretetre vágyik, azt nem csillapítja le az érzelmi kalandok sokasága.

Az ember, aki lényének mélyén a végtelen felé tör, nem tömheti be vágyai szakadékát anyagi javak felhalmozásával.

Minél inkább anyagi javakban keresed a boldogságot, annál bizonyosabb, hogy örökké boldogtalan és kielégületlen maradsz.

Az ember azáltal,
hogy folytonosan újabb és újabb anyagi
javakra áhítozik,
hogy állandóan küzd elérésükért
és hogy ebben keresi élvezetét,

(1) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

végül is fokozatosan képtelenné válik más életcél kitűzésére. Ez sorsának tragikuma.

Már az útelágazásnál célt tévesztett: *nem is tudja már*, hogy más út is van. Ha mondják is neki: *már nem hiszi el*.

Ha az anyagi javak rabszolgájává válsz, eltorzítod a dolgokat:

az állam számodra a termelés rendjének és a javak elosztásának eszközévé válik.

az erkölcs az egyes ember vagyonszerzési jogának szabályozója lesz,

a vallás a biztonságosabb szerzés eszközévé, a jótékonyosság lelkiismereted megnyugtató eszközévé válik és azt tanácsolja, hogy adj egy kevéskét a javaidból.

Az emberek szemében talán « tekintélyes » ember leszel; a valóságban azonban nemcsak, hogy nem emelkedsz, hanem inkább süllyedsz.

A birtoklás nem ad hozzá semmit a személyedhez. A birtoklás « látszatot » ad neked, de nem a « létet ».

A legtöbb ember, sőt maga
az egész emberiség

az igazi nagyság felől folytonosan téves nézeteket vall. Csak ha majd lemondott arról, hogy egészen egyedül építsen « várost és tornyot, amelynek teje az eget éri » (1), akkor remélheti, hogy eléri a végtelent.

Rázd le az anyagi javak rabszolgaságát.

(1) Gen. 11, 4.

Változtasd meg életszemléletedet.

Térj meg.

Időd javarészt azzal töltöd, hogy « valamit » megszerezzél.

Találj minden áron időt arra, hogy « valakivé » válj: állj meg, gondolkodj, csodálj, szeress önzetlennül, imádkozzál!

Azt mondod: « Nem magamért dolgozom, hanem a gyermekeimért; nem akarom, hogy olyan szerencsétlenek legyenek, mint én ». Ha jövőjükre gondolva csak *anyagi* helyzetüket tekinted, tévedsz. Fölnevelni egy gyermeket nemcsak azt jelenti, hogy enni adunk neki, hanem azt is, sőt elsősorban azt, hogy megadjuk neki, ami által lehet valakivé.

Biztosítani akarod gyermekeid jövőjét? Neveld emberré őket.

Ha gyermekeidből embert neveltél, nyugodt lehetsz, megszerzik majd maguknak a szükséges anyagiakat, hogy emberek maradjanak és egyre inkább emberré váljanak.

A gazdagság, az anyagi tehetőség önmagában véve nem rossz: az a rossz, ha benne látjuk a valódi nagyság feltételét.

Végül is keveset számít, hogy gazdag vagy: az a fontos, hogy az anyagi javakkal szemben megtartsad a teljes függetlenségedet.

Szent Pál írja: « Az, aki vásárol, éljen úgy, mintha meg sem tartaná; s aki érintkezik ezzel a világgal, mintha nem érintkeznék vele, mert elmúlik a jelen világ » (1).

(1) I. Kor. 7, 30-31.

Az ember megbénításához, kibontakozásának meggátolásához nem szükséges nagy vagyon, elég már az is, ha többre becsüli az anyagiakat a szellemieknél; mert még így is szétzúzhatják őt (1).

Sokkal jobb, hogy egyszer valóban éhes légy a kenyérre, mint az, hogy lelked lassan megbénuljon, majd vagyonod súlya alatt megfulladjon.

Szegénységed még nem jelenti azt, hogy nem vagy az anyagiak rabszolgája. Megszerzésük álma, vágya, irígylésük, a küzködés megszerzésükért (akkor, ha nem az igazságérzetből vagy a segíteni vágyó felebaráti szeretetből fakad, hanem csak önző élvezetvágyból), « szellemi » függést jelent, amely éppen olyan veszélyes lehet, mint a valódi birtoklás.

Hogy megbizonyosodj arról: nem csüngsz-e az anyagi javakon, időnkint válj meg valamitől és ajándékozd el.

Ha nehezedre esett, ez azt bizonyítja, hogy a javak már kezdenek a lelkedhez tapadni. Végül még majd összecseréled a javakat « önmagaddal ». Ajándékozz tehát újból.

Minél inkább függetleníted magad az anyagi javaktól, annál szabadabbá válsz az igazi nagyság számára.

Jézus Krisztus mondotta, hogy nem szolgálhatunk két úrnak, Istennek és a Mammonnak.

Ha nagy akarsz lenni, válaszd Istent.

Nyomoruságos kis piedesztálod néhány centiméternyi növekedést ígér,
Isten a végtelent szánja neked.

(1) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

A KITELJESEDETT,
VAGYIS
A JÉZUS KRISZTUS ALTAL
ISTENIVÉ VALT EMBER

Minden ember szíve mélyén ott rejtőzik a vágy a tökéletesség után. A vágy végtelen, de számos korlát áll útjában. Még ha nem is volna a bűn s az ember egyedül tudná magát egészségesen felépíteni, egyensúlyban uralma alatt tartani minden képességét, akkor is kielégítetlen maradna. Ez isteni hivatásának a jele, lényének legmélyébe oltva. Az Atya teremtményeit gyermekeivé akarja tenni. Az ember valódi kiteljesülése csak akkor következik be, ha Krisztusban a kegyelem által teljesen átalakul.

Tudod-e mitől szenvedsz leginkább? A kielégületlenség, súrlódások és ellentétek következtében, amelyek fennállanak aközött:

amit kívánsz és amit birtokolsz,
ami lenni szeretnél és ami vagy,
tudásvágyad és a magad, valamint a világ titkai között,
boldogságvágyad és mindenfajta szenvedésed között,
az erkölcsi nagyság utáni vágyad s a benned és körülötted lévő rossz között,
szeretetszomjad és az emberi szeretet kudarcái és korlátai között.

Tökéletlenséged, befejezetlenséged okozza szenvedéseidet.

Ne hidd, hogy benső vágyadat valami rajtad kívülálló dolog elégítheti ki; csak Valaki, aki bened lakozik, képes teljesen kielégíteni azokat (1).

Tudod-e mi az, amit a legjobban kívánsz?

A végtelen!

A végtelen szépség,
a végtelen tisztaság,
a végtelen igazságosság,
a végtelen béke,
a végtelen igazság,
a végtelen szeretet,
a végtelen élet.

És a végtelen felülmúl téged és minden embert. A végtelennek csak egy neve van: ISTEN.

Éhséged a végtelenre alapjában véve egy és ugyanazon éhség: Jézus Krisztus utáni éhséged, mert Jézus Krisztus az igazság, a szeretet, a tisztaság, az élet...

Isten maga oltotta beléd a végtelenben való kiteljesülés vágyát. Az örökkévalóságból az Ő szeretete szólít téged.

« ...Urunk Jézus Krisztus Atyja *minden mennyei és lelki áldással megáldott minket Krisztusban. Benne választott ki a világ teremtmése előtt. Szeretetből eleve arra rendelt, hogy... Jézus Krisztus által fogadott fiaivá legyünk* (2).

Isten öröktől fogva nemcsak embernek, de isteni embernek gondolt el téged.

Ne elégedj meg tehát azzal, hogy ember vagy,

(1) Vö. « Az ember és a piedesztálja », 63. l.

(2) Ef. 1, 3-6.

ember gyermeke vagy, amikor Krisztus lehetővé teszi, hogy valóban Isten gyermekévé légy.

Kereszténységed elsősorban
nem vallási szertartások összessége,
nem erkölcsi törvény,
nem tan,
hanem ÉLET.
Ne légy csupán hívő, hanem légy ÉLŐ.

Természettől fogva az emberire vagy korlátozva.
Ha óhajod és Isten óhaja szerint ki akarsz teljesülni,
ha az isteni világba akarsz eljutni,
újja kell születned, természetfölöttivé kell lenned, új emberré kell válnod.

Számodra a keresztség ez az újjászületés. A meghalt és feltámadott Krisztus misztériumának részesévé tesz. Benne, az elsőszülött Fiúban válsz fiúvá: Becs, a «Mindenki Testvérében» válsz minden ember testvérévé. Tudod, hogy a gonosz túl mélyen fészkel benned ahhoz, hogy elérhesd és véglegesen legyőzd. Ezt Jézus Krisztus vállalta magára minden jelenlegi vétkeiddel együtt, Ő mindent jóvátett, megváltott. Működj együtt a Megváltóval. Csak Jézus Krisztus, a Megváltó által szabadulhatsz meg a gonosztól (1).

A szőlőtőke és a vesszők csak egyetlen növényt alkotnak, a szőlőt.

(1) Vö. « A gyónás: a bűnbánat szentsége », 265. l.

A fej és a tagok nem alkotnak több embert, csak egyet.

Ha Jézus Krisztussal egyesülsz a kegyelem révén, eggyé leszel Vele és Titokzatos Testével.

A patak nem folyhatna többé, ha nem táplálkoznék a forrásból.

A fény nem ragyogna, ha nem táplálkoznék a Napból.

Nem élhetsz teljes életet, ha Jézus Krisztust visszautasítod. Szükséged van arra, hogy a győzemes élet, amely benne kering, átáradjon rajtad; ennek az életnek a neve: kegyelem.

Krisztus élete behatol értelmédbe a Hit kegyelme révén.

Te, aki tudni akarod titkodat és a világ titkát, így megismerheted azt, amint Isten ismeri.

Krisztus élete áthatja érzelmi világodat, akarodat, szívedet a Szeretet kegyelme által.

Te, aki határtalanul akarsz szeretni, így Isten szívével szerethetsz.

Krisztus élete áthatja tevékenységedet és minden vágyadat a Remény kegyelme révén.

Te, aki sikerre törekszel, elérheted Isten minden hatalmát és az örök siker bizonyosságát (1).

Krisztus élete átjárja testedet, hogy abban a halhatatlanság magvait elhintse.

Te, aki intenzív életet akarsz élni, Krisztusban örök életet nyersz.

Ha lényed « minden emeletén » (2) készségesen

(1) A hit, a remény, a szeretet természetfölötti életed új « képességei ».

(2) Vö. « Ember a talpán », 17. 1.

befogadod Krisztust, akkor ielke, a Szentlélek bensőleg lassanként átformál téged.

A szentségek, amelyeket Jézus Krisztus alapított, kíváltságos « helyei » az Ő kegyelmével való találkozásnak. Ha megfosztod magad e « találkáktól », kiteljesedésedet kockáztatod.

Jézus Krisztus nem azt kívánja tőled, hogy csodáld, kövesd, mégcsak azt se, hogy légy barátja, mint a földi barátok, hanem azt, hogy *engedd magad átalakítani Benne*.

Szent Pál akkor érte el az istenivé vált ember teljes érettségét, amikor azt mondta: « Már nem én élek, hanem Krisztus él bennem » (1).

Jézus Krisztus műve még nincs befejezve. Akkor lesz befejezett,

amikor a kegyelem újra kiegyensúlyozza és összhangba hozza majd minden ember benső lényét (2),

amikor az egész világot uralma alatt tartja és helyesen irányítja az istenivé vált ember szelleme és keze munkája,

amikor Krisztus Titokzatos Teste eléri teljes érettségét,

miután a krisztusi szeretet egyesítette az egész emberiséget.

(1) Gal. 2, 20.

(2) Vö. « Az atomizált ember, vagy az egységes ember, a személyiség », 29. l.

Ekkor valósul meg az Atya terve. Hiszen az a terve, hogy « Krisztusban, mint főben foglaljon össze mindent, ami mennyben és földön van » (1).

Ha Jézus Krisztust választod, veddél részt küldetésében. Kereszténynek lenni annyi, mint Krisztust követni, azaz résztvenni az Atya nagy tervének megvalósításában.

Ha Krisztus éltet téged, megváltozik egész életed:

igyekezetteddel, hogy « ember légy a talpadon », hogy a megismerés és szeretet révén egyesülj az emberekkel (2) közreműködsz Jézus Krisztus titokzatos megtestesülésének befejezésében,

küzdelmekkel, sokféle szenvedéssel, amelyeket átérsz, elfogadsz és áldozatul ajánlasz, résztveszel a megváltás nagy művében,

szereteteddel családjában, és bárminő szellemi, fizikai, vagy művészi munkával résztveszel a teremtés befejezésében.

Építője vagy Krisztusban Isten országának.

Egész életedben dolgozni fogsz kiteljesüléseden és a világ kiteljesülésén, de sem te, sem a világ, nem éritek el végleges teljességeket az időben.

Csak az « idők végeztével » a feltámadott Krisztusban teljessül be minden, amikor örök sze-

(1) Ef. 1, 10.

(2) Vö. « Az ember két dimenziója », 23. l.

retetben élve, a Szentháromság példájára, eggyé leszünk.

Ha a földön akarnál befejezett lenni, ez csak önmagad korlátozását jelentené. Csak az égben leszel teljesen befejezett.

De az égbe csak egyetlen út vezet: *Jézus Krisztus*.

**AZ
EMBER
ÉS
ÉLETE**

MIKOR FOGADOD EL VÉGRE ÖNMAGADAT?

Sok ember bensőleg bénult, gátolt, korlátoltan és eredménytelenül tengeti életét, mert soha sem fogadta el önmagát korlátaival és képességeivel együtt.

Az éleslátó, őszinte önbírálat, a hit szellemében tett hűséges felajánlás megszabadítaná az ilyen embereket komplexumaiktól, és lehetővé tenné, hogy végre önmagukra találjanak. Csak ezzel a feltétellel boldogulhatnak. Csak így szolgálhatnak másokat.

Nem vagy egészséges, nem vagy képzett, gyöngeséged letört, csunya vagy, komoly jellemhiba gátol... Vagy még inkább családot, környezeted nem segített, a tieid nem értenek meg, csak kinlódsz a munkáddal, pedig többre vihetnéd... Röviden: *korlátozott* vagy önmagadban és magad körül s ez megalázó. Légy őszinte: sohasem fogadtad el igazán korlátaidat. Gyakran gondolod: ha egészséges volnék, megtenném... « ha lett volna apám, aki megértett volna »... és csak hurcolod magadban a keserű rezignációt, amelyet gyakran irigység és kétségbeesés kísér. Gyakran mondogatod: persze, ez és ez megteheti, de én... Ha én olyan intelligens, olyan képzett lennék, ha én úgy tudnék alkalmazkodni... ha... és hangodba bosszúság és

némi harag vegyül önmagaddal szemben, másokkal szemben, az étellel szemben.

Amíg valóban el nem fogadod korlátaidat, addig semmit tartósan nem alkothatsz, hiszen azzal fecséreled idődet, hogy a mások kezében lévő szerszámokat kívánod és nem veszed észre, hogy a te kezében is vannak szerszámok, mások ugyan, de éppoly használhatók. Ne nézd a másokét, nézd a sajátjaidat, vedd azokat kezébe, dolgozz!

Ne tagadd le korlátaidat, ez teljes csődöd lenne. Attól, hogy tagadod, még nem szűnnek meg. Ha léteznek és mégis semmibe veszed, titokzatos rombolóerővé válnak, aláaknázzák életedet. Ellenkezőleg, nézz szembe velük, ne túlozd el; de ne is kicsinyeld le azokat. Ha tudsz rajtuk változtatni, mire vársz? Nyugodtan és kitartással láss hozzá! Nem változtathatsz: fogadd el korlátaidat. Nem arról van szó, hogy fejedet lecsüggesztve « belenyugszol », — emelt fővel kell IGENT mondanod. Ne engedd összezúzni magad, *viseld el, ajánld fel áldozatul korlátaidat.*

Szedd össze magad! Isten lát és az Ő szemében nem vagy sem kisebb, sem kevésbé kedvelt, mint bárki más, akit irigyelsz. Add Neki gondodat, szenvedésedet, bánatodat... és higgy jobban az Ő mindenhatóságában, mint a saját erődben.

Amilyen mértékben megállapítod, elfogadod és felajánlod áldozatul korlátaidat Istennek, oly mértékben fedezed majd fel, hogy szegénységed végtelen gazdagsággá válik.

Korlátaid nem csupán sorompók, hanem egyúttal Isten jelzőkövei is utad megjelölésére. Nem tudsz jól beszélni? Nem annak jele ez, hogy inkább hallgatnod kellene? Félénk vagy? Nem kellene inkább elfogadnod a mások akaratát saját akaratod érvényesítése helyett? Nem vagy észember? Nem vagy-e éppen valami gyakorlati munkára hivatott?... stb.

Ismerd meg, fogadd el és ajánld fel áldozatul korlátaidat, de képességeidet is. Mert vannak képességeid. Az nem alázat, ha azt hiszed, hogy te vagy a legértéktelenebb, ez vagy komédia, vagy ostobaság (feltéve, ha nem lelki betegségről van szó).

Az Úr által ráncbízott adományok felismerése nem helytelen. A gőg ott kezdődik, ha azt hisszük, hogy megérdemeltük, vagy saját erőnkől szereztük azokat.

Az igazán alázatos ember nem fél semmitől. Sem önmagától, sem képességeitől, sem korlátaiktól, sem másoktól, sem a dolgoktól. Egyedül Istentől fél.

Amikor ajándékot kapsz barátodtól, kibontod a csomagot, megnézed, megcsodálsz, megköszönöd az ajándékot. Mennyei Atyánk sok ajándékkal halmozott el. Gyakran nem mered megnézni az ajándékokat, nem mersz örülni. Az erényest játszod és még csak udvarias sem vagy.

Az Atya ajándékai nem személyes használatra valók. Másokat és Őt kell velük szolgálnod.

Minél értékeesebb, minél tehetősebb vagy, annál nagyobb a felelősséged. Nem képességeid felismerésétől kell félned, hanem attól, hogy nem használod fel helyesen azokat.

Fogadd el önmagadat, de fogadd el magad másokkal szemben is, légy hű önmagadhoz. Miért félsz a főnöktől, a munkásodtól, a nálad okosabbtól? Attól, aki jobban beszél, « jártasabb a dologban »? Miért befolyásol a másik? Miért vagy félénk? Miért van « kisebbségi komplexumod »? Azért, mert nem akarsz önmagad lenni a másik előtt, mert félsz a véleményétől.

Ha félsz a másiktól, gondold arra, hogy te akkor hatsz rá, ha hű maradsz önmagadhoz. Hiszen minden embernek megvannak a maga korlátai a másikkal szemben, mert mindig csak az marad aki, és nem lehet a másikká.

Ne akard a más életét élni, az nem rád van szabva. Az Atya kiszabta mindannyiunk életét. A másét élni éppoly téves dolog volna, mint barátunk ruháját felölteni azért, mert tökéletesen fest benne.

Ne félj a más véleményétől. Ő is elfogadja majd korlátaidat, ha te is elismered azokat. De azt nem fogja megbocsátani, hogy félsz, szégyenkezel, meg akarod tévesztetni és másnak akarsz tűnni, mint ami vagy. Mondd azt: nem tudom. Nincs erőm. Nem értem... És szolgálatot teszel a másiknak, mert az emberek szívesen veszik azok társaságát, akik elismerik korlátaikat, hogy ők is elismerhessék a magukét.

Légy önmagad. A többieknek szükségük van rád úgy, ahogy az Úr akart téged. Nincs jogod arra, hogy álcázd magad, hogy színészkedj, mert így megcsalod a többieket. Mondd magadban: valamit adhatok neki, mert még soha sem találkozott és soha többé nem fog találkozni olyannal, mint én vagyok, hiszen az Úr kezéből kikerült « egyetlen példány »: egyéniség vagyok.

Bizonyos értelemben mindannyian tökéletlenek vagyunk. Az összes emberek együttesen alkotják az emberiséget és Krisztusban a Titokzatos Testet. Korlátaid felhívások, hogy egyesülj másokkal a szeretetben.

Egyetlen vágyad az legyen, hogy teljesen, torzítás nélkül olyan légy, amilyennek Isten óhajt... és akkor tökéletes leszel.

TUDJ ÖRÜLNI!

Minden ember boldog akar lenni. Az emberiség története a boldogság felé törekvő emberek hosszú és szenvedésekkel teli kalandja. De a boldogságot nem könnyű elérni. Amikor úgy gondoljuk: elértük, már meglátjuk korlátait, már meghal a kezünk között és már más boldogságról álmodunk.

Az ember zsákutcába tévedt, vaktában keres ott, ahol soha nem találhat; vagy belenyugszik ebbe és elhatározza, hogy a perc örömeinek él, vagy bátorságát veszítve azt hiszi, hogy a boldogság csak délibáb.

Pedig van igazi boldogság. Rátalálhatsz.

Küzdesz, kínlódsz, verekszel, hogy elérd a boldogságot; futóhoz hasonlítasz, aki meg akarja nyerni a versenyt, anélkül, hogy ismerné a célt. Allj meg előbb, keresd az utadat!

Egész lényed a boldogság felé tör. Isten oltotta minden ember szívébe ezt az éhséget, ezt a szomjúságot. Boldogságra vagy teremtve és a boldogságvágy benned Isten hívása, amely az örökkévalóságból érkezik hozzád. Ha akarod, boldog leszel, mert Isten nem vet, ha nem akar aratni. Hallgasd Őt és mondj köszönetet.

Van gyönyör és van öröm. A gyönyör a test

boldogsága, az öröm a léleké. Ne elégedj meg a gyönyörökkel, sohasem fognak kielégíteni.

Szomorú vagy, amikor kínoz a gyönyöréhség és minél többet élvezel, annál éhesebb és annál szomorúbb vagy. Ha tehát kizárólag gyönyöröket hajszolsz, szomorúsagra ítéled önmagadat.

A gyönyör egy pillanatig tart és vége; ezért amikor vele táplálkozol, a halál íze marad benned.

Az öröm lelki, nem halhat meg. Fogadd be és az örökkévalóság ízét őrzöd majd magadban.

Az élet nehézségeivel, megpróbáltatásokkal, szenvedésekkel, a halállal szembekerülve jogod van sírni. De még könnyeid közepette sincs jogod arra, hogy megfoszd magad az örömtől. A gyönyör valóban nem létezhet ott, ahol szenvedés van, de az öröm a legnagyobb szenvedésekkel is párosulhat.

A gyönyör nem rossz, ha nem kergeted célként. Élvezheted a gyönyöröket, amelyekkel Isten megajándékoz, hogy kellemessé tegye utadat és előrevigyen, de ha megállsz, hogy magad keresd a gyönyört önmagadnak, akkor az öröm azonnal elenyészik.

Boldogságod útja nem személyekből, dolgokból indul ki, hogy hozzád vezessen. Belőled indul ki, hogy másokhoz vezessen.

Szomorú vagy. Miért? Senki sem vette észre

munkádat, sikereidet, erőfeszítéseidet. Mondani-valód van és nem hallgatnak meg, nem szeretnek. Kérj bocsánatot Istentől szomorúságodért, azután figyelj másokra. Kérdezd őket, hallgasd meg őket, érdeklődj munkájuk iránt, csodáld képességeiket, állapítsd meg érdemeiket... és a többiek, tudtukon kívül, megszabadítanak majd kínjaidtól és örömet szereznek neked.

Miért nem vagy vidám ma? Nem tudod az okát. Ajánld fel az Úrnak áldozatul fáradtságodat, csüggedtségedet, régi gondjaidat, ezeket az át nem vizsgált aktákat, amelyek a szíved mélyén porosodnak. És azután mosolyogj rá másokra... Mosolyogj a feleségedre, testvéreidre, szomszédodra, kartársadra: mosolyogj a házfelügyelőre, a kereskedőre... mosolyogj, mosolyogj... és mosolyod visszacsalogatja majd az eltávolodott örömet.

Az öröm akkor kezdődik, amikor abbahagyod saját boldogságod keresését, azért hogy megkísérelj másokat boldoggá tenni.

Ha szomorú vagy, állj meg és kutasd az okát, szíved mélyén mindig az önmagad keresésének nyomait fogod felfedezni. Ne nyugodj bele. Add Istennek, amit féltékenyen magadnak tartogattál, aztán feledkezz meg magadról és gondolj a legközelebbi felebarátodra.

Az ember tragédiája az, hogy korlátozottak az eszközei és korlátlanok a vágyai. Emberileg nem is lehetsz teljesen boldog. Csak Isten tud kielégíteni.

A nyugtalan ember szívében a boldogságszomj nem egyéb, mint az Isten szomjazása. Jaj az elégedetteknek, akik teletömték magukat gyönyörökkel és elfojtották végtelen vágyaikat. Ezzel szemben boldogok, akik még éheznek.

Az öröm az ajándékozás gyümölcse, de az ajándékozás önmegtagadást, önfeláldozást jelent. Így az öröm az újra megtalált élet, amelyről már lemondottunk.

Krisztusban és Krisztussal az ÖRÖM misztériuma a feltámadás misztériuma.

Hol tartasz Krisztus iránt való szeretettedben? Örömed akkor lesz igazán életerős, ha szoros kapcsolatban maradsz Krisztussal.

Istenben csak Öröm van, mert csak adás van. Isten az ÖRÖM és ha átadod magad Istennek, az *örömnek adod át magad.*

GYÖTRŐ GONDOK

Az embert «gyötrik a gondok». Mivel mérhetetlen, mivel végtelen, mindig van helye a gondok elraktározására. Vannak gonosz természetű gondok, ezeket ki kell küszöbölni. Vannak valódi, nemes gondok, de az ember túl gyenge elviselésükhöz, és még gyengébb a megoldásukhoz. A gondok megölik az embert: ha élni akar és jól akar élni, túl kell adnia gondjain. «Valaki» várja!

Fáj a májad...

fáj a fejed,
asztmarohamod van,
gyomorfekélyed van,

vagy:

öszül a hajad,
ráncosodik az arcod,

vagy:

fáradt és szomorú vagy: « Mennyi gond » —
« Tönkre vagyok téve » — « Sohase lesz
már nyugtom ».

És vonszolod mindig fájó és megkínzott testedet, meggyötört szívedet, amely csak azért él, mert élnie kell, és nem tudja, mi az öröm és a béke.

Vajon főként nem azért vagy-e gondterhelt, agyongyötört, mert nap mint nap begyűjtöd, évek óta elraktározod mindazt, ami rád, mardos és csendben, de könnyörtelenül tönkretesz?

Nem annyira a kívülről jövő csapások pusztítanak, hanem inkább mindaz a rossz, amelyet magadba zársz, amely benned forrong, erjed, rothad:

a féltékenység mardos, amelyet őszintén bevallasz, vagy amely ott bujkál szomorúságod, duzzogásod, szavaid, hallgatásod mögött,

a dühöd, hogy nem csillogsz, nem vesznek észre, nem részesítenek előnyben,

a félelem bizonyos személlyel, eseménnyel, kísértéssel szemben: félelem, hogy nem tetszel, hogy elrontasz, elmulasztasz valamit...

a harag és a bosszúvágy: ezt még megfizeti, ...megbosszulom magam, majd föléje kerekedem; ha kezembe kaparinthatnám!...

a kételkedés: ez nekem sosem fog sikerülni, lehetetlen, túl nehéz számomra, nem fog megérteni,

a múlt siratása: ha tudtam volna, ha újra kezdhethetném, soha nem fogok megvigasztalódni,

...a hazugságok, haragok, neheztelések, negatív kritikák, rágalom, gyalázkodás, irigység és egyebek: a rossz, amelyet elhintesz minden nap szavaidban, mosolyodban, sóhajaidban, vállrándításaidban, vagy ravasz fondorlataidban. A rossz, amely benned forrong és kiárad belőled, de téged

sebez meg elsősorban, mielőtt még másokat megsebezne.

Szíved tág, de túlzsúfolt, mint egy rendetlen padlás. Letűnt nemzedékek hagyták ott elavult holmijukat, (mint ahogy rád hagyták szép butoraikat is), és te is csak haszontalan szemetet halmozol fel ott. Kedvenc tárgyaidat is odarakod, amelyeket egyszer majd újból használni akarsz, de egyelőre elrejtéd őket: egy egészségtelen álmodozásnak, egy olvasmánynak, egy tekintetnek az emlékét, egy szenvedélynek az ízét, a bosszú kielégültségét, egy ragyogó siker gőgös gyönyörét... Nem jársz-e gyakran körbe emlékeid padlásán, hogy megtaláld azt, amit el kellett volna hajítanod?

Vannak gondok és van rossz, amelyet megfigyelsz magadban, látsz, érintesz, megnevezel.

Van olyan gond is, amely el van ásva, eltűnt a szemeid elől. És végül van olyan is, amelyet lábbal tiportál, hogy elfelejtsd, s amely örökre halottnak tűnik.

De tévedsz. *Mindaz, ami benned van, élő.* Él, amikor rá gondolsz és él, amikor nem gondolsz rá, él nappal és él éjjel, amikor alszol. És *minden benned élő rossz — neked rossz!*

Ez lehetetlen! Az a régi gyűlölség, megbántott érzékenységem: megnemértés, megvetés, elhagyatottság, lenézés; az a kudarc ügyeimben, kapcsolataimban, otthonomban; az a megpróbáltatás, hiba... az már a múlté, el van temetve, ne térjünk rá vissza többé! De bizony él az, vagy ha halott lenne is, teteme megmaradt és hullaszagot áraszt benned.

Szekrényedben a döglött egér nem mérgez többé,... ha kidobod.

Motorod gumikerekében a szeg nem lyukasztja ki belső gumidat,... ha kihúzod.

Tegnap és tegnapelőtti gondjaid gyűjteménye, kis és nagy, valódi és álgondjaid nem mérgeznek többé, ha túladsz rajtuk.

Vannak hamis gondok, melyekkel nem büszkélkedhetsz, amelyeket határozottan el kell vetned, amelyekért bocsánatot kell kérned: de vannak valódi gondok, a mindennapi kenyér gondja, a jövő gondja, a nevelés gondja, a megszerzendő jog és béke gondja, az emberszeretet és a világ megmentésének a gondja. Ez a számtalan gond apránként, napról napra ezernyi kérdéssel kínozza, szorongat minden percben, minden találkozásnál, mozdulatnál; legalább ezeket a gondokat el kell-e fogadni, el kell-e viselni?

Nem, túl gyenge vagy. Add át gondjaidat!

De hát akkor én nem teszek semmit.

Dehogynem, odaadod őket.

Ez túl könnyű volna.

Nem, nagyon is nehéz igazi gyermeknek lenni, semmit meg nem tartani magunknak, mindig mindent odaadni — még az örömeinket is — a Másiknak, hogy az viselje; nagyon nehéz mindig Mellette menni, mindig kézenfogva, kicsivé, olyan egyszerűvé, olyan alázatossá válni, hogy végül is engedjük, hogy Ő vezessen *bennünket*.

Szegény « öregem », mikor fogod megérteni, hogy SEMMIT sem tudsz NÉLKÜLE elviselni, még önmagadat sem?

A GONDTALAN EMBER

Ha nem akarjuk idő előtt «elkoptatni» magunkat, gondtalanul kell élnünk. De az élet nehézségei ostromolnak, kívülről ránk támadnak és megingatnak bennünket; belénk hatolnak, mardossák szívünket, lelkiünket. Hosszabb ideig nem tudunk ellenállni és legyőzni az akadályokat, ha nem értjük a módját, hogy közvetlenül és őszintén átadjuk minden nehézségünket az Urnak. Az önátadás hosszú gyakorlatára van szükségünk, hogy életünk minden lépésénél kicserélhessük emberi tehetetlenségünket az isteni mindenhatósággal. E lemondás biztos gyümölcse a béke, és életünk sikere Istenben.

A szennyos fehérneműt nem rakjuk a tisztával egy halomba.

Nem teszünk rohadt gyümölcsöt a friss gyümölcs közé.

Ha békében akarsz élni, ha mindig tisztán és erősen akarsz élni, sohase őrizz meg magadban egyetlen gondot sem, a múlt, a jelen vagy a jövő gondjait, mert *ami el van zárva*, az erjed.

Nem arról van szó, hogy mindent megtégy gondjaid elfeledésére, eltaposására, letagadására. Ha szét is zúzod a gondodat, talán egy kis ideig nem mozdul, de aztán egyszerre csak újraéled, hiszen nem halt meg. Éppen ellenkezőleg, nézz

szembe gondoddal, keresd eredetét, létezésének okait, de óvakodj attól, hogy kettesben maradj vele és még inkább attól, hogy harcolj ellene. Ragadd meg és add oda az Úrnak!

Nem szabadulsz meg tőle egyik napról a másikra. Hűségesen meg kell vizsgálnod átadásod őszinteségét és meg kell újítanod azt, amíg csak tökéletes nem lesz. De ha elhatározod, hogy egy percig sem tartogatsz magadban egyetlen gondot sem, hogy rögtön « kiöntöd szivedet » Isten előtt, akkor szabad és erős leszel az Úr végtelen erejétől.

A múlt kínoz? Ez vagy az a hiba? Miért? Már nincs hatalmadban. Lelkiismeretfurdalásod hamis, bosszúság, sértett hiúság és gőg rejtőzik mögötte. Csak a szeretet diktálta megbánásnak van helye, de a szeretet, miután a megbocsátásból táplálkozott, előre tekint.

Odaadtad a hibádat, add oda a lelkiismeretfurdalásaidat is, sőt a megbánásodat is... hiszen bénítólag hatnak rád.

A jövő foglalkoztat? Félsz a holnaptól, bizonyos találkozástól, munkától, kísértéstől... Miért? A jövő még nincs hatalmadban, ne gyötörd magad előre. Add Istennek a jövőt egészében és részleteiben, és *éld a jelen pillanatot*.

A jelen nyugtalanít? Az akadályok ijesztenek? Pedig azok önmagukban véve még nem veszélyesek. Minden azon múlik, hogyan viszonyulsz hozzájuk.

Egy fal előtt állsz, miért mennél neki? Nézd meg nyugodtan, mérlegelj. Szilárd, túl magas, és áthághatatlan. *Fogadd el!* Ajánld fel áldozatul az akadályt Istennek, ajánld fel csalódásodat is és... indulj neki egy másik úton.

Vannak, akik túlterhelik kocsijukat, meglassítják haladásukat, idő előtt elkoptatják a motort, tönkreteszik a karosszériát. És te? Napi terhedet hordozni tudod, az Úr megadja ezt a kegyelmet, de büntetlenül nem teheted hozzá a tegnap és a holnap terhét. A túlterheléshez nem kapsz kegyelmet...

Lehet, hogy ez alkalommal nincs más út. El kell fogadnod a nehézséget: lehet az egy betegség, egy hiba, egy látogatás, egy munka... a hajszás hővége, gyermekneveléssel járó gond, egy elvégzendő művelet, egy meghozandó határozat... *Ne menj bele azonnal a küzdelembe*, ragadd meg az akadályt és *add az Úrnak* teljesen és tökéletesen a gonddal együtt, melyet okoz: sikerül-e, hogyan úszom ezt meg? milyen megoldást keressek?; féltékenységgel, vagy félelmeddel, vagy haragoddal együtt; megáláztatásoddal együtt; környezeted reagálásával együtt, hogy t.i. mit mondanak, mit fognak mondani; *adj oda mindent*, hüen és következetesen. És egy perc múlva, ha rögtön kell cselekedned — egy nap, egy hét múlva, ha van rá idő —, dönts és cselekedj Istennel. Észreveszed majd, hogy a nehézség egyszerűbb, mint gondoltad, az akadály nem legyőzhetetlen, mert Isten éleslátó és erős, sokkal éleslátóbb és erősebb, mint te!

Azt mondod Istennek, hogy bízol Benne és éppen az ellenkezőjét bizonyítod, amikor gondokkal gyötröd magad.

Ha az ember bensőleg gyakran szerencsétlen, ha kudarcba fullad az élete, ez azért történik, mert a maga módján, merőben emberi módon akar élni, pusztán a saját erejére támaszkodva. Mihelyt Isten

kezébe adja magát, Isten lát munkához helyette: boldogulása (nem feltétlenül « emberi » boldogulás) bizonyos és teljes. A gyermek, aki túl sokat akar vinni, elfárad, elesik, megüti magát. Ha elfogadod azt, hogy gyermek vagy, terhedet az Atya viszi, sőt még téged is karjára vesz.

Az Úr nem veszi át erőszakkal gondjaid terhét, építő szerszámaidat, harci eszközeidet, elvégzendő munkádat.

Ő jelen van egész életedben, de tartózkodóan várja, hogy te magad add oda gondodat, magad bízz rá egy feladatot. Miért tartanál meg annyi munkát magadnak? Miért harcolnál kérve a « segítségét »? Miért nem adsz át neki MINDENT, hogy hordozza, MINDENT, hogy cselekedjen? Szívedet és kezedet is, hogy Ő maga használja azokat?

Haldoklása közben Krisztus azt mondta az Atyának a Kálvária hegyén: « Kezedbe ajánlom lelkemet »; a világ minden bűnével, szenvedésével, gondjával terhes lelkét; három nappal ezután az Atya egészen új, dicsőséges és fényes életet adott Neki vissza... a Húsvétot!

Minden este halj meg aggodalmaid, valódi és vélt gondjaid számára. Alázatosan helyezz mindent az Atya kezébe, hogy reggelenként minden nyugtalanságtól mentesen, megújultan, tisztán ébredhess fel és nézhess szembe a rád váró élettel. « Kezedbe ajánlom lelkemet Uram, hűséges Istenem, megszabadítasz engemet ». (1) « Mihelyt lefekszem, békén alszom el, mivel Te Uram, egyesegyedül, biztonságban megőrizel ». (2)

(1) 30 zsoltár.

(2) 4. zsoltár.

Ha szabad akarsz lenni,

fiatal,

vidám,

békés,

erős és győzedelmes,

**minden nap, minden percben: « Az Úrra vessed
gondodat és Ő megtámogat » (1).**

(1) 54. zsoltár.

LÉGY SZABAD!

Mikor leszek már végre szabad! — sóhajtozik az ifjú. Kenyeret és szabadságot adjatok, követeli a proletár; és hogy megszerezze és megvédje ezt a szabadságát, kész verekedni, sőt életét adni érte. Amikor valakit büntetni akarnak, elveszik a szabadságát. De sokak számára a szabadság nem egyéb, mint a minden kényszerszertől való megszabadulás, az a lehetőség, hogy bármit, bárhol, bármikor megtehetnek. Ez azonban a valódi lelki szabadság karikatúrája.

A valódi szabadság feltétele — minden fizikai kényszerszertől való mentességen túlmenően — az önmagunktól való teljes elszakadás egy felsőbbrendű cél érdekében. Magunknak kell megszereznünk a szabadságunkat.

Az emberi szabadság mindig korlátozott, csak a természetfölötti síkon bontakozhat ki teljesen. Egyedül Isten teljesen szabad. A földön az a legszabadabb ember, aki a legjobban közeledik Istenhez, aki a legjobban egyesül vele, aki a legszentebb.

A szabadság Isten legszebb ajándéka az ember számára, az az ajándék, amely neki a legtöbbre került: Fia szenvedésébe és halálába.

Isten szeretetből és a szeretetért akarja az embert valóban szabadnak látni.

Az emberek többsége szabadnak hiszi magát, amikor azt mondhatja: « azt teszem, amit akarok »; azaz:

nincs bilincsbe verve a kezem, nem tart vissza
semmi fizikai kényszer;
kielégíthetem minden vágyamat, ösztönömet,
senki és semmi nem akadályozhat meg eb-
ben.

Ez a « szabadság » a vadon élő állat szabadsá-
ga, de nem az emberé és még kevésbé Isten gyer-
mekéé.

Még ha teljesen bénultan fekszel is az ágyban,
ha fogoly vagy is egy börtöncella mélyén, még
akkor is szabad maradhatsz, ha akarod, mert
emberi szabadságod nem a tested, hanem a szelle-
med síkján helyezkedik el.

Kivéve az önkivületi állapotot — bár ebben
cselekedeteid már nem emberi cselekedetek —
nem veheti el senki és semmi sem szabadságodat,
mert senki és semmi sem börtönözheti be szelle-
medet.

Te magad és egyedül csak te korlátozod —
mások bűnrészességével — szabadságodat. Ha sza-
bad akarsz lenni, önmagad ellen kell küzdened,
ki kell harcolnod szabadságodat.

Ha azt mondd:

ez nem az én hibám, ilyen a vérmérsékletem!
nem tudok lemondani róla!
nincs igazam, de nem tágitok!
nem tudok dolgozni, egész idő alatt álmo-
dozom. Nem birkózom meg vele.
miért gondolkozom így? Mindenki ezt mond-
ja!
azt ott látni se bírom!
nem akartam megtenni: hiába álltam ellen!...

akkor nem vagy szabad, rabszolga vagy. Önmagad, múltad, környezeted, a dolgok stb. rabszolgája.

Addig nem vagy szabad, emberileg szabad, míg meg nem teremtetted magadban az *embert a talpán*, aki testét, érzékeit, képzeletét alárendeli szellemének (1).

A bárka nem siklik tova a vizen, ha csak egy szál kötél rögzíti is a parthoz.

A lehorgonyzott léghajó nem repülhet, amíg összes köteleit el nem oldjuk.

Amíg csak egyetlen dologhoz vagy egyetlen személyhez is ragaszkodsz ellenőrzés nélkül, — addig nem leszel « szabad ».

Nem a dolgok ragaszkodnak hozzád, te ragaszkodsz a dolgokhoz. Rabszolgaként szolgáltatod ki magad nekik.

Minél több lesz:

játékszered a ládában,
« ügyed » az irodában,
fehérműd a szekrényben,
lemezed a lemeztartóban,
« lovad » a motorodban,
pénzed az erszényedben,

...

annál nehezebben tudsz szabad lenni, mert annál több alkalmad lesz a « megkötöttségre ».

Elszakadni e kötelékektől annyi, mint szabaddá tenni magad.

A szabadság nem közömbösség. Normális az,

(1) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

hogyan élvezel, érzel, tapasztalsz, örülsz az emberekkel és a dolgokkal kapcsolatban, de fontos, hogy a vonzalmak, örömek, szenvedések ne zavarják meg értelmeket az út megválasztásában, ne kényszerítsék akaratodat az elhatározásban.

Mit érnek gyors lábaid, ha nem tudod irányítani lépteidet?

Mit ér az építőanyag, ha nem tudod milyen házat építsz?

Mit ér érzelmi gazdagságod, ha nem tudod ki-nek add?

Mit érnek győzelmeid örökölt tulajdonságaid fölött, öntudatlan és tudattalan világod, szokásaid, belső és külső kényszereid fölött? Mit ér önuralmad, készenléted, teljes szabadságod, ha nem tudod, hogy használd fel ezt az elért szabadságot?

Ha szabad vagy, de akármire, ez nem igazi szabadság; határozatlanságra, állhatatlanságra és agályoskodásra vagy ítélve.

Az igazi szabadság lehetőség arra, hogy ura lévén önmagadnak. *mindig tévedés és hiba nélkül a JÓ utat válaszd és kövesd.*

Ha igazán szabad akarsz lenni, meg kell ismerned az Atya tervét a világgal, fel kell ismerned végtelen vágyát utánad. Azután összeszedetten és felkészülten, elszántan és szabadon csatlakozz hozzá a szeretet « igen »-jével. Ez az « igen » Jézus Krisztussal jegyez el téged.

Az ösztönös akaratot követni: az állat « szabadsága ».

Ha érzékeid, képzeleted, szellemed, gőgöd, önzésed akaratát követed, szabadságod a bűn által korlátozott és megsebzett ember szabadsága.

Ha Isten akaratát követed, ez az istenivé vált ember szabadsága, *Isten gyermekeinek* a szabadsága.

Szabadságod minősége attól az akarattól függ, amelyhez csatlakoztál.

Annyiban vagy szabad, amennyiben képes vagy az Atya akaratához ragaszkodni.

A szabadság karikatúráit: a teljes függetlenséget, az ösztönök, vágyak, szeszélyek kielégítésének lehetőségét az engedelmesség korlátozza.

Az igazi szabadság az Isten akaratának való engedelmisségben bontakozik ki. Isten akaratát pedig az Egyház, fölötteseink, a mindennapi kötelességek és események közvetítik számunkra.

A valódi engedelmisség feltételezi az igazi szabadságot, de az igazi szabadság az engedelmisségből táplálkozik.

Ha valóban szabad vagy Krisztusban, semmi sem képes megállítani, mert az igazi szabadság lehetővé teszi számodra, hogy aláveds magad a jogos kényszernek, de azt is, hogy a jogtalan kényszer és az elkerülhetetlen akadályokat úgy alakítsd át, hogy megannyi eszközzé váljanak CÉLOD elérésében.

Jézus Krisztus, engedelmes lévén haláláig, megszerezte számodra az igazi szabadságot.

Ha meghalsz Vele a bűn számára, felszabadítod magad a rabszolgaság alól és feltámadsz Vele a szabad életre.

A keresztségben elnyerted a szabadság csíráját.

A bűnbánat szentségében, amely újból a keresztség kegyelmében részesít, megint megtalálod a szabadságot.

Ahányszor lemondasz a bűnről, ahányszor elszakítod « kötelékeidet » azért, hogy Jézus Krisztussal egyesülj, mindannyiszor az igazi szabadságot szerzed meg magadnak.

Véglegesen szabaddá majd akkor leszel, amikor a szeretetben végleg összeforrasz Szabadítóddal.

SZÉPSÉGAPOLAS

Hány férfi és nő főgondja a szépség! Hogy gondot fordítanak rá, az helyén való; de hogy megszállottjai legyenek, az már beteges tünet. És főként súlyosan tévednek a test szépséggondozásának természetét illetően. Mindaz a törekvés, amivel kívülről igyekeznek hangsúlyozni, javítani, növelni testüknek s főleg arcuknak harmóniáját és báját, csak nagyon korlátozott eredménnyel jár. A valódi szépség a bensőből fakad, a szellemből ered és az Istennel áthatott lélek sugárzásával bontakozik ki. Ez a szépség gyakorol vonzó és legyűgöző hatást a szemlélőre.

Milyen ajakrúzszt használsz? Mivel mosod a hajadat? Ollóval vagy késsel vágatod szivesebben? Fogytál? Javul az alakod? Melyik szín áll a legjobban neked?...

Jogod van ilyen kérdéseket feltenni magadnak anélkül hogy állandóan ezzel foglalkoznál, de ha igazán szép akarsz lenni, akkor máshol, hatékonyabb módszerek után kutass.

Jó, ha vannak szép tányéraid. De mit ér a tányér, ha nincs benne semmi?

Jó, ha van egy szép képkereted. De mit ér a keret, ha nincs benne festmény?

Jó, ha van pompás csillárod. De mit ér a csillár, ha nincs bekötve az áram?

Ha Isten harmónikus testet, csinos arcot adott, köszönd meg. De mit ér a tested, ha a lélek nem él benne?

Tested a házad: tulajdonosa vagy, de felelős vagy érte Isten előtt. Ne elégedj meg azzal, hogy külsőleg bevakolod; ápolod a bensőt, mert az Úr tekintete behatol a homlokzat mögé.

Tedd meg azt, amit tested tisztasága, szépsége megkíván, de azért tedd ezt, hogy kellemes látványt nyújts a többieknek, hogy a békés erő biztonságát, az üdeség báját sugározd feléjük.

Minél szebb az út, annál nagyobb a kísértés, hogy letelepedjünk és élvezzük a vidék szépségét, megfelelkezve utunk céljáról.

A test szépsége út, amely a lélek szépségéhez vezet, a lélek szépsége pedig Istenhez. Ne állj meg útközben, mert a lényegest mulasztod el.

A színes diapozitív levetítve gyönyörű, mert áthatja a fény; papírra másolva kiábrándító, mert élettelenné válik.

Igy a szépség is az anyagot átható szellem erejével mérhető. Minél mélyebben fogadja be az anyag, annál sugárzóbbá válik.

Azt mondod: a keze
erőszakos,
fösvény,
művészi, túlérzékeny emberre vall;
arca pedig
durva emberre,
becsületes vagy hamis emberre;

tekintete nyílt vagy zárkózott, gyűlölködő
vagy jóságot sugárzó...

És igazad van: a test, a kéz, az arc a szellem
tükre, annak, aki olvasni tud belőle, a lélek élet-
hű képét adja (1).

Senki sem vonhatja ki magát gondolatainak,
érzelmeinek, egész belső életének sajátos for-
máló hatása alól, mert a lélek az alakítója az
emberi összetételnek, úgy alakítja a testet, aho-
gyan a művész géniusza ihleti a művet, és irányít-
ja a művész ujjait.

Akár akarod, akár nem, lelked arcát hordozod.

Az égben megdicsőült testünk leplezetlenül
mutatja majd lelkünk szépségét.

A gyermek üdesége mindig vonzó, akár rongy,
akár csipke takarja is, de ez természetes szépség,
a romlatlan lélek szépsége.

Az aggastyán szépsége mindig megkapó és
megnyugtató, mert az valójában a hervadt testen
átsugárzó lélek szépsége.

Ha az « emberállat » szépségét, a külső testi
szépséget ápolod csak magadban, szépséged kor-
látozott és fájdalmasan mulandó lesz. Ha a lelkedet
gazdagítod, szépíted, emberi szépséged a végtelen-
ségig bontakozhat ki.

(1) « Alakunkat fiziológiai szokásaink hozzák létre, sőt
szokásos gondolataink is... Az arc, a száj, a pofák, a
szemhéjak alakját, meg az arcvonalakat azoknak a lapos
izmoknak az állapota határozza meg, amelyek a bőr alatti
zsírszövetekben mozognak. Ezen izmok állapota pedig
lelkünk állapotától függ... Anélkül, hogy tudnánk róla,
arcunk fokozatosan alkalmazkodik a tudatállapotunkhoz.
A kor előrehaladtával mindinkább kiülnek rá az érzések
és az egész lény vágyai ». (Dr. Alexis Carrel: Az ismeretlen
ember, 71. l.).

A szép gyümölcs bensejében élő féreg egyszerűen csak átfúrja a héjat és a rothadás belülről kifelé terjed.

Ha szívedbe befészkeled magát a gonosz, egész testedet elborítja majd és kiütözik az arcodon.

Vannak « állati szépségek », felkeltik a test éhségét, saját szintjükre süllyesztenek és végül a kétségbeesésbe, kielégületlenségbe taszítják bámulóikat.

Vannak « ördögi szépségek », csábítanak, foglyul ejtenek és háborúságot idéznek fel.

Vannak « krisztusi szépségek », megnyugtatóan, a tisztaság vágyát keltik fel és szelíden Isten útjára vezetnek.

A legteljesebb szépség akkor bontakozik ki, ha a kegyelem akadálytalanul átjárja az emberi természetet.

Képzeld el Foucauld atya tekintetét bármely arcon, még ha torz volna is az, valódi szépséggel önti el.

Isten különös kegyelme megengedi olykor, hogy a szentek saját testükön Krisztus vonásait hordozzák, de az nem csak a szentek előjoga, hogy Krisztust sugározzák.

Ha Krisztusból élsz,
tekinteted Krisztus tekintete,
mosolyod Krisztus mosolya,
arcod Krisztus arca lesz.

Hogy szép lehess, állj meg:
egy percre a tükröd előtt,
öt percre a lelked előtt,
tizenöt percre az Isten előtt...

NE TERHELD TÚL MAGAD!

*A modern világ egyik nagy rákfenéje a hajszoaltság. Az embernek túl sok a tennivalója és mindent szeretne megtenni. Minthogy nincs ideje, siet, rohan, idegileg ki-merül, túlérzékeny lesz, vagy csüggedésbe esik. Végül is elviselhetetlenné válik, elfárad, megrövidíti életét, nem azt teszi, amit tenni szeretne és csak félig teszi azt, amit tesz. Ez súlyos baj. Orvosolni kell. Némi önuralommal, szervezéssel, életünket a hit szemével vizsgálva, célt ér-
hetünk.*

Túl vagyok terhelve!...

Sose mondd.

Ne engedd, hogy mások mondják.

Sose gondold,

mert még elhiszed és az veszélyes lenne.

A nagy emberek tizszer annyi munkát végez-
nek, mint mi, tizszer kevesebb idő alatt. Miért?
Jó szervezők: biztosítják, megvédik, s ha kell
visszaszerzik nyugalmaikat — és teljesen felada-
tuknak szentelik mindig magukat.

Ne írd: nincs egy percem a magam számára,
csak egyetlen szót írhatok neked... szerettem vol-
na... stb. Írd le mindjárt a szükséges szavakat

egészen egyszerűen, időt nyersz és véded a nyugalmat.

Ne mondd a látogatónak: « Csak egy percem van számodra, nem is ültetlek le... stb. » és ne tartsd vissza azután negyedórára, miközben mást csinálsz. Ültesd le, foglalkozz vele tíz percig nyugodtan, azt a benyomást keltve benne, hogy az egész napod az övé.

Egy találkozóra hívnak? Ne kezd azzal, hogy tiltakozol: « Lehetetlen, foglalt vagyok... » mivel végül úgyis megadsz egy időpontot. Mondd mosolyogva: « Igen, nagyon szívesen », és jelöld meg a legelső szabad időpontot, még akkor is, ha az távoli.

Ha gyakran mondják: « Nem mertem önt zavarni azon a napon, oly elfoglaltnak látszott », ez komoly dolog, mert sokan mások jöttek, elmentek, és soha nem merték ezt neked megmondani. Pedig aznap talán nagyon is szükségük volt rád.

Túlterhelt embernek senki sem tárja fel szívét, hiszen kitalálják, hogy nincs helye, hogy befogadjon: el van árasztva munkával!

Ha testvérként akarsz élni, tartsd szabadon a bejáratot és egy vagy két szobát, hogy befogadhasd az utasokat.

Sok idő áll rendelkezésedre, de azzal töltöd, hogy elfecséreled idődet.

Azzal, hogy több dolgot végzel egyszerre, soha sem fogsz időt nyerni. Az asztalnál, amikor töl-

tesz, egyenként és egymásután megtöltesz minden egyes poharat. Az életben is meg kell tölteni sorjában minden percet, mert különben egyes pillanatok túl zsúfoltak lesznek, mások pedig üresek maradnak.

Ismételd szüntelenül: ebben a percben
csak egy személlyel kell foglalkoznom, azzal,
akit fogadok,
csak egy levelet kell írnom, amelyet éppen
írok,
csak egy dolgot kell elvégeznem, amelyet épp
végzek, és így sokkal gyorsabban, sokkal jobban
és jóval kevesebb fáradsággal fogsz cselekedni.

Az alvás, a kikapcsolódás nem idővesztés, az időnyerés. Mindenkinek különböző az igénye. Ismerned kell magadat, hogy megadd magadnak pontosan azt, ami szükséges egyensúlyod, nyugalmad megőrzéséhez.

Ne egyél túl keveset, még legyengülhetnél.
Ne egyél a kelleténél többet, inyenccé válhatsz.
És ha mégis sürgős a munkád? Ajánld fel álmodat, pihenésedet az Úrnak, és légy nyugodt, nem vesztegeted idődet.

Az idő Isten szép ajándéka. Pontos számadást kér majd tőlünk róla. De ne nyugtalankodj, Isten nem rossz Atya, nem ad munkát anélkül, hogy eszközöket ne adna megvalósításához. *Mindig van időnk, hogy megtegyük azt, amit Isten reánk bíz.*

Ha nincs időd mindent elvégezni, állj meg néhány percre és imádkozz. Aztán állapítsd meg

Isten színe előtt napi időbeosztásodat. Amit becsületesen nem tudsz elvégezni, azt hagyd, még akkor is, ha az emberek sürgetnek és nem értenek meg, *mert Isten nem parancsolja, hogy megtegyed*. Így tehát soha sincs *túl sok elvégzendő munkád*.

Amikor rájöttél, mi az, amit Isten kíván tőled, tégy félre mindent, és szenteld magadat egészen annak a feladatnak. Isten vár téged itt, ebben a percben, ezen a helyen és *sehol másutt* (1).

(1) Vö. « Légy összeszedett! », 123. l. és « Éld a magad életét », 133. l.

TUDJ MEGALLNI!

A ma embere egyhamar összeroppan, mert nincs megállása, vagy mert nem tud időt szakítani arra, hogy megpihenjen, hogy megvizsgálja és megismerje magát. Mivel sohasem tette ezt, már nem is mer összeszedett lenni, mert hirtelen olyan felelőségekkel találná magát szemben, amelyektől fél. A hajsza azt a látszatot kelti benne, hogy él. A valóságban azonban elkábítja magát, menekül önmaga elől és ösztönös életre ítéli önmagát. Már nem ember többé, hanem állat. Mihelyt kész arra, hogy megálljon, ez az első ténykedése, amellyel lehetővé teszi, hogy ismét ura legyen önmagának.

Ha kocsidat állandóan « hajszolod », kimerítéd a motort.

Ha szüntelenül « roskadsz a teher alatt », idő előtt elkoptatod testedet-lelkedet.

Ha rohansz, senkivel sem fogsz már találkozni, és ami még súlyosabb, nem fogsz találkozni önmagaddal sem.

Ha meg akarod ismerni legbensőbb valódat, meg kell állnod.

Ha állva eszel, rosszul emésztesz. Ül le!

Ha futva gondolkodol, rosszul gondolkodol. Ül le!

Ne várd, hogy Isten állítson meg, azért, hogy öntudatra ébresszen. Túl késő lesz, nem fogsz tudni már érdemeket szerezni.

A felügyelő tanár, akit tanítványai ostromolnak, szeretne elmenekülni az osztályból.

A háziasszony, aki « mindent futni hagyott », megundorodik az otthonától.

Az ember, aki már nem ura önmagának, « elhagyja magát », elhalad saját ajtaja előtt anélkül, hogy valaha is be merne lépni önmagához.

Ha késel a házbérfizetéssel, nem óhajtasz a háztulajdonossal találkozni.

Ha hanyagságból nagyon régóta nem láttad barátodat, zavarban vagy és elkerüled őt.

Ha félsz a megállástól, ez azért van, mert félsz az önmagaddal való találkozástól; és azért félsz, mert már nem ismered önmagadat és félsz a saját szemrehányásaidtól, követeléseidtól.

Nincs időd szünetet tartani? Csak valld be: vannak ki nem töltött percek tevékenységed közepette. Ne igyekezz ezeket zajjal kitölteni: ujságolvasással, társalgással, látogatással...

Amikor a fodrásznál várákazol, ne vesd rá magad egy képes folyóíratra. Várj nyugodtan.

A troliban vagy, szorongat a tömeg, ringat a személytelen zaj. Hagyd abba az álmodozást.

Nem kész az ebéd, ne rohanj el « egy percre », hogy találkozz egy kartársaddal. Maradj!...

Van néhány csendes perced, ne tégy fel lemezt. Maradj csendben!...

Az úszó azért emeli fel a fejét, hogy « levegőt szippantson ».

Az autós azért áll meg a benzinkútnál, hogy
« tankoljon ».

Ha megállapodsz, tedd azért, hogy számot vess
önmagaddal, összeszedd minden erődöt, rendezd
és irányítsd képességeidet (1). Csak így tudod
majd teljes bevetéssel feladatodat elvégezni.

Ha hajlandó vagy megállni, ez azt jelenti, hogy
kész vagy az önvizsgálatra, ha hajlandó vagy az
önvizsgálatra, ez már kötelezettségvállalás: annyit
jelent, hogy engeded behatolni a szellemet há-
zad belsejébe.

Csak Isten világosságánál fogod teljesen felis-
merni és megérteni önmagadat.

Hatékonyan csak Isten működésével egyesülve
cselekedhetsz.

Ha önmagadnak adsz találkát, találkozz ugyan-
akkor az Úrral is.

Napjaid folyamán ragadj meg minden kínál-
kozó alkalmat, hogy összeszedd magad és egye-
sülj Istennel:

amikor az autóbust váród,
míg a motorodat beindítod,
a 3 perces tojásfőzés idejét,
a tejforralást,

amíg a csecsemő üvege lehül,
ha foglalt a telefon,

ha « tilos » a jelzés az útkereszteződésben...

Ne « üsd agyon az időt » bármily rövid legyen
is az, hiszen az gondviselés szerű; az Úr van jelen
benne, Ő szólít gondolkodásra, elhatározásra, hogy
emberibb emberré válj.

(1) Vö. « Az atomizált ember... », 29. l.

GONDOLKODJ ÉS DÖNTS, EZ TESZ EMBERRÉ!

Fontos, hogy az ember megálljon, de az is, hogy jól használja fel ezt a szünetet; gondolkodnia, döntenie kell.

A modern, agyonhajsolt, felszínessé vált ember egyre személytelenebbé válik. Gépiesség helyettesíti nála a szabad elhatározást. Gondolkodás nélkül aláveti magát, mert ez nem kerül erőfeszítésébe. Segíteni kell az embert önmaga átnevelésében, felelősségtudatra ébresztve. Teljesen kell élnie életét, mivel ember, de erre csak akkor lesz képes, ha nemcsak megállni, de gondolkodni, ítélni és döntenie is tud.

A keresztény nem elégedhet meg azzal, hogy tisztán és egyszerűen emberként éljen; a hit fényénél kell életét megvizsgálnia, ítélnie s angazsmánt vállalnia. Ezt a magatartást tárgyaljuk « A mindennapi események valóságos távlatai », « Az élet felülvizsgálása » c. fejezetekben. Azért tárgyaljuk külön az emberi és a keresztényi magatartást, hogy ezzel még világosabban rámutassunk pusztán természetes síkon is a gondolkodás, elhatározás szükségességére. Talán nem kell hangsúlyozni, hogy a keresztény számára nincs két különválasztható magatartás, nincsenek pusztán emberként és pusztán keresztényként átélt percek. Ha élni akarja a kereszténységét, megkeresztelésétől kezdve egész élete Krisztusban az istenivé nemesített ember élete kell, hogy legyen.

Atrohansz az életen és az élet zajlik körülöt-
ted és sohasem találoztok szemtől-szembe.

Minthogy az élet erősebb, mint te, magával
ránt és te követed, aláveted magad minden gon-
dolkodás nélkül.

Gyakran elviseled a munkádat:

beirattak ebbe az iskolába,
kenyeret kell keresni.

Elviseled szabad idődet:

« szórakozni kell ».

Elviseled a környezetedet:

ez a szokás, mindenki így cselekszik.

Elviseled a családot, szüleidet:

nem én választottam őket.

Elviseled az otthonodat, a feleségedet, férjedet,
gyemekeidet:

szeretem, de gyakran csak épp hogy eltűröm
őket, ez már a dolgok rendje.

Elviseled az erkölcsi törvénykönyvedet:

ezt meg kell tenni, az « nem illik ».

Elviseled a vallásodat:

szüleim « jó alapelveket » adtak, nincs miért
felrugnom ezeket.

Elviseled önmagadat:

felhevültségből cselekszel, érzelmeid, « rögz-
eszméid » hajtanak...

szenvedélyből cselekszel, érzékiséged, gőgöd,
féltékenységed irányítanak.

Ha az élet irányít téged és nem te az életet,
nem vagy felnőtt ember.

Gyakran, ha nem akarod az életet elviselni,
menekülni próbálsz:

nem fogadod el a valóságot, álmaidba mene-
külsz előre,

nem fogadod el saját korlátaidat (1).

(1) Vö. « Mikor fogadod el végre önmagadat? », 79. l.

Nem fogadod el a kudarcokat (azok is korlátok, amelyeket az élet kényszerít rád), nem fogadod el a többiekét magad körül.

Ha nem nézel szembe a valósággal, ha becsapod önmagadat és elmenekülsz előle, ahelyett, hogy szembefordulnál és felhasználnád, — akkor nem vagy felnőtt ember.

Gyakran kénytelen vagy elfogadni a konkrét életet, de ugyanakkor nem vállalod tetteidért a felelősséget:

kénytelen vagyok,
nem tehetek másként,
nem az én hibám.

Ha nem vagy képes tetteid felelősségének vállalására, talán gyermek vagy, de felnőtt semmiestre sem.

Akkor leszel teljes mértékben felnőtt, ha elhatározod, hogy rendszeresen megállsz, azért, hogy becsületesen *megvizsgáld*, és szellemeddel *elbíráld* életedet és azután szabadon *eldöntsd*, miként éled azt.

A festőművész szünetet tart festés közben, hátralép, hogy szemlélje alkotását.

Allj meg tevékenységed közben, vonulj vissza egy kevéssé, hogy távolból szemléld életedet.

Ne éld le életed legjelentéktelenebb percét sem anélkül, hogy tudnád miért éled, és anélkül, hogy eldöntened, miként fogod élni.

Életünket átgondolni annyi, mint úrrá lenni fölötte.

Egész életednek valóban a « *te* » életeddé kell válni.

A saját életed élése nem jelenti feltétlenül azt, hogy másképpen teszel, mint mások (1), sőt gyakran éppen azt eredményezi, hogy úgy cselekszel, mint bárki más, de azért, mert megértetted, hogy azt kell tenned, és mert elhatároztad, hogy azt teszed.

Még ha kényszerülsz is bizonyos tevékenységre: hallgatnod kell az iskolában, « bélyegezned » kell érkezéskor az üzemben, engedelmeskedned kell a feljebbvalódnak,... akkor is állj meg, gondolkozz, és vállald el e kötelezettséget.

Mindaz, amit csak azért vállalsz, mert az emberek, szabályzatok, események kívülről kényszerítik rád, csak dresszúra — sőt talán rabszolgaság.

Ha elhatározod tettetted, vagy ha *tudatosan elfogadod*, amit javasolnak, vagy parancsolnak, akkor emberként cselekszel.

Csak az emberi tettek növelnek, bontakoztatnak ki és tesznek emberibb emberré.

Vidd bele a gondolkodást, személyes elhatározást oda, ahol csak ösztönös reakció, környezeti hatás, beletörődés... esete forog fenn.

Ez a divat!

Mindenki ezt teszi!

Talán így van, de te ítéld személyesen, önállóan.

Jónak találod ezt a filmet, mert a kritika jónak mondta.

(1) Ez a még éretlen ifjú magatartása, aki így próbálja érvényesíteni saját személyét.

Elolvasod ezt a könyvet, mert irodalmi díjat nyert.

Meghallgatsz egy bizonyos adást, mert az mindenkinek tetszik.

Hiszel a vezércikkírónak, mert helyetted bírálja az eseményeket.

Összefoglalókat (digesteket) olvasol, mert ott a szemelvényeket eléd találják...

állj meg, ítélj, dönts magad.

A táplálék hasznodra válik, ha megrágod.

Egész életed tartalmasabb lesz, ha önállóan gondolkodol.

Minél lassabban szűrődik át a víz a kávéfőzőben, annál jobb a kávé.

Szakíts időt arra, hogy életedet megszűröd értelmed, tudatod szűrőjén és életed sikeres lesz.

Minél személyesebben élsz, annál kevésbé leszel tucatember, de annál inkább *személyiség*.

Ha segítesz valakit a gondolkodásban egy filmmel, cikkel, személlyel kapcsolatban...,

ha segíted a másikat abban, hogy « tudomásul vegyen » egy adott helyzetet, egy őt érintő eseményt...,

ha segíted abban, hogy tudatosabban élje életének bizonyos körülményeit, gazdagítod őt, fejleszted és előre viszed Isten felé. Hiszen az embert minden erőfeszítése, hogy emberibb emberré váljon, az Istenhez viszi közelebb, aki teljesen *szabadnak és tudatosnak* akarja.

Ha gondolkodásod, döntéseid, tudatos cselek-

véseid által gyakorlod magad abban, hogy ne gépiesen, ösztönösen és érzékileg, hanem felnőtt ember módjára élj, ne állj meg ezen az úton, bontakozzál ki teljesen, az Atya hív, hogy *Isten gyermekeként* élj.

Ha Isten gyermekeként akarsz élni, úgy kell nézned életedet, ahogyan Isten nézi, úgy kell elbírálnod, ahogyan Ő bírálja, úgy kell élned, ahogyan Ő kívánja; de hogy ez sikerülhessen, szellemned természetes fényén kívül más fényre van szükség: a Hit fényénél kell « felülvizsgálnod » életedet.

LÉGY ÖSSZESZEDETT!

Vannak, akik egy óra alatt elvégzik azt a munkát, amelyhez másoknak négy órára van szükségük: egyesek néhány pillanat alatt megoldanak egy problémát, eldöntenek egy kérdést, legyűrnék egy akadályt, ugyanakkor mások napokig tétováznak; egyesek világosan kifejtik a tárgyat, tömören írnak barátjuknak, mély kapcsolatokat létesítenek néhány perc alatt; másoknak órákra van szükségük ahhoz is, hogy félsikert érjenek el; egyesek gyorsan imába mélyednek, mások nem képesek «összszeszedni magukat». Egyéb okok mellett ez azért van így, mert egyesek minden erejüket összpontosítani tudják arra, hogy teljes egészében a jelen pillanat feladatának szenteljék magukat, míg mások betegesen szétszórta, képtelenek fegyelmetlen képességeik rendezésére és irányítására. Az ember csak akkor érhet el sikert, ha összeszedett tud lenni.

A gyűjtőlencse, amely a nap fényét és hevét összegyűjti és egy pontra vetíti, tűzvészt idézhet elő.

Ha erőidet úgy össze tudod fogni, hogy azokat kellő időben és helyen bevedd a « küzdelembe », akkor nincs szükséged a győzelemhez nagy « se-regekre ». Elég, ha erőidet gyorsan és tökéletesen mozgósítod.

Az összeszedettség lényegileg nem « cselekvési » mód, az elsősorban « létezés mód ». Könnyen

össze tudod szedni magad, ha belső életedet harmóniába és egységbe olvasztottad (1).

Hárítsd el magadtól, ami szétszórttá tehetne.

Kerüld el szekrényed, munkaasztalod, táskád, zsebeid túlsúfoltságát... ez segít elkerülni szelened túlsúfoltságát.

Ne végezz több dolgot egyszerre.

Vedd elő a problémákat, egyiket a másik után. Akkor vedd elő az új irattartót, ha a másikat már becsuktad, elrendezted. Csak akkor nyisd ki az irattartót, ha valóban szándékodban van az adott problémával foglalkozni, vagy azt megoldani.

Ne vess « futó pillantást » egy könyvre, egy folyóíratra, egy levélre; olvass el egy fejezetet, egy cikket, írd meg a levelet, vagy pedig tedd félre az egészet... Ha figyelmedet morzsánként elosztogatod, szétszórttá válsz és kimerülsz.

Szép gyümölcsöt akarsz szedni? Mesd meg a fát.

Szép virágot akarsz szedni? Aldozz fel néhány bimbót.

Sikert akarsz elérni? Tanuld meg önmagad korlátozását: ha mindent meg akarsz tenni, semmit sem teszel komolyan (2).

Ha az öntözőcső át van lyuggatva, a víz csak siralmasan cseperészik az öntözőórásából. Forraszd be a lyukakat és ismét lesz nyomás a csőben.

(1) Vö. « Az atomizált ember... », 29. l.

(2) Vö. « Ne terheld túl magad! », 109. l.

Ha « órák hosszat álmodozol », elszakadsz a valóságtól.

Ha össze-vissza beszélsz, elpazarlod gondolataidat.

Ha minden « igen »-re vagy « nem »-re reagálsz, kimerítet erőidet.

...Nem lesz majd elegendő energiád, amikor szükséged lesz reá.

A gyermek, akinek íróasztala tele van játékokkal, zsebe cukorral és a feje mesékkel, nem képes feladatára figyelni.

Ha magadnak, és kizárólag a magad számára meg akarsz őrizni bizonyos örömeket és szenvedést, vágyakat és álmokat, vagy bármi hasonlót, már megosztott leszel és nem tudsz többé összeszedett lenni.

Nem tudod elkerülni az álmodozást?

Nem tudod magadra kényszeríteni a hallgatást?

Nem tudsz uralkodni érzelmeiden?

Igazad van: nem szabad elnyomni az életet, fel kell azt használni úgy és akkor, amikor szükséges. Ne rombolj le semmit, tégy mindent a helyére a megfelelő sorrendben, hogy majd újból megtalálhasd.

Hogyan? Úgy, hogy mindent nyugodtan Istennek adsz.

Ami benned van, az élő erő:

a szellemed, az eszméid, a képzeleted,
fogékonyságod, vágyaid, indításaid, érzelmeid,
vonzalmaid és ellenszenved,
lelkessedésed és csüggedésed,
még a kísértéseid is...

de ez a szédületes dinamizmus, amely minden irányban kitör, gyakran rossz útra téved és elpazarlódik. Ha jól akarod felhasználni, először tökéletes bizalommal hagyd *mindent* Istenre. Ha már nem tartasz vissza semmit magadnak, akkor boldogulni fogsz, mert Isten a kellő pillanatban megadja, ami épp szükséges feladatod elvégzéséhez.

Az összeszedettség nem azt jelenti, hogy elfojts mindent, ami benned buzog, azért, hogy erőszakkal mozdulatlanságban és készenlétben tartsad, hanem elsősorban azt jelenti, hogy üres teret teremtesz magadban..., azáltal, hogy mindent odaadsz.

Hogy üres teret teremthess magadban, kapcsolódj ki: pihentesd testedet, izmaidat, idegeidet, azután add az Atyának minden képességedet. Szemléld Őt, engedd át magad és azután szenteld magad a pillanatnyi feladatnak.

Minden nap ajánld fel így magad az Istennek, a csend és összeszedettség kiváltságos pillanataiban. A nap folyamán, főként amikor nyugtalan, hajszolt, túlterhelt vagy, ismételd meg felajánlásodat a szeretet egy pillanatában, és akkor teljesen rendelkezni fogsz önmagaddal és bizonyosan sikert fogsz elérni.

Ha « kényszeredetten » cselekszel,
ha munkádat *robotként* végzed,
ha élsz, mert « hát kell élni »,
kivülről rád kényszerített tevékenységed, munkád, életed rabszolgaság lesz, de ha elfogadod tevé-

kenységeidet, benső énedből fakad majd cselekvésed; szabad és összeszedettségre képes ember leszel.

Minden egyes tevékenység elfogadása annyit jelent, hogy minden tettel, még a legkisebbel kapcsolatban is azt mondd:

Minél összeszedettebb vagyok, annál értékesebbé válok és sikeresebben cselekszem.

Nem vagyok egyedül: hatalmas építkezésben veszek részt, ahol mindenkinek szüksége van erre a mozdulatra, szóra, érintkezésre; mindekivel együtt építem a világot, egyesítem és megmentem az emberiséget.

Miért is mérlegeljem munkám külső jelentőségét, hiszen úgyis el kell végeznem; az ami számít, a szeretetem mélysége.

E tett mélyén már Isten munkálkodik, Ő adott nekem találkozót.

...és akkor a *robot* gigantikus tevékenységgé alakul át és már nem leszel megosztott, szétszórt, hanem intenzív módon leszel jelen a helyeden.

IGY CSELEKSZEL EREDMÉNYESEN

Vannak emberek, akik óvakodnak a cselekvéstől, mások megfontolás és szeretet nélkül vetik beléje magukat.

Nem azért küldött bennünket Isten a földre, hogy lustálkodjunk. Bármik is vagyunk, cselekvésre szólít fel, hogy kiteljesítsük önmagunkat, építsük Isten Országát, és ugyanakkor az emberek Világát. De a cselekvés minősége különböző. Az állat is cselekszik, az ember is cselekszik, éppúgy a keresztény is. Cselekvésünk csak akkor lehet teljes mértékben eredményes, ha az Jézus Krisztus cselekvésévé válik.

Könnyű lerombolni egy házat, sokkal nehezebb felépíteni.

Könnyű bírálni, nehezebb cselekedni.

Ha bírálattal töltöd az idődet, nem marad időd a cselekvésre.

Könnyű terveket készíteni, nehéz azokat megvalósítani. Egyébként is, ha hajlékot akarunk adni az embereknek, többet ér egy megépített ósdi ház, mint egy megtervezett, de el nem készült palota.

Jószándékod mit sem ér, ha nem válik tetté.

Mivel nem tehetsz sokat, gyakran nem teszel semmit. Pedig többet ér, ha valamit cselekszel, még ha kevés is az.

A végtag, amelyet nem használnak, elsorvad.
Az ember, aki nem cselekszik, nemcsak hogy
nem halad előre, hanem visszafejlődik.

Nem tökéletesedhetsz, csak ha cselekszel.

Nézd magad körül az embereket. Sokat vesződnék, beszélnek, cselekszenek, fecserlik erejüket, küzdenek és végül elcsüggednek, mert az eredmény erőfeszítéseikhez képest jelentéktelen.

Cselekvésed eredményességét nem a mozgás intenzitása adja, hanem a szellemed súlya, amelyet, hála törekvéseidnek, magában hordoz.

Vannak emberek, akik

kis idő alatt,

kevés mozdulattal,

kis tevékenységgel sokat fognak alkotni;

s mások

több idő alatt,

több mozdulattal

nagyobb tevékenységgel nagyon keveset érnek el.

A különbség a cselekvők lelki minőségében rejlik.

Az állat cselekvése ösztönös.

Az ember cselekvése megfontolt.

A keresztény cselekvése hitből fakadó cselekvés kell, hogy legyen.

Gyakran gépiesen cselekszel, mint az állat; néha megfontoltan, mint az ember, nagyon ritkán cselekszel a hitből kiindulva, mint a keresztény.

Minél jobban megvizsgálod, megfontolod cse-

lekvésedet, annál inkább válsz emberi « személyiséggé » (1).

Minél inkább a hitből kiindulva, cselekszel, annál inkább Isten gyermekévé válsz (2).

Segítheted a többieket, hogy személyiséggé azután kereszténnyé váljanak, ha fokozatosan arra készted őket, hogy az ösztönös cselekvésről a megfontolt cselekvésre, és a megfontolt cselekvésről a hitből kiinduló cselekvésre térjenek át.

Ha komolyan akarsz cselekedni, nézz szembe először a valósággal.

Emberileg nézve ez annyit jelent, hogy viselkedj bölcsként: mérd fel pontosan a szükségleteket, határozd meg a pontot, ahol közbe kell lépned, vess számot a bevetendő erőkkkel...

Keresztény szemszögből nézve ez azt jelenti, hogy az illúziókat úgy kerülheted el, ha a hit fényénél szemléled a valóságot: Isten fog válaszolni és a konkrét életben keresztül szólít cselekvésre.

Ha hitben aláveted magad a valóságnak, Istennek veted alá magad.

Nem cselekedhetsz józanul és keresztényi módon, ha előbb a hit fényénél nem vizsgáltad, el nem bíráltad a dolgot.

A cselekvésnek számodra az Atya szándékának megvalósítását kell jelentenie, miután az élet

(1) Vö. « Gondolkodj, és dönts... », 117. l.

(2) Vö. « Életünk felülvizsgálása », 247. l.

becsületes vizsgálata révén kiderítetted azt (1).

Eredményt akarsz elérni,
türelmetlen vagy, mert cselekvésed olyan kis
eredménnyel jár,
szenvedsz mindazon munka láttán, mely rád
vár,
hallod környezeted, az egész Emberiség
felhívását...

Ha életednek a legnagyobb hatékonyságot akarod biztosítani, cseréld ki véges akaratodat Isten végtelen akaratával: Ő a te szálnalmas kis erődet felcseréli végtelen MINDENHATÓSÁGÁVAL.

Isten nagy dolgot művel a kicsinyekkel.
Magad korlátozod eredményeidet, ha még
mindig a saját erődben bízol.

Ha te a háttérbe vonulsz, Jézus Krisztus megjelenhet és általad befejezheti az Atya tervét.

(1) Vö. « Életünk felülvizsgálása », 247. l. és « Életünk közösségi felülvizsgálása », 253. l.

« ÉLD A MAGAD ÉLETÉT » —
LÉGY HŰ A JELEN PILLANATHOZ!

Az emberek, különösen a fiatalok a « maguk életét » akarják élni. Alapjában véve igazuk van, de álmaik megvalósításában gyakran tévednek. Egyesek ábrándokban ringatóznak, nem « élik életüket », hanem alávetik magukat ösztöneik követelőzéseinek, vagy vágyaik sokféle szeszélyének. Vannak olyanok, akik csalódtak a múltban, mások viszont égis magasztalják azt. Egyesek reszketnek a jövőtől, vagy mágikus hatalmat tulajdonítanak neki. Mindannyian elfelejtenek a jelenben élni. Egyetlen mód van arra, hogy ne rontsuk el az életünket: ez abban áll, hogy személyiségünk teljes bevetésével a jelen pillanatnak élünk és így adunk választ a szívünk mélyén hívogató végtelen Szereetre.

Az emberek valójában csak néhány hónapig élik meg teljesen életüket. Elbohóckodnak az Élet szinpadán, és nyolcvanéves korukban mindössze pár igazán boldog órára tekinthetnek vissza.

Miért nem éled a magad életét?

Mindig azt gondolod, hogy az élet: a holnap: elő kell készíteni a jövőt, készülni kell a vizsgákra, életpályádra, családalapításra; azután a gyerekek jövője következik: az ő vizsgájuk, az ő pályájuk, az ő családjuk; azután az öregség napjaira kell gondolni: a nyugdíjra, házépítésre...

holnap majd megteszem...

holnap megszerzem...

holnap leszek...

Miért várod mindig a holnapot? Egy szép napon nem lesz már számodra holnap, és nem is éltél még.

A múltba kapaszkodsz, fontosnak tűnik előtted, mert átélted, de az már tegnap és nincs már hatalmad fölötte.

A jövő csábít, mert álmodban ízlésed szerint formálhatod, de tulajdonképpen még nem létezik, és hiába foglalkozol vele.

A jelen oly kicsi, hogy semmi értéket sem tulajdonítasz neki, s mégis egyedül az van hatalmadban és életed a jelen pillanataiból tevődik össze.

Azt hiszed előtted van a boldogság, öröm, szeretet, Isten. De ez káprázat. Végzetesen elfelejted, hogy Isten melletted van, pontosan azon a helyen, ahol te vagy, abban a pillanatban, amelyben élsz és mindent ajándékként nyújt feléd.

Ne tégy úgy, mint a zarándok, aki az Istent az útszélen felejtí, hogy képmása után fusson.

A nyugtalan ember magával vonszolja múltját és megkísérli, hogy a jövőt és jelent egyszerre ragadja meg.

Az izgatott, mohó ember több percet akar átélni egyidejűleg. Szánalmas zsonglőr, minden percét elrontja és egyenként fut utánuk.

Ha azt akarod, hogy sikerüljön az életed, helyezd a múltat Isten kezébe, bíz d reá a jövőt és

élj át teljesen minden pillanatot, egyiket a másik után.

Ne ejts le egyetlen szemet sem a kötésnél, mert lefut a szem, mert minden szem — bármily kicsiny is — nélkülözhetetlen.

Ne hanyagolj el egyetlen pillanatot sem, mind-egyik végtelenül fontos, hogy életed szövetét hiánytalanul megszőjed.

A jelen pillanat könnyű, nem nyom agyon.

Kicsiny, nincs hely benne a nyugtalanság számára.

Gyorsan tűnő, nem fáraszt el.

« Emberi méretű », irányíthatod, elviselheted, s egyedül ez eleven és ez táplál téged; mélysége végtelen, a Szeretet tölti be.

Nem vállalni a múltat és félelemből nem nézni a jövőbe: ez gyávaság.

Nem sajnálni a múltat és nem félni a jövőtől az Istenbe vetett bizalomból és ráhagyatkozásból: ez szeretet.

Isten vár a jelen pillanatban. Ha engeded magad bekapcsolni, ahogy a lámpát az áramkörbe kapcsolják, — átjár a fény és az erő. De abban a hatalmas helyiségben, ahol vagy, csak egyetlen kicsiny, igen kicsiny kapcsoló van...

A jelen pillanat az a pont, amikor Isten bekapcsolódik életedbe és általad a világ életébe. De nem lép be hozzád a te szabad beleegyezésed nélkül.

Igent mondani Isten hívására, minden pilla-

nat « üzenetére », annyit jelent, hogy mindig teljesen vagy jelen.

Ha igent mondasz a jelen pillanatnak, a Fiú titokzatos megtestesülését teszed lehetővé önmagadban.

Ha igent mondasz a jelenlegi munkádra, lehetővé teszed a teremtés befejezését a Fiúban.

Ha igent mondasz a jelenlegi erőfeszítésre, lehetővé teszed a megváltás befejezését a Fiúban.

A legnagyobb s legeredményesebb « angazsmánod », a jelen pillanat angazsmánja, arra kötelez, hogy a múltat és jövőt teljesen Isten kezébe tedd le és egészen rendelkezésére állj. Ha ezt becsületesen megteszed, teljesen fogod élni életedet és korlátlan sikert biztosítasz a számára.

**AZ
EMBER
ÉS
EMBERTÁRSAI**

KI AZ A MÁSIK?

A másik az, akivel utadon találkozol,
aki melletted nő fel,
melletted dolgozik, örül és bánkódik:
aki melletted szeret vagy gyűlöl,
akiről azt mondod: őt látom mindenben, « vagy
azt: látni sem bírom »,
akiről nem mondasz, nem gondolsz semmit,
mert elhaladsz mellette anélkül, hogy ránéz-
nél, hogy meglátnád...

A másik az, akivel egyesülnöd kell, hogy tel-
jes ember, « mindenki testvére » légy,
akivel egyesülnöd kell, hogy sikerüljön az éle-
ted, és megmentsd magad az egész emberi-
séggel együtt.

A másik az, akivel minden nap együttműködsz
a teremtés befejezésén.

A másik a felebarátod, akit szeretned kell tel-
jes szívedből, minden erődből, teljes lel-
kedből.

A másik az, aki előtt ítéletet mondanak majd fölötted.

A másik az, aki nagyobbá tesz téged ő Krisztus szeretetének ajándéka.

A másik az Atya küldötte, Krisztus szeretetének felszólítása.

A másik az,
aki által Isten megnyilatkozik,
aki által Isten hív,
aki által Isten gazdagít,
aki által Isten szeretetünket leméri.

A másik a te mindennapi kenyered, mindennapi ostyád.

*A másikat Jánosnak, Péternek, Annának,
Szabónak vagy Kovácsnének hívják,
ugyanabban a házban lakik, mint te,
ugyanabban a hivatalban dolgozik,
ugyanazzal a villamossal jár,
melletted ül a moziban...*

A másik: Jézus Krisztus.
Jézus Krisztus lakik veled egy házban,
Ő dolgozik veled egy hivatalban,
Ő jár ugyanazon a villamoson,
Ő ül melletted a moziban...
A másik!...

KAPCSOLATBA LÉPSZ A MASIKKAL – FOGADD BE ÓT

A mai emberek egyénileg vagy közösen kapcsolatokat óhajtanak a hozzájuk hasonlókkal. Töreksenek arra, hogy « fölvegyék a kapcsolatot », hogy « kapcsolatba lépjenek » egy bizonyos személlyel, környezettel, országgal. Egyesek ebben szükségességet, mások kötelességet látnak. Mi azt hisszük, mind a kettőről szó van. Szükségességről, mert az ember már nem élhet elszigetelten: közhelynek hangzik, ha azt mondjuk, hogy a világ « összeszűkül » és az egyesek érdekei — bármily távol essenek is térben és időben — szorosan összekapcsolódnak. Kötelességről is szó van, mert az ember nem teljesedhet ki, csak ha egyesül a többi emberekkel. Ez főleg azért kötelesség, mert a Krisztus által megváltott emberek Krisztusban ugyanazon Atya fiaivá és így egymás testvéreivé lettek. Amilyen mértékben a modern közlekedési és hírközlő eszközök közelebb hozzák egymáshoz az embereket, olyan mértékben kell megsokszorozniuk, elmélyíteniük kapcsolataikat. Mégis vajon olyan egyszerű-e kapcsolatba lépni a másikkal?

Egyes emberek, minthogy sokakkal szorítanak kezet, megveregetik a vállukat, megisznak a másikkal egy pohár bort, együtt laknak, beszélgetnek, vitatkoznak... azt gondolják: « Rengeteg kapcsolatom van, sok embert ismerek ». Pedig tévednek: az ember egyedül lehet úgynevezett kapcsolatok tömkelege közepette is, ha nem nyitja ki a szemét

és nem tárja ki a szívét, hogy meglássa és befogadja a felebarátját.

Régóta vársz a buszra. Elment... « Megtelt! » Türelmetlen vagy, elkeseredsz: « Ez így megy mindig ezen a vonalon! ».

Igy van ez egyes embereknél is, soha sincs náluk hely. Elrohannak a megállók mellett, azok mellett, akik rájuk várakoznak. « Megtelt! ».

Nem haladsz-e te is gyakran túl gyorsan és « Megtelt! » jelzéssel? Pedig rajtad kívül senki más nem fog megállni ezen a helyen és ebben az órában, mert egyedül te jársz ezen a vonalon és a menetrend nem csalhat.

Ha rá akarsz nevelődni a kapcsolatfelvételre, tanulj meg látni. Hogy láthass, haladj lassan, vedd azt a fáradságot, hogy megállj, minden iránt érdeklődj okosan, ami lehetővé teszi, hogy jobban megismerd az embereket: életüket a munkahelyen, a családban, a városnegyedben, szabadságuk idején; ízlésüket, vágyaikat, nehézségeiket, küzdelmeiket... Szinte áhítózni kell az emberek megismerése után, hogy tudjunk megérteni és szeretni.

A kapcsolatfelvételhez nem elég a másikat észrevenni, be kell fogadni. A lakásínségnél sokkal nagyobb ínség van. Hiányzanak azok az emberek, akik lelkiileg befogadóképesek testvéreik számára.

Légy mindig nyitott ház, tárt kapukkal.

Ne legyenek ott « harapós kutyák », amelyek mindenkit távol tartanak:

jellemed, gögöd, önzésed, féltékenységed, iróniád, nyerseséged, a gyengédség hiánya. Ne-hogy a másik visszahúzódjon és azt mondja:

- « Nem mertem, féltem, hogy a pokolba küld, hogy kigúnyol, hogy nem ért meg... ».
- Ne legyen várakoztatás, amely habozást kelt: légy azonnal kész (hacsak egy kézszorításra, egy mosolyra is, amennyiben nincs időd helyet kínálni. Egy percnyi teljes figyelem elég a másik « befogadására »).
- Ne legyenek felesleges bútoraid: üres, szabadon elfoglalható lakást adj. Ne kényszerítsd rá másokra ízlésedet, eszméidet, szemléletedet.
- Ne kérj drága « lelépést »: ha adsz valamit, adj ellenszolgáltatás nélkül és ne várj viszonzást.
- Ne legyen kötelező szerződés: az emberek jöjjenek, menjenek, ahogy akarnak, formalítások nélkül, szerződés nélkül.

Vajon egy napon Krisztus azt mondja-e neked: « Köszönöm ezt a helyet szíved hajlékában », vagy pedig azt: « Jaj neked, nem találtam benned egy követ sem, ahol fejemet lehajthattam volna! »?

Ha befogadod a másikat, tedd ezt azért, hogy megpihenjen.

Örülsz, ha az állomáson rátalálsz a poggyászsztárra, hogy ne kelljen cipelned csomagjaidat; légy jó poggyászsztár a többiek számára. Hadd rakhassák le nálad túlságosan nehéz és zavaró terheiket, hadd folytathassák útjukat megkönnyebülten.

Te nem vagy kapcsolatban mindenkivel, akik melletted elhaladnak, hiszen a kapcsolat sokkal több, mint a testek találkozása; a valódi kapcsolat

nem más, mint két személy, két lélek közötti titokzatos összhang.

Egy ember belső értéke többek közt azzal is mérhető, hogy mennyire tud kapcsolatokat létesíteni. De ez a képessége lényegileg nem külső tulajdonságok összessége, mint aminő a szeretetreméltóság, kedélyesség, a beszédnek és gesztusoknak könnyedsége...; de nem kizárólag belső tulajdonságok — mint a lelki finomság, összeszedettség, figyelmesség stb. — gyümölcse. A kapcsolatfelvételt elősegítik mindezek a tulajdonságok, de ezek csak az igazi találkozás előfeltételei. A kapcsolatteremtés lényegileg attól függ, hogy tudunk-e lemondani és fel tudjuk-e adni önteltségünket.

Ha kapcsolatba akarsz lépni a hozzád hasonlókkal, készíts helyet magadban, de engedd, hogy azt mások benépesítsék. Teremts csendet önmagadban, de engedd, hogy mások hozzád jöjjenek és felerjék a csendet lármájukkal.

Vajon mit talál a másik, aki belép hozzád? Ha, hála neked, szembetalálkozik a benned lakozó Istennel, megbékélten, megerősödve, vidáman és feléledve távozik majd, mert végeredményben az igazi kapcsolatnak célja, hogy Isten jelenlétét közvetítse.

Minden reggel néhány percre találkozz az Úrral és Őbenne, a hit homályában, anélkül, hogy arcokat felismernél, vagy beszédet hallanál, vagy kezet fognál, fogadd be mindazokat, akikkel majd találkozol a nap folyamán: szeresd őket és menj békességgel, készségesen tisztább tekintettel, érzékenyebb hallással Isten hívása iránt, nagyobb

és főleg jobban « benépesített » szívvel, hogy pompás fogadtatást nyújthass.

Csengetnek.

Kopognak.

Add ide a gyalut!

Kovácsné, itthon van?

Szabó úr, egy szóra, szabad kérnem!

vagy

Egy könyv, egy újság, a rádió, egy film, egy hirdetés,

vagy

Egy mosoly,

egy elhallgatás,

egy sértő szó,

egy lehajtott fej...

Ime az Úr, aki jelt ad neked. Ezek a felszólítások, hogy lépjünk kapcsolatba a másikkal.

BESZÉLSZ A MASIKKAL — ELŐBB HALLGASD MEG ŐT

Az embernek szüksége van arra, hogy beszéljen. Gonddal, bajjal vagy örömmel teli lelke kifejezésre vágyik. A szavak a lélek közlekedési eszközei, lehetővé teszik, hogy az emberek érintkezzenek egymással. A hallgatók gyakran szenvednek attól, hogy nem tudják kibeszélni magukat. A féltékenység, a meg nem értéstől való félelem, oly személyeknek a hiánya, akiknél meghallgatásra találnának, bénítólag hat rájuk. Valóban kevés az olyan ember, aki mindig kész meghallgatni és megnyugtató testvéreit, mert kevés ember felejtkezik meg teljesen önmagáról azért, hogy meghallgassa a másikat.

Az embernek szüksége van arra, hogy kibeszélje magát, hogy meséljen magáról, hogy sajnáltassa magát, hogy bátorítsák és támogassák. Hallgasd meg a másikat, hallgasd újra meg újra fáradhatatlanul, szívvel-lélekkel. Vannak, akik tönkremennek abba, hogy soha nem találkoztak senkivel, aki annyira becsülte és szerette volna őket, hogy odaadással meghallgassa mondanivalójukat.

Ha kedves akarsz lenni azokkal, akikkel találkozol, beszélj először arról, ami őket érdekli és nem arról, ami téged érdekel.

Beszélni a másikkal annyi, mint először is meg-

hallgatni a másikat. Nagyon kevés ember tud hallgatni, mert kevesen vannak olyanok, akik nincsenek eltelve önmagukkal, akiknek az énje nem hangos a lármától.

« De igen uram; nézze csak, úgy mint én... ». Mig a másik beszélt, ő csak önmagára gondolt.

Ne szakítsd félbe a másikat azért, hogy magadról beszélj. Engedd mindvégig magáról beszélni. Ha kísértés környékez, hogy magadról beszélj, nem azért van-e, mert magadra gondolsz? És ha így van, már nem vagy egészen a másiké.

Ha beszélsz is önmagadról, szolgálja az a másikat, világosítsd fel, nyugtasd meg, gazdagítsd, de soha se azért beszélj, hogy te érvényesülj, miközben a másikat elhomályosítod, elcsüggeszted, elnyomod.

Ha a másik hallgat előtted, tiszteld a hallgatását, azután szelíden bírd szólásra. Kérdezősködj az életéről, gondjairól, vágyairól, bajairól: mert beszélni a másikkal gyakran annyi is, mint kérdezősködni.

Vigyázz arra, nehogy a másik elmenjen anélkül, hogy elmondta volna, amit mondani akart. Ha azt morogja magában: « Gondterheltnek találtam », ez azt jelenti, hogy nem voltál befogadóképes. Ha így sóhajt fel: « nem erőltettem a dolgot, olyan szórakozottnak látszott », ez azt jelenti, hogy « másutt » voltál. Vajon visszatér-e még?

Nyugtalan vagy, millió gond gyötör és valaki jelentkezik, aki beszélni szeretne veled. Tedd fél-

re a gondjaidat, rossz kedvedet, idegességedet, nyomasztó gondolataidat és adj oda mindent az Úrnak (1). Ismételd ezt meg, ahányszor csak kell, s hamarosan szabaddá válsz, hogy meghallgasd, befogadd a másikat és kapcsolatba lépj vele.

Menj elébe a másiknak.

Hogy belépjén hozzád, néhány lépést kell megtennie, nyújtsd hát feléje a kezed.

Hogy felemelje ezt a csomagot, erőfeszítést kell tennie, nyújtsd hát a kezed.

Hogy bátran felfedje ezt a sebet, nem szabad remegnie, nyújtsd hát a kezed.

Kezedet nyújtani annyi, mint rámosolyogni; megfogni a karját, annyi mint mondani:

« és a kisfia hogy van? »

« És hogyan rendeződött az a multkori ügy? »

« És azután... mi történt, szegény öregem? »

És e kis mondatok mindegyikébe vidd bele önmagadat teljesen, vidd bele egész szeretetedet az Úr iránt, aki örök időktől erre szólít fel.

Amikor egy kelés megérett, kinyomják; csak azután veszünk be csillapítószert. Ha a másiknak nehézségei vannak, ne siess a « kész megoldás » ajánlásával.

Segítsd tapintatosan a « kelés kitisztításában ». Azután elég egy barátságos szó, egy kézszorítás, mint nyugtatószer, *mert a baj ki van küszöbölve*.

Ha tudsz halgatni, sokan jönnek majd a mondanivalójukkal. Légy figyelmes, hallgatag, összeszedett; talán még mielőtt egy segítő szót szólnál,

(1) Vö. « A gondtalan ember », 93 l.

a másik elbúcsúzik boldogan, felszabadultan, megvilágosodva. Mert tudtán kívül nem tanács, vagy életrecept volt az, amit várt, hanem valaki, akinek vállára teheti terhét.

Ha válaszolnod kell, ne kutass szavak után, míg a másik beszél, mert először is a figyelmedre van szüksége, s csak azután a szavaidra. Bízd magad a Szentlélekre; ami a másikat megfogja, az nem elsősorban az okoskodás gyümölcse, hanem a kegyelemé.

Csak akkor lehet szó igazi párbeszédről, ha mély csendet teremtesz magadban, áhitatos csendet, hogy befogadhasd a másikat, mert a másikban és a másik által Isten jön feléd és egyedül a Hit tehet képessé a párbeszédre.

VITATKOZNI A MASIKKAL — GONDOLATCSERE

Az emberek sok időt töltenek vitával, sok érvet, erőt, idegmunkát pazarolnak el közben. Mindenütt vitatkoznak: otthon, a hivatalban, a műhelyben, az autóbuszon, a kávéház terraszán, számtalan összejöveten, utcakereszteződésnél, bizottságban, stb. Gyakran « kimerülnek » a vitában, idegessé, gonosszá válnak, megsértik egymást, pártokra szakadnak és nagyon ritkán viszik győzelemre az igazságot. Miért? Ha valóban az igazság szolgálatában állunk, hogyan terjesszük azt magunk körül? Milyenek « legyünk », hogy vitáink sikeresek legyenek?

Észerevetted-e már, hogy sok vitában mindenki úgy vonul vissza a küzdelemből, hogy sokkal szilárdabban meg van győződve a maga igazáról, mint valaha? Miért? Mert nemcsak érvek állnak szembe, hanem emberek az érvek mögött. Így a vita nem csupán eszmék, okoskodások cseréje, hanem többnyire két ember, pontosabban két érzékenység közötti harc.

A vitában gondold mindig a másakra. Ha lerombolod az érvelését, ha felborítod a gondolatmenetét, gondold meg azt, hogy tíz közül kilenc esetben megsérted ugyanakkor az embert is, aki azt felépítette. Nyertél? Nem. Segíted a másikat, hogy meggyőződjék arról, amiben talán nem volt

egészen biztos. Kényszeríted, hogy új és az előzőknél nyomósabb érveket találjon. De még tovább vitatkozol, logikád kérlelhetetlen és az utolsó véldővonalaiba szorítod vissza a másikat. Végül hallgatásra kényszerül. Győztél ez esetben? Egyáltalán nem. Nem győzted le az érzékenységet, sőt ellenkezőleg. Magában azt mondja majd egészen halkan: « igen, de... » és ezzel a « de »-vel kezdve megalázott érzékenysége ma vagy holnap újabb érvelésbe kezd.

Megsérted a másikat, amikor egészében elítéled:

« érvelésednek *egyáltalán semmi* alapja sincs »
« *teljesen* a kérdés mellé beszélsz »,
« ennek *semmi* köze a problémához ».

Megsérted a másikat, amikor gúnyolódsz:

« nem a földön jársz »,
« szegény öregem, ezt te már nem érted »,
« biztosan álmodsz ».

Megsérted a másikat, mikor gonosszá válsz...; még a mosolyoddal is:

« úgy okoskodsz, mint egy gyerek »,
« téged kezelteni kellene »,
« teljesen bolond vagy ».

Ne légy nyakas, a sebnek előbb be kell gyógyulnia. Őszintén kérj bocsánatot. Ha nincs hozzá bátorságod, hallgass alázatosan és igyekezz örömet szerezni a fájdalom enyhítésére.

Ha a másik megsért, ez azért történik, mert te sértetted meg őt. Allj meg, csillapodj le, nyugodj meg és kösd be a sebet.

Ha a másik azt mondja:

« Hát persze, nekem nincs meg az érettségim »,

« én nem vagyok tanult ember »,
« nincs tapasztalatom, túl fiatal vagyok, hogy
ezt megértsem... »,
akkor megaláztad őt. De ha a fölényed valóban
fenn is áll, ellensúlyozhatod: Ismerd el járatlan-
ságodat egy bizonyos ponton, ismerd el az eltérő
szempontban is az értéket.
« Véleményed érdekes, én túlságosan elméleti
beállítottságú vagyok, *nincs kapcsolatom az*
élettel »,
« úgy gondolkodom már mint egy öreg, hatásod
gazdagít engem, *sokat nyújt nekem...* »,
... és a másik már nem lesz koldús, aki csak kap,
hanem veled egyenlő, aki adni tud cserébe.

Vitatkozni akarsz a másikkal? Először nyerd
meg a rokonszenvét, és ha meg akarod nyerni a
rokonszenvét, kezd azzal, hogy megajándékozod
a barátságoddal. Ha a másik úgy is mutatkozik,
mint ellenfél, mint idegen, mint ellenség, ne te-
kintsd annak egy percig se, szedd össze magad,
imádkozz és nézz rá úgy, mint barátira, mint test-
vérré, mint Krisztusra (1).

Ha a másik teljesen belemelegszik a vitába, te
is azt teszed, de így sohase fogjátok megérteni
egymást. Mielőtt beszélsz, szakadj el a problé-
mától, az érvektől, a megoldástól. Teremts ürt
magadban. Gőgöd, önszereteted rossz tanácsadó.
Érzékenységed mindent összekavar. Minden előí-
télettől mentesen, a másik érvelésének elfogadá-
sára készen szállj vitába.

(1) Vö. « Ki a másik? », 139. l.

Ne tulajdoníts egyforma jelentőséget minden problémának és ne fejtsd ki véleményedet ugyanazzal az energiával:

a legjobb mosóporról, amely a legkíméletesebben és a legfehérebbre mos,
a villanykapcsoló ideális helyéről a folyosón,
a televízió előnyeiről és hátrányairól,
a gyarmatosítás kérdéseiről.

Mielőtt beszélnél és főleg mielőtt indulatba jönnél, egy pillanatra szedd össze magad és tárgyilagosan ítéld a tárgy fontosságáról.

Mindig a pozitívummal kezd. Szükséges, hogy először «igent» tudjatok mondani egymásnak «nem» helyett, mert különben az ellentétek és a küzdelem gépezete beindul és az «igenek» «nemekkel», a «nemek» pedig «igenekkel» kerülnek szembe.

A másik beszéd közben elszakad a gondolatától. Te hasonlóképpen. Ezért kerültek olyan messze egymástól. A valóságban egészen közel vagytok és véleményetek nem ellentétes, sőt nagyon gyakran kiegészíti egymást. Törekedj megérteni azt a szemléletet, amelyet a másik képvisel, ha azt akarod, hogy ő is megérthesse azt, amit te fedeztél fel.

Háromhetes csecsemőnek 540 gramm tejet adnak naponta, három hónaposnak 720 grammot, felnőttnek bifszteket, beteg aggastyánnak könnyű erőlevest. Ha a babának bifszteket adsz, nem «veszi be» a gyomra. Fel kell mérni, hogy ki mit képes ma az igazságból befogadni. Légy türelmes! Ha túl sokat akarsz adni, kockáztatod, hogy a másik «semmit sem vesz be».

Mindenkivel megtörténik, hogy megváltoztatja a véleményét, sőt néha egészen váratlanul; nagyon ritkán változtatunk azonban véleményt olyan érvelés hatására, mely minket mindenáron meg akar győzni. Még akkor is, ha valódi igazságéretsből elhatározod, hogy meggyőzől valakit, ne mondd: *kimutatom hogy téved, inkább azt: segítem, hogy ő maga fedezze fel az igazságot.*

Gyakran a másik kész volna elfogadni « az » igazságot, de elutasítja a « te » igazságodat. Miért sajátítod ki az igazságot? Hiszen az tőled függetlenül létezik; ha magadnak sajátítod ki, tíz közül kilenc esetben csak elhomályosítod.

Ha eredményes vitát akarsz, feledkezz meg önmagadról, tiszteld a másikat, ne játszd a gazdagot, aki alamizsnát ad a szegénynek, menj eléje mint barátod elé, csatlakozz hozzá és vele együtt fedezd fel az igazságot.

Vallási igazságról van szó? Akkor ne felejtse el soha, hogy a kereszténység nem okoskodások és eszmék segítségével bizonyítható, mert az elsősorban nem tan, hanem egy személy. Az igazság Jézus Krisztus (1). Jézus Krisztusról nem vitatkozhatunk. Őt befogadjuk. « A vallásról vitatkozni » elsősorban annyi, mint tanúbizonyságot tenni Jézus Krisztusról és a másikat segíteni abban, hogy találkozzék Vele.

(1) Vö. « A szűklátókörű ember,... », 219. l.

HATNI AKARSZ A MASIKRA — BÍZZAL BENNE

Sok jószándékú emberről tudunk, aki hatni akar a másakra. De akárcsak a vitában, már az indulásnál rosszul viszonyul a másikhöz. Mielőtt azzal foglalkoznának, hogy mit mondjanak, mit tegyenek, önmaguk felé kell fordulniuk. Kik ők és hogyan látják a másikat? Aki felsőbbrendűnek érzi magát mindenben, hatástalanságra van ítélve. Akiben csak szánalom van a másik iránt, az ne is mutatkozzék előtte. Csak az alázatos érhet el sikert, aki kész arra, hogy szeressen és mindenkor felfedezze a másikon azokat a talán még eltemetett értékeket, melyeket Isten helyezett beléje.

Hatni akarsz a másakra? Tartsd szem előtt az arany szabályt: *ne légy soha negatív, légy mindig pozitív.*

A másik rendkívül érzékeny környezetének bírálatával szemben. Közönyük, bizalmuk hiánya, és még inkább megvetésük bénítólag hat reá, tehetetlenségre ítéli.

Ha hatni akarsz a másakra, kezd azzal, hogy őszinte szeretetet tanúsítasz iránta, mert különben nem tudod előre vinni. Azután bármi történjék is, bízzál benne. Végül csodáld meg, hiszen mindig van a másikon valami csodálatraméltó.

Szeress, bízzál, csodálj kézzelfoghatóan. Nem elég, ha szivedben elrejtéd érzéseidet. Fejezd ki érzelmeidet! A másik a hallgatást mindig rosszá-lásnak fogja fel, s minél gyengébb, annál jobban elcsüggeszti ez a hallgatás.

Azt gondolja:

« nem sokra becsül »,

« tehetségtelennek, fejlődésképtelennek tart »,

« megvet »,

« biztosan undorodik tőlem »,

és hamarosan keserűségében azt következteti:
« alapján véve, igaza van ».

Sose gondold, hogy fölötte állsz a másiknak, hanem gondold: ő áll fölöttem bizonyos szempont-ból. Az első esetben tönkreteszed a másikat, a másodikban felbátorítod és gazdagítod.

A másik mindig hajlamos arra, hogy azzá le-
gyen, akinek gondolod és akinek mondd.

Ha igen rosszul ítélsz valakiről, alig érdemes megkísérelned, hogy hatást gyakorolj rá. Mielőtt közelednél hozzá, változtasd meg róla alkotott ítéletedet.

Az őszinte dicséretnek mágikus hatalma van. Ha azt akarod, hogy a másik fejlődjék, dicsérd őszintén. Ez mindig lehetséges. Vizsgáld a mási-
kat, lásd meg tehetségét, képességeit, világíts rá azokra. Sok jó tulajdonsága el van ásva hanyagsá-
ga, vagy bátortalansága folytán. Ha visszaadod ezeket neki, ha felfeded előtte, megmented őt, mert Isten elítéli azokat, akik véka alá rejtik tehetségüket.

Ha a másik képességeit kutatod, dicséred, nem

képmutató hizelgő vagy, hanem Istent imádod. Ha hittel, kegyeletes lelkülettel közeledsz a másikhoz, útban vagy Isten felé, mert Ő az, aki minden egyes emberben elhelyezte ajándékait.

Bízzál, mindig bízzál a másikban, minden látszat ellenére is, kudarcok ellenére is.

Ha azt mondod a másiknak: « veled semmire sem lehet menni », akkor a másik, aki már úgylis sokat bajlódott önmagával, azt gondolja: « ez igaz », és meg sem kísérel, hogy valamit is tegyen.

Ha azt mondod a másiknak: « igyekezettel és türelemmel bizonyosan elérsz valamit », azt fogja gondolni majd: « talán igaza van », és arra kap ösztönzést, hogy kísérletet tegyen.

Ha a másik lopott, ne ismételd szüntelenül: « tolvaj vagy ». Mondd inkább: « alapjában véve nem vagy tolvaj, valami baleset történt veled (vagy rossz szokás lett urrá rajtad), de igyekezzetel kilábolhatsz belőle ».

Ha mindezek ellenére is szemrehányást kell tenned, el kell ítélned egy helyzetet, egy cselekményt, kezd azzal, hogy valami jóért, némi haladásért, sikerért, őszinte elismerésedet fejezed ki. A szemrehányás egymagában elkeserítő, elevenbe talál, elcsüggeszt. Ha azt akarod, hogy kritikád építő legyen, elő kell készítened a másikat az elfogadására.

Nem arról van szó, hogy engedjük meg a rosszat, hanem, hogy erősítsük a jót.

Ne kotord állandóan a hamut, hajolj mindjárt a parázs fölé, bármily kicsiny legyen is: tápláld, fujd; éleszd fel és lángra fogod lobbantani... Vagyis vedd észre a másikban a legkisebb erőfeszítést, a legkisebb haladást és örülj neki őszintén. Örömed, csodálatod majd feltárja előtte lehetőségeit. Nagyobb lesz a bizalma, gyorsabban és messzebbre halad majd.

Hatni akarsz a másakra? Felejtsd el önmagadat. Ha azt gondolod, te tehetsz valamit, akadálya leszel. Te csak előkészítheted a talajt, megnyithatod az utat. Isten, aki megment és megvált, már régóta munkálkodik.

A másakra hatni annyi, mint a mindenható Szeretethez járulni, Aki átalakítja testvéred szívét.

Elkedvetlenít a bűn, amelyet nem vehetsz a másikban láttatlanra? Ismételd Szent Pál szavát: « Ahol elhatalmasodik a bűn, túlárad a kegyelem » (1).

A földön még nem volt soha senki s nem is lesz soha senki, aki olyan mélyre süllyedt volna, hogy el ne érhesse az Isten végtelen szeretete. Nincs jogod arra, hogy ne szeress és ne bízzál ott, ahol Isten szeret és bízik.

(1) Vö. Róm. 5, 15-21.

A SZERETET ÖNMAGUNK ODAAJANDÉKOZASA

Mindenki a szeretetről beszél, a szeretet után kiált, a szeretetről dalol, vagy a szeretet után sír. Az emberek a szeretet nevében dolgoznak, kínlódnak egy egész életen át, ölelkeznek vagy harcolnak, életet adnak vagy ölnek. Vajon az emberiség története nem egyetlen megrázó szeretetkeresés-e, telve csodálatos sikerekkel és szörnyű kudarccal?

Való igaz, hogy az ember szívében a legmélyebb vágy az, hogy szeressen és hogy szeressék, mert a szó teljes értelmében « létének értelme » a SZERETET. Szeretetből teremtette őt Isten és nem tud másképp kibontakozni csak a szeretetben. De számtalan félreértés van a szeretet körül. Ez a bűvös szó, melyet únos-úntalan használnak, olyan magatartásokat takar, amelyek éppoly messze esnek egymástól akár a fehér a feketétől, az élet a haláltól. Ha megkíséreljük eloszlatni ezeket a tévedéseket, a szeretetet abszolút voltában meghatározni és követelményeit feltárni, akkor megsegítjük az embereket, hogy a szeretet igazi útjára lépjenek... még akkor is, ha csak az út végén hívogató eszményként tűnik is fel az, amelyet teljesen sohasem érünk el a földön.

Az emberek éhsége rettenetes, minden évben milliókat pusztít el. A szeretetéhség még öldöklőbb, szétrombolja az embert és az emberiséget.

Igen gyakran az ember nem tud szeretni; azt hiszi, hogy szeret, pedig csak önmagát szereti.

A hosszú úton, amely a szeretethez vezet, sokan megállnak, a szeretet délibábja által félrevezetve.

Ha « könnyekig *meghatódsz* » valamilyen szenvedés láttán,

ha nagyon erősen *ver a szíved* egy bizonyos személy társaságában, az nem szeretet, az érzelmi felindulás.

Ha « *megkap* » valakinek a nyugodt ereje vagy bájosága,

ha elbűvölten « *átengeded* magad », az nem szeretet, hanem önmagad kiszolgáltatása.

Ha elveszted a fejed egy nő szépsége láttán, és bámulod hogy *gyönyörködj benne*,

ha valakinek az eszét nagyra becsülöd és keresed a vele való társalgás örömét, az nem szeretet, hanem csodálat.

Ha minden erődből el akarsz nyerni egy tekintetet, egy becézést,

ha mindenre kész vagy, csak hogy karjaidba vehesd, és birtokolhasd a testét, az nem szeretet, hanem mohó vágyad, amely érzékiségedből fakad.

A szeretet

nem azt jelenti, hogy a másik hatással van rád,

nem a másik iránti érzelmi vonzódás,

nem önmagunk átengedése a másiknak,

nem a másik csodálata,

nem a másik utáni vágyódás,

nem a másik birtokbavételének az akarása.

A szeretet *lényegében önmagunk odaajándékozása* a másiknak és a többieknek.

Szeretni nem ugyanaz, mint « érezni » (1). Ha

(1) Erzelmeink szerepéről életünkben vö. « Ne fojtsd el, nemesítsd », 33. l.

azt várod, hogy érzelmeid indítsanak szeretetre, nagyon kevés embert fogsz szeretni a földön. Ellenségeidet pedig egész bizonyosan nem. A szeretet nem ösztönös lépés, hanem az *akarated tudatos elhatározása*, hogy a többiek felé menj és odaajándékozd magad nekik.

Nagyon gyakran játszod a Hüvelyk Matyit, mindig megtalálod a visszautat, az utat önmagadhoz. Vessz el önmagad számára, ne gondolj önmagadra és bizonyára szeretni fogsz.

Az éhség arra késztet, hogy elmenj hazulról kenyeret vásárolni.

Kinyitod az ablakot, hogy gyönyörködj a napnyugtában.

Barátod elé sietsz, akit az ablakból megláttál.

Igy a vágy, a csodálat, az érzelmi vonzódás elszakíthat önmagadtól és odaadást vált ki belőled, de ez még nem szeretet. Az Úr eszközként adja ezeket — főleg a férfi és a nő kapcsolatában —, hogy segítsen az önmagadról való elfelejtkezésben és a szeretethez vezessen.

A szeretet útján a közlekedés « egyirányú », mindig belőled indul ki, hogy mások felé vezessen. Minden alkalommal, amikor egy személyt, vagy dolgot önzően lefoglalsz, már nem szereted, mert már nem ajándékozol magad neki. Ellenkező irányban haladsz.

Minden, amivel útdon találkozol, azt a célt szolgálja, hogy jobban szerethess:

a táplálék, hogy fejlessze az életet, amelyet percről-percre adnod kell,

a motorod, hogy gyorsabban odajuss, ahol oda
kell adnod magadat,
ez a lemez, vagy film, vagy könyv, hogy
gazdagítson, kikapcsoljon és képessé tegyen
nagyobb odaadásra,
a tanulmányok, hogy az ismeretszerzésben se-
gítsenek és előkészítsenek a mások tökéle-
tesebb szolgálatára,
a munkád, hogy a te erőfeszítésed is hozzá-
járuljon a Világ építéséhez, és hogy kenyeret
juttasson a családnak,
a barát, hogy magatokat egymásnak adjátok és
így gazdagodva a többieknek,
a hitves, hogy együtt adjátok életet,
a gyermek, hogy a világnak adjátok, és azután
valakinek...

Indulj el az úton. Fogadj be mindent, ami jó,
de azért, hogy odaadhasd. Ha megtartasz magad-
nak valamit, vagy valakit a magad kedvéért, ne
mondd, hogy szereted azt a valamit, vagy valakit,
mert abban a pillanatban, amikor megragadod
azért, hogy megszerezd és megtartsd magadnak —
hacsak egy pillanatra is —, a szeretet szerte-
foszlik ujjaid között.

Azért szedsz virágot, hogy csokorba kösd.
Azért kötsz csokrot, hogy a kedvesnek ajándé-
kozd... mert a virág nem azért van, hogy elher-
vadjon kezeid között, hanem hogy örömet szerez-
zen és gyümölcsöt hozzon. Ha virágot szedsz és
nincs bátorságod elajándékozni, folytasd utadat.

Igy az életben is, ha képtelen vagy elhaladni
egy tárgy, egy személy mellett anélkül, hogy csak
magadnak meg ne kaparintanád, folytasd utadat.

Hogy szeretni tudj, képesnek kell lenned az *önmegtagadásra* (1).

Vizsgáld gyakran felül szereteted valódiságát és tisztaságát. Ne csak úgy, hogy egyszerűen felteszed a kérdést: vajon szeretek-e? Kérdezd meg önmagadtól: vajon megtagadom-e magamat, vajon elfelejtkezem-e önmagamról, vajon odaadom-e magamat?

Ne ringatózz a szeretet illúziójában azzal, hogy tárgyakat, pénzt, kényszerítést, csókot adsz, sőt talán egy keveset idődből, tevékenységedből is. anélkül, hogy *önmagadat* adnád.

A szeretet elsősorban nem valaminek, hanem valakinek az odaajándékozása. Szeretni fogsz, ha *önmagadat* adod és ha teljesen beleadod magad ajándékaidba, még a kifejezetten anyagi jelle-
gűekbe is.

Miért fütttyentsz a kutyádnak; ha meg van kötve, nem tud hozzád futni?

Miért mondod: odaadom magam, ha tárgyak, személyek, vagy önmagad rabja vagy?

Ha « ragaszkodsz » töltőtolladhoz szerszámaidhoz, könyveidhez, « ügyeidhez » vagy művedhez, tevékenységedhez, vagy kényelmedhez, kedvteléseidhez, kapcsolataidhoz, barátaidhoz, de: *önmagukért*, nem fogsz tudni ajándékozni, nem tudod magadat odaajándékozni.

Ha « kötve » vagy, akkor, hogy szeretni tudj, el kell « oldoznod » magad.

(1) Az *önmegtagadás* akkor lesz gyümölcsöző, ha « pozitív », vagyis odaadásban,, önként felajánlott áldozatban teljeseodik ki. Vö. « Ne fojtsd el,... », 33. l.

Az « eloldozottság » nem jelent közömbösséget, ellenkezőleg megbecsülést, csodálatot, értékelést, olyan fokú szeretet, hogy ne akarj gyűjteni, szerezni és akárcsak egy percig is úgy élni, hogy mások számára ne kamatoztasd kincseidet.

A valódi szeretet szabaddá tesz, mert megszabadít a dolgoktól és önmagunktól.

Az fog a legjobban szeretni, aki a leginkább odaajándékozza magát. Ha mindvégig akarsz szeretni, késznek kell lenned arra, hogy odaadd egész életedet, hogy *meghalj önmagad számára* a többiekért, a másikért.

Ha azt hiszed, hogy könnyű szeretni, csalódsz. Minden szeretet — ha valódi — egy nap keresztet hoz majd neked, mert a bűnbeesés óta nehéz megfeledezni önmagunkról, nehéz meghalni a magunk számára.

A bűnbeesés óta szeretni annyi, mint késznek lenni arra, hogy *keresztre feszítsük önmagunkat másokért*.

Ha kapni akarsz, nem fogsz elérni semmit.
Adnod kell.

Ha úgy adsz, hogy azt gondolod: így én is kapok majd, nem fogsz elnyerni semmit. Ellenszolgáltatás nélkül kell adnod.

Ha becsületesen adsz, anélkül, hogy várnál érte valamit, mindent megkapsz.

A legnehezebb a szeretetben a kockázat, a sötétbe ugrás, a lépés a halálba... azért, hogy elérjük az életet. Éppen ezért gyakran meghátrálsz a va-

lódi szeretet elől. Habozol, mert becsapott és félrevezetett a hamis szeretetnek közvetlenül kínáló előnye. Attól félsz, hogy nem kapsz semmit és megelégedsz egy előleggel.

Ha szeretsz, odaadod magad. Ha adaadod magad másoknak, gazdagodsz általuk. Így a szeretet a végtelen felé növeli azt, aki szeret, mert aki kész magáról teljesen lemondani, az fölfedezi a többi embert is, és egyesül az egész emberiséggel (1).

A hamis szeretet — az önzés, az önmagunkba zárkózás — mindig csalódást okoz, a személyiség elszegényedéséhez vezet, mert megakadályozza a kibontakozást: ez elaggás és halál.

Az igazi szeretet mindig örömet nyújt, mert az a személyiség kibontakozását és beteljesülését jelenti — életet hoz.

Krisztus szeretett a legjobban: nem azért, mert a legtöbb érzelmi vonzódást tanúsította az emberek iránt, hanem mert Ő adta a legtöbbet
a legtudatosabban,
a legszabadabban,
a legönzетlenebbül.

Ha megszűntél adni, megszűntél szeretni,
ha megszűntél szeretni, megszűntél növekedni,
ha megszűntél növekedni, megszűntél tökéletesedni, megszűntél kibontakozni Istenben,
mert szeretni annyi, mint Isten útjára lépni, Vele kapcsolatot találni.

(1) Vö. « Az embert két dimenziója », 23. l.

SZERETNI MAST ANNYI,
MINT ÉLETRE KELTENI

A modern lélektan elismeri, hogy az erkölcsi perverzítások legmélyebb gyökerei majdnem mindig a szeretethiányban keresendők.

A szociológusok a világ jövőjéről, az azt fenyegető veszélyekről gondolkozva ezt kérdik: vajon az emberek tudják-e majd szeretni testvéreiket? Valóban úgy tűnik, hogy a lényeges probléma így fejezhető ki: vajon az életadó szeretet vagy a halálthozó önzés jut-e túlsúlyra a világban? Hogy az emberiséget megmentjük, olyan emberekre van szükség, akik életüket a szeretetnek szentelik.

A szeretet által soha sem fogsz vétkezni. Az a bűn, ha nem szeretsz, ha nem eléggé szeretsz, ha rosszul szeretsz.

Szerethetsz minden embert, mithogy a szeretet nem « érzelem », hanem elsősorban « akarat »; akarnod kell a többiek javát, minden ember javát, éspedig teljes erődből (1).

« Látni sem tudom czt az alakot! » Ne ess kétségbe, ellenszenved az ösztönből fakad. Nézz szembe vele, ne próbáld letagadni érzelmeid e

(1) Vö. « A szeretet önmagunk odaajándékozása », 161. l.

reakcióját; fogadd el őszintén, mint próbatételt, keresd a másikban azt, ami benne szeretetreméltó... és azután próbáld meg minden erőddel a javát akarni.

« Nagyon vonzódok ehhez az emberhez ». Anál jobb, így legalább könnyebb lesz szeretned. De ne maradj meg a vonzalomnál, érzelmeid vezessenek el lényed mélyéig, oda, ahol az értelem ellenőriz s az akarat dönt. Amíg még nem döntöttél tudatosan a másik javára, fennforog a veszély, hogy csak önző kedvtelést keresel benne, ahelyett, hogy odaadnád magad neki.

Ha két dolog közül az egyiket választod az előnyért, amelyet nyújt, ne mondd azt, hogy önmagáért választottad.

Ha barátodat gyakran felkeresed, mert jól érzed magad nála, ne mondd azt, hogy szereted..., hiszen a magad javát keresed.

Ne mondd: « Már nem szeretem », mert ezzel bevallod, hogy soha sem szeretted igazán.

Inkább azt mondd: « Már nem vonzódok hozzá ».

De ha tovább szereted azt, aki megcsalt, aki fájdalmat okozott neked, akkor igazán szeretsz, mert az illetőt magát szereted, és nem a képet, melyet róla alkottál, vagy a hasznot, amelyet tőle reméltél.

Aki szereti a másikat, az kezdettől fogva elfogadja olyannak, amilyen most, amilyen volt és hasonlóképp fenntartás nélkül azt is, amilyen lesz.

Ha azt mondod: « Ez az ember *mindent* jelent

számomra » és érzelmeidet, gondolataidat, idődet, tevékenységedet valóban annyira leköti, hogy mások számára megközelíthetetlen leszel, akkor szereteted hamis.

Ha azt mondogod: « Mióta ezt az embert szeretem, szívem kitárult », és valóban figyelmesebb, készségesebb, odaadóbb vagy a többiek iránt, akkor szereteted igaz.

A szeretet nem azt jelenti, hogy a másikat tökéletesnek tartjuk. Éppen ellenkezőleg: mindig tökéletesíthetőnek kell tartanod, szenvedned kell amiatt, hogy még tökéletlen, akarnod kell, hogy tökéletesedjék, teljesen oda kell adnod magad, hogy tökéletessé tedd.

Ha mindent megtettél, hogy testvéreid táplálékhoz, lakáshoz, munkához, művelődéshez, szórakozáshoz jussanak...

Ha küzdöttél azért, hogy szabadok és felelősségtudók legyenek, ez még nem lesz elég, ha nem tudsz figyelni a másokra, nem tudod őt befogadni, meghallgatni, ha nem adod oda önmagadat.

A szeretet mindig életet ad, az önzés mindig halálba visz.

Termékenységre vagy hivatva. Nemcsak fizikai, hanem lelki értelemben is, a testvéreidnek adott szeretet révén.

A fáról lehullt gally kiszárad, elhal; hasonlóképp, akit nem szeretnek, magánosságra és halálra van ítélve. Csak akadjon valaki, aki remél benne, aki hisz benne, aki neki adja magát, akkor

már odakapcsolódik ehhez és általa az egész emberiséghez. Újra megtalálta az életet.

Tehetatlenségre azok vannak kárhozhatóva, akiket « rosszul szeretnek ». Sohase mondd:

« Vele semmit sem lehet kezdeni! »,

« Hát amilyen állapotban ez van! »,

« Ebből se tud az ember már semmit sem kihozni! »,

« Hasztalan, csak idejét pocsékolja az ember! »,

« Már mindent megpróbáltam! ».

Talán minden módszert, minden eljárást kipróbáltál már, csak azt nem próbáltad még, hogy önzetlenül szeresd, anélkül, hogy várnál valamit. Hiszen a másik, bármilyen legyen is, szeretetedre érdemes, mert Isten öröktől fogva végtelenül szereti.

Testvérünket szeretni annyi, mint titokzatosan és erőteljesen szólítani, öntudatra ébresztetni, felfedezni önmaga számára, beleillesztetni a világba azzal, hogy életet adunk neki.

Sohasem viszed győzelemre a csapatodat, ha magadnak tartod meg a labdát.

Sohasem arathatsz, ha nem veted el a magot a földbe.

Sohasem fogsz tudni életet adni, *ha nem adod oda a tiédet.*

MEGHAZASODTOK

*Hány fiatal pár gondolja a templomból kilépve:
« Végre már házastársak vagyunk, a célt elértük, minden
befejeződött, most már csak élvezniünk kell az életet ».*

*Nem tudják, hogy minden akkor kezdődik, hogy nem
az érkezésnél, hanem az indulásnál tartanak. Nem tudják,
hogy minden nap újból és újból házasságot kell kötniük,
hogy végre « EGGYÉ » válhassanak. Nem ismerik fel, hogy
nagyon hamar csalódní fognak, hacsak nem adnak
egymásnak végtelen szeretetet Istenben és Isten által.*

Amikor kocsid már mozgásban van, elengeded-e
a kormánykereket és a pedált azért, mert már
úgyis megy?

Bármilyen régen házasodtatok is meg, nem
vagytok és nem lesztek soha tökéletesen házas-
társak. Minden nap újból és újból házasságot kell
kötnötök.

Házasságot kötni annyi, mint elfogadni egy-
másť, egyesülni egymással a lét három szintjén:
a fizikai, érzelmi és lelki szinten (1). Ne játszd
sem az angyalt, sem a vadállatot. Légy ember!

(1) Vű. « Az ember a talpán », 17. l.

Hogy használni lehessen:
az asztal a lábain álljon,
a kerékpár a kerekein,
a háznak teteje legyen.

Tartsd tiszteletben az értékek rendjét magadban, mert különben nem lesz házasságod szilárdan megalapozott, egészségesen kiegyensúlyozott.

A testi szerelem szabadjára hagyva nem lehet önkéntes ajándék a másik számára, mert a test, ha nem hatja át a lélek, csak önmagát képes keresni. Ha szeretni akarsz, kell, hogy testedet lelked hassa át, lelkedben pedig Isten kegyelme lakozzék.

A csóknak úgy van értelme, ha a szeretet jele: általa adod tudtára a másiknak: Vágyódom, hogy veled egyesüljek, éltetni akarlak azzal, hogy neked adom magam ».

A hitvestársak testi egyesülése azt jelenti, hogy egymásnak tudatosan, önként, szerelemből *odaadják* magukat, azért, hogy egymásnak és egy harmadiknak: a gyermeknek *ajándékozzák* önmagukat; ez tehát lényegében véve kizárja az önző gyönyört.

Hogy odaadhasd magad,
légy önmagad birtokában,
légy tested birtokában,
légy szíved birtokában,
légy lelked birtokában.

Sohasem lesz vége annak, hogy meghódítsd önmagadat, sem annak, hogy odaajándékozd magad, azaz, hogy szeress. Mindig, újra és újra, meg kell házasodnotok.

Nem könnyű az, hogy testünkkel, szívünkkel, szellemünkkel semmit sem tartsunk meg önmagunknak. Nem könnyű igazán szeretni; viszont az egész élet rendelkezésekre áll, hogy *segítsétek egymást szeretni* (1).

Mohó természetünk, a bűn által megsebezve arra ösztönöz bennünket, hogy kisajátítsuk magunknak a dolgokat és a személyeket. Visszatart az ajándékozástól.

A megváltás kegyelme szükséges ahhoz, hogy ismét képessé tegyen minket a szeretetre.

Szerelmed útkereszteződésénél mindig egy kereszt emelkedik majd. De erről a keresztről Krisztus szólít az egyesülésre.

Ha meghaltál önmagadnak, egyesülj az ő halálával és ez magával visz Feltámadásába.

Sohasem leszel tökéletesen szerető hitves, ha nem gyónsz, nem áldozol becsületesen.

Sok párral találkozol, akik kézenfogva mennek, mert a testek könnyen egymásra találnak.

Jóval kevesebb párral találkozol, akiknek a szíve összeforrott, mert sokkal nehezebb gyöngéden szeretni.

Nagyon kevés párral találkozol, akik lényük legmélyén szorosan egyesültek, mert csak nagyon kevesen *házasodtak meg lelkileg is*.

Egyesülni lelkileg annyi, mint bizalommal kicserélni egymással *minden* gondolatot, érzelmet, benyomást, kételyt, bánatot, tervet, álmot, örömet,

(1) Vö. « Ne csüggedj el soha. », 273. 1.

csüggedést... közössé tenni egész belső világotokat egész fejlődésében.

Egyesülni lelkileg annyi, mint kölcsönösen megteremteni egymásban ugyanazt az akaratot, hogy befogadjátok és szeressétek testvéreiteket, hogy találkozzatok és egyesüljete Istennel.

Egyesülni lelkileg annyi, mint egymás számára lemeztelenítve és áttetszően megjelenni együttesen Isten előtt, mint két imára kulcsolt kéz.

Ne csapd be a másikat és ne csapd be önmagadat. Vizsgáld magad és legyél nyílt: csak az őszinte bizalom egyesíthet benneteket. *Ha titkolódzó maradsz, nem fogsz tudni szeretni.*

Ami benned van és nem látszik kívülről, azt fel kell fedned. Ha elhatározod, hogy szeretsz, azt is el kell határoznod, hogy szakítasz egyéni életed autonómiájával és elfogadod, hogy magányodba behatoljon a másik.

Időt szakítotok arra,
hogy egy bútor megvételét elhatározzátok,
hogy pénzügyeiteket megvitassátok,
hogy szabadságotokat előkészítsétek.

Ellenőrzitek gyermeketek súlyát.

Följegyzitek növekedését.

Megfigyelitek tanulmányai eredményét.

Vajon arra szakítotok-e időt, hogy rendszeresen ellenőrizzétek házasságotok elmélyülését?

Vajon jobban « EGYEK » vagytok-e ma, mint tegnap, és holnap még inkább azok lesztek-e?

A virágnak át kell alakulnia, hogy terméssé váljék.

A termésnek át kell alakulnia, hogy maggá váljék.

A magnak át kell alakulnia, hogy élő fává váljék.

Ha szeretni akarsz, túrni kell, hogy átalakítsanak, hiszen a szeretet által egymás révén felfedeztek egy új látási, érzési, cselekvési, felfogásbeli és imádkozási módot, amely kölcsönösen kiegészít és gazdagít benneteket.

A szerelem mindennapi ajándékával kölcsönösen megtermékenyítitek egymást, nemcsak fizikai értelemben, hanem minden vonatkozásban. Elfogadjátok, hogy újjászülessetek, a szó sajátos értelmében mindinkább « újra teremtdjeteek ». Éppen ezért az igazi szerelem szükségképpen felbonthatatlan.

Az elváló házastársak elválaszthatják gyermekeiket, « elszakadhatnak » egymástól, de a házasságukat nem tehetik meg nem történtté.

A szerelem útja a testtől a lélekhez, a végestől a végtelenbe, a mulandótól az örökkévalóságba vezet. Így szerelmednek minőségében fokozatosan fejlődnie kell a testek vonzódásából és egyesüléséből a szívek vonzódásához és egyesüléséhez, majd a lelkek egyesüléséhez egészen az Isten-lakta lélek végtelen mélyéig.

Ha csak egy testet jegyzel el, hamarosan megismered és már egy másikat kívánsz meg.

Ha csak egy szívet jegyzel el, hamarosan kiérded és egy másik szív fog vonzani.

Ha egy « embert » jegyzel el, még többet mondd: « Isten gyermekét », akkor, ha te is úgy aka-

rod, szerelmed örök lesz. Mert a végtelen, amely túlmutat a férfin és nőn, lehetővé teszi a számukra, hogy örökkévalóvá tegyék szerelmüket.

Senki sem kopogtat az üres, romos ház ajtaján.

Senki sem ihat a kiszáradt forrásból.

Csak akkor lesztek alkalmasak a szerelemre, ha egymás számára kimeríthetetlen forrássá váltok.

Tudatosan, vagy sem, de a szerelem Istennel való egyesülésre törekszik. Így a teljes értékű házasság csak a házasság szentségében valósulhat meg, a Háromságos Szeretet végtelen titkában, amelyet két emberi lény él meg, akik EGGYÉ lettek.

Ha megéelitek szentségi házasságokat, végtelenül értékesek, és kimeríthetetlenek lesztek egymás számára, mert ISTENT adjátok egymásnak, aki a SZERETET.

FOGADD EL HAZASSAGODAT!

Ritka az olyan ember, aki legalább kevés időt nem veszteget el azzal, hogy sajnálja, hogy az, ami, vagy hogy nem az, ami lenni szeretne (1).

Házasság esetén az ilyen sajnálkozási alkalmak még megsokszorozódnak. Sok házasember úgy gondolja, hogy elvétele házasságát, hiszen a házasfelek csak « elviselik » egymást.

Ha boldog családi életet akarnak élni a hitvestársak, arra kell törekedniük, hogy elfogadják a másikat olyannak, amilyen, amilyennek idők folyamán megismerték, hogy abbahagyják a kölcsönös vádaskodást, hogy felülemelkedjenek a látszólagos kudarcon.

Lemondasz-e a házépítésről csak azért, mert a szállított anyagok nem felelnek meg a rendelésnek?

Eldobod-e a fonalat, amiből kötni akartál, mert nem a megígért szabásmintát kaptad?

Elhagyod-e gyermekedet azért, mert vérmérséklete, jelleme nem olyan, mint amilyennek remélted?

Lemondasz-e családi életednek építéséről csak azért, mert férjed nem az, akinek megálmodtad, mert feleséged nem olyan, mint remélted?

(1) Vö. « Mikor fogadod el végre önmagadat? », 79. 1.

Ha álmoképet választottál házastársadul, éretlen ifjonc módjára cselekedtél. Csak önmagadat hibáztathatod, s ne vádold házastársadat, hogy nem az, akinek elképzelted.

Ha csalódott vagy és megmaradsz csalódottságodban, azt akarod ellenére ki fogod mutatni, és ha kimutatod, egy kicsit még jobban eltávolítod magadtól a másikat, mert ahhoz, hogy közeledhessen bizalomra lenne szüksége.

Panaszaid mindmegannyi korlátot alkotnak, elválasztanak a másiktól, pedig egyesülnöd kellene vele.

Soha sem túl késő, hogy végre házasságra lépj azzal, aki megosztja veled életét. Csak rá kell szánnod magad.

Nem élhetsz hármásban házaseletet: házastársad, te és az álmoképed. Ha komolyan házasságra akarsz lépni, válj el az álmoképedtől.

Ha nem építhetsz kastélyt, építs legalább kunyhót, de nem fogod jól érezni magad kunyhódban, amíg a kastélyról álmodozol.

Elhatároztad, hogy szakítasz álmoképeddel, elhagyod kastélyodat... Megszünteted ezzel illúzióidat? Nem, nem irthatod ki azokat.

Kezdd azzal, hogy *megbocsátasz* házastársadnak, mert eddig még nem bocsátottad meg neki, hogy nem az, akinek elképzelted.

Ajánld fel Istennek csalódásodat, összetört álmaidat, mindazt a bánatot, haragot, csüggedést, ami benned élt.

Végül *fogadd el* őszintén a másikat olyannak, amilyen az a *valóságban*, fogadd el házasságod valóságát.

Nem « életed átalakításáról » van szó, hanem arról, hogy *te* újulj meg.

Talán sohasem szeretted igazán házastársadat, csak kívántad *magadnak*?

Talán ő sem szeretett soha igazán, mert csak *magának* kívánt?... És önzésed, ez a két önzés egy pillanatra egyesült és a szerelem illúzióját keltette bennetek.

Még ha az érzelmi vonzódás nyilvánvalóan el is enyészett, szeretheted, akarhatod házastársad javát.

De hát a férjem...! De hát a feleségem...!

Ne ítélj meg a másikat, ítélj meg önmagadat! Ha ő már nem szeret, szeresd te őt jobban és önzetlenül. Ritkán tud valaki ellenállni hosszabb ideig az igazi szeretetnek. Szereteteddel segített őt abban, hogy szeretni tudjon.

Mindig arra gondolsz: ő csalódást okozott nekem.

Gondolj hát arra is: én is csalódást okoztam neki.

Ő kezdte!

Akkor is, most te vagy a soron, kezd el — megújult szívvel — újra szeretni.

Ha poharad üres, megtöltheted. De ha tele van?...

Lelked mélysége szabja meg annak a szeretetnek a mértékét, amit befogadhatsz.

Azt mondod: minden hiba megtalálható benne.

Egykor azt mondtad, hogy minden jótulajdon-ság megvan benne.

Tegnap tévedtél, ma szintén tévedsz.

Vannak jótulajdonságai és hibái, ezekkel mind « meg kell házasodnod ».

Nem az én hibám, megváltozott!

Nem te változtál meg?... És ha megváltozott, miért csodálkozol? Élővel kötöttél házasságot, nem pedig márványszoborral. A szerelem nem egy pil-lanatra szóló, hanem örökre szóló választás.

Szeretni egy férfit, egy asszonyt annyi, mint egy tökéletlen lényt, egy beteget, egy gyengét, bűnöst szeretni.

Ha valóban szereted, meggyógyítod, támoga-tod, megmented.

Szeretni — végső fokon — annyit is jelenthet, mint szenvedni egy egész életen át; azok, akik szeretni akarnak, jól fontolják meg, mielőtt elkö-teleznék magukat.

A házasság szentsége megszentelte szövetsége-teket és segít titeket annak megvalósításában min-den nap.

Hitvesi szívetekből egyedül Krisztus tudja az önzést eltávolítani és helyreállítani a szerelmet, de hogy eljöjjön hozzátok, ma épp úgy, mint teg-nap, szüksége van egy IGEN-re.

Házasságunkat elfogadni annyi, mint hitves-társunkat elfogadni, — de végső fokon annyi is, mint Jézus Krisztust, a Megváltót elfogadni.

A SZENVEDÉS, AZ EMBER TRAGIKUS MŰVE

Bennünk, körülöttünk és mindenütt a világban ijesztően, makacsul jelentkezik a szenvedés és a halál. Az ember kezdettől fogva beléjük ütközik. Ha a szenvedés misztériumába a saját erejéből akar behatolni, eleve kudarcra van ítélve és még nagyobb sebet kap. Csak a keresztény hit fényénél közelítheti meg ezt a titkot, csak a hit mentheti meg a kétségbeeséstől. De csak egy hosszú út végén vár rá a béke. Az aki szenved, ne csodálkozzék, hogy közelebb van az istenkáromláshoz, mint a « fiat »-hoz, de higgye teljes erejéből, hogy egykor Jézus Krisztus segít neki nemcsak abban, hogy megértse a szenvedést, de abban is, hogy IGEN-t mondjon rá, és azt a saját üdvössége és a világ üdvössége érdekében használja fel.

Miért szúrja meg a tövis azt, aki letépi a rózsát?

Miért pusztítja a viharzó tenger a kontinenseket?

Miért támadja a felszabadult rádióaktivitás az emberiséget élete magvában?

Miért romlik meg az ember teste, miért hasít tagjaiba szenvedés?

Miért szenved az emberi szív éppen úgy, mint a megsebzett test? Miért okoznak egymásnak kegyetlen szenvedéseket az emberek?

Ha valami elromlik kocsid szerkezetében, vagy ha rosszul kezeled, megállapítod: a motor « beteg ».

Ha nem tiszteled a tervező elgondolását, ha olyan átalakításokat végzel rajta, amelyek teljesen kiforgatják eredeti mivoltából, motorod megáll.

Igy az emberek a bűnnel rendetlenséget okozva az Atya Tervében, bevezették a világba a szenvedést és a halált.

Az ember a bűnbeesés előtt a szeretet, engedelmesség és az isteni kegyelem révén harmóniában élt:

harmóniában élt önmagával,
harmóniában élt másokkal,
harmóniában élt a világegyetemmel.

Önzésében és gőgjében az Istentől elfordult ember egyenetlenségre ítélte önmagát, egyenetlenségre önmagával, másokkal és a világegyetemmel szemben. A szellem és az anyag nehezen megvalósítható « házassága » kettészakadt. Válásuk küzdelmet, sebeket, halált von maga után.

Nem az Isten akaratából van az, hogy az ember szenvedjen és meghaljon, hanem az emberből.

A bűn bére a halál, míg Isten ajándéka az örök élet a mi Urunkban, Jézus Krisztusban (1).

Hát Isten nem tudta volna megakadályozni, hogy az ember vétkezzék?

Oh igen, de csak úgy, ha elvette volna szabadságát.

(1) Róm. 6, 23.

Szereti-e tanítványát a tanár, aki megadja a feladat megoldását, hogy ne tévedjen?

Szereti-e gyermekét az anya, aki nem tanítja meg járni, mert fél, hogy elesik?

Szereti-e felserdült fiát az apa, aki nem engedi el szórakozni, mert attól tart, hogy rossznak lesz kitéve?

Szeretné-e Isten az embert, ha elvenné tőle azt a lehetőséget, hogy szabadon válasszon, éljen és szeressen?

Ha szeretsz, nem szabad elvenned a mások szabadságát, csak azért, hogy a bajt elkerüljék, engeddd, hogy vállalják a tévedések, hibák, szenvedések kockázatát.

Isten azért vállalta a bűn kockázatát, mert szeret bennünket.

Gyakran világosan áttekintheted a bűn végzetes következményeit:

gőgöd « megsérti » a másikat,
önzésed megrabolja,
érzéki séged kihasználja, lezülleszti,
a nagy csapások: az alkoholizmus, kicsapongás... szüntelen szenvedést szülnek, melyek visszahatnak egymásra egészen a végtelenségig,
a kiváltságos népek bűnös nemtörődömsége, önzése vagy faji gőgje látatlanra veszi a nyomorúságos odukat, a rosszul tápláltságot, a higiénia hiányát, az analfabétizmust...
stb.

Nem panaszkodsz, hogy egészséges vagy, pedig egészségedet másoknak köszönheted (szüleidnek, azoknak, akik táplálékodat készítik stb.).

Nem panaszkodsz, hogy képzett vagy, pedig ismereteidet tanítómestereidnek, a könyvek szerzőinek, stb. köszönheted.

Miért panaszkodnál a szenvedések miatt, amelyeket nem « érdemeltél »?

Ha elfogadod a jóban való szolidaritást és áldásos következményeit, el kell fogadnod a rosszban való szolidaritást és következményét: a szenvedést is.

Egyetlen egészet alkotsz az emberiséggel és a világegyetemmel.

Belélegezted a levegőt, az már « te » vagy.

A föld nedvét asszimilálod, az átalakul testedé, lényeddé.

Beiszod a nap sugarait, táplálnak, növelnek...

Hasznót húzol az égitesteiből,

hasznodra vannak az összes emberek,

hasznodra van minden anyag és minden gondolat.

Függsz mindentől és mindenkitől, de hatsz is mindenre és mindenkire.

Ebben a hatalmas, totális testben, ahol a legkisebb lehelet is kihat a teremtés végső határáig, ha a bűn által rendetlenséget okozol, sokszor meg sem tudhatod, hogy milyen helyen és hogyan fog kifakadni a szenvedés fekélye.

Ugyanígy, amikor szenvedsz szívedben, testedben, amikor kataklizmák törnek a világra, mondj le arról, hogy a baj eredetét megismerd. Fogadd el az emberek és dolgok titokzatos szolidaritását, de emlékezz mindig arra, hogy *egyetlen bűnt sem követhet el az ember a földkerekségen, anélkül, hogy abból valahol szenvedés ne születnék.*

« Örülhet-e » Isten a bűnnek, amely engedetlenség és szeretetlenség Vele szemben?

Hogyan « örülhetne » a szenvedésnek, amely a bűn elkerülhetetlen következménye?

Minthogy a szenvedés az Atya szeretet-tervében súlyos rendetlenség, miként Isten nem nyugszik bele, te sem teheted. Harcolj ellene minden eszközzel:

a test szenvedései ellen: higiénia, táplálkozás, orvos tudomány, a tudományos haladásnak minden módszere...

az emberiség szenvedései ellen: emberi kapcsolatok, igazságosság, béke...

a szív szenvedései ellen: nevelés, szeretet...

a lázadó anyag, az elszabadult elemek okozta szenvedések ellen: tudományos kutatás, technika, munka...

Ha az emberekért, szeretetből, beleállsz a szenvedés megszüntetését célzó küzdelembe, biztos lehetsz: akaratod megegyezik Isten akaratával.

Ha eredményt akarsz elérni, pusztítsd el a szenvedés forrását: a bűnt. De ez a forrás nem fog kiszáradni az emberek szívében. A szenvedés megmarad most és a jövőben. Vajon megtalálod-e a módját, hogy jóra fordítsd, vagy elzárkózol-e kétségbeesésedbe?

A modern emberek egyre jobban felhasználják a « melléktermékeket »: összegyűjtik a káros hulladékokat, hogy az emberiség javára fordítsák.

Ha a hit megvilágítja a szenvedés eredetének titkát, megvilágítja annak a titkát is, mi módon lehet a világ üdvére fordítani.

Fel akarsz használni a szenvedést, a bűn e melléktermékét?

Kérdezd meg Jézus Krisztust, *hogyan tette a szenvedést a szeretet által a megváltás alapanyagává.*

A SZENVEDÉS, A MEGVALTÁS ALAPANYAGA

Isten nem akarta a szenvedést, az nem az Ő műve, hanem az emberé. Az embernek most már el kell fogadnia élettársul a szenvedést, amelyet a bűnnel teljesen szabadon választott magénak. Kegyetlen életközösség lenne ez, ha Jézus Krisztus nem jött volna, hogy véget vessen a szenvedés szörnyűséges értelmetlenségének.

Az ember lázadása egy óriási keresztet állított a világba, amely árnyékával bebortítja az emberiséget és a világegyetemet. De Jézus Krisztus szeretete Atyja és az emberek iránt ezt a keresztet a feltámadás újtávé tette.

A szenvedés a társad, és a halál az idők mélyéből int feléd. Mit fogsz tenni?

Fellázadsz?

Passzívan elviseled?

Letagadod és megpróbálsz elfelejteni?

Panaszkodsz minduntalan és bosszút akarsz állni?

Bármilyen legyen is a magatartásod, nem tudod eltaszítani magadtól a szenvedést, nem tudod magad kivonni a halál tragikus öleléséből.

Mások szenvedése láttán, megtörténik, hogy azt mondod: « úgy kell neki ».

Isten sohasem örül a szenvedésnek, hiszen ő gyermekeinek szerető Atyja; Ő « szenved », ha téged szenvedni lát.

A bűnbeesés után,
a teremtés rendjében okozott rendetlenség
után,
az embernek az Isten ellen való lázadása
után,
szeretetének elutasítása után
sem hagyta magára az embert. Nem engedte, hogy kétségbeesék, hanem « annyira szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte... »

A földre jövő Jézus Krisztus három « teremtményt » talált, amelynek nem az Ő Atyja volt a teremtetője: a bűnt, a szenvedést, a halált.

Hogy visszaadja a békét és a szeretetet az embernek, a harmóniát a világnak, le kellett győznie a bűnt, a szenvedést és a halált.

Barátodról azt mondom:
szívemben hordozom,
szégyenkezem helyette a bűneiért,
szenvedése nekem is szenvedést okoz.

Valóban oly nagy a szeretet mindenható hatalma, hogy annyira egyesíti az egymást szeretőket, a jóbarátokat, hogy mindenestől elfogadják egymást.

Mivel Jézus Krisztus mérhetetlen szeretettel szerette az embereket, mindnyájukat egyesítette önmagában:

magára vette bűneiket,
elszenvedte szenvedéseiket,
meghalt a halálukkal.

Jézus, Aki a szó igaz értelmében *szeretetének áldozata* volt, azt mondta a kereszten Atyjának: « Kezedbe ajánlom lelkemet », ezt a lelket, amely tragikus teher alatt roskadozott:

az emberek bűneinek terhétől: « Ime Atyám, magamra veszem a felelősséget és helyetük *kérem, bocsásd meg bűneiket, töröld el azokat* »;

az emberi szenvedések terhétől: « *Felajánlom neked engesztelésül* az emberek szenvedéseit és az én szenvedéseimet, az ő halálukat és az én halálomat »;

és az Atya visszaadta Neki az ÉLETET: íme a megváltás misztériuma.

Az édesanya vállalja a szülés fájdalmait, mert szenvedése árán élet születik.

De gyűlöletes és elviselhetetlen az ember számára az, ha *szenvedése hiábavaló*.

Ha azt akarod, hogy szenvedésednek és a világ szenvedésének « legyen értelme », akkor kell, hogy a kereszten függő Jézus Krisztust nézd, Vele találkozz és egyesülj.

Jézus Krisztus által a haszontalan, értelmetlen, gyűlöletes szenvedés a megváltás alapanyagává válik.

A szenvedés egymagában még nem vált meg, hanem a *szeretet* vált meg, amely Jézus Krisztusban e szenvedés ajándékát beragyogja.

Nem szeretheted a szenvedést, hiszen az Jézus Krisztus eljövetele után is megmarad rossznak; de örülhetsz az alkalomnak, melyet a szenvedés nyújt, hogy áldozatul felajánljad és megváltsad;

mai fejfájásodat,
halálosan fáradt tested ernyedtségét,
ezt a nyilaló fájdalmat, amely húsodba mar
és nem hagy nyugton,
ezt a fájdalmas mozdulatlanságot,
ezt a betegséget,
ezt az erkölcsi szenvedést, kicsit vagy nagyot,
átmenetit vagy állandót:
kínos vagy egyhangú munkádat, nagyon igény-
bevevő és kimerítő szakszervezeti vagy po-
litikai kötelezettségeidet, sértett érzékenysé-
gedet, erőfeszítéseid kudarcát, megalázó si-
kertelenségét...

Mindezeket a szenvedéseidet
Krisztus már elszenvedte,
áldozatul felajánlotta,
az Atya Fia kezéből már elfogadta a bűnök
kiengeszteléseül.

E szenvedések Jézus Krisztus szeretete révén
már megváltották a világot.

Nem kell mást tenned, csak minden szenvedésed mélyén csatlakoznod a Megváltóhoz: nézz szembe a szenvedésekkel, Jézust látod majd meg, amint jelt ad neked:

viseld el tehát önként *Vele együtt*,
áldozd fel önként *Vele együtt*, és akkor
megváltod a világot, önként *Vele együtt*.

Az emberiség minden szenvedése nem más,
mint Jézus Krisztus szenvedése elosztva az idők
folyamán.

Jézus Krisztus keresztútja átvezet a világ minden csataterén, nyomortanyáján, kórházán, munkahelyén, falud, városod utcáin keresztül...

A keresztút az emberek minden útján átvezet, de ha találkozol Jézus Krisztussal és követed Őt, a keresztút elvezet majd téged a *Feltámadáshoz*.

Nem a Megváltó találta ki vagy választotta a keresztet, hanem azt a keresztet hordozta, amelyet a zsidók, és az emberek mind, a vállára raktak.

Mielőtt magad keresnél engesztelést, fogadd el a mindennapi élet szenvedéseit. Válaszd a szabványkeresztet és ne a mértékre szabottat, mert még különbnek, erősebbnek hiszed magad a többiekénél.

Ha a fát azért metszed, mert élvezed a vagdosást,

ha a magot azért veted, mert örülsz, hogy elrohad,

ha azért vered meg gyermekedet, mert szenvedése örömet okoz neked, vandál vagy és veszélyes örült, mert a metszőkés sebhelye a szép gyümölcsért,

az elvetett mag a gazdag kalászáért,

a gyermek büntetése emberi kibontakozásáért van.

Igy a keresztényi vezeklés *soha sem* « hiába-
való » szenvedés, hanem mindig lemondás a vad,
vagy rothadt gyümölcsről a jó termés kedvéért.

A szenvedés a világban a bűn látható jele.

A Krisztusban vállalt és áldozatul felajánlott szenvedés a Megváltás érzékelhető jele.

A büntől való szabadulásunk kizárólag a Megváltó, Jézus Krisztus szenvedése révén lehetséges.

Mindennapi szenvedéseid, amelyeket teljes mértékben vállaltál és áldozatul ajánlottál fel az Atyának, a leghatásosabb apostoli cselekedeteid.

Ne csinálj a keresztből ékszert,
sportszerű edzés eszközét,
színházi kelléket, hogy feltűnjél,
gyűlölt akadályt mindennapos utadon;
a kereszt mindennapos eszköze annak, aki *Jézus Krisztussal szeretetből meg akarja menteni az embert és a világot.*

A VILAG TÖKÉLETESÍTÉSE ÉS MEGVALTASA ISTENNEL ÉS MINDEN EMBERREL

Sok ember számára a munka nem egyéb, mint robot az adott körülmények között. Vannak keresztények, akik a munkát büntetésnek tekintik.

Pedig a munka nemes. Altala az ember együttműködik Istennel a világ tökéletesítésén és egyesül minden emberrel. De a bűn benne van a munkában és a munka világában, akárcsak a féreg a gyümölcsben; meg kell tőle szabadítani. Csak a keresztény képes a megváltó Jézus Krisztust belevinni a munkába és ezáltal a világegyetembe.

A munka révén az ember közreműködik a teremtésben, de közreműködik a megváltásban is.

Isten az egész földet az embereknek adta használatra, hogy együtt gyümölcsöztessék, használják és hódolatul felajánlják.

A földműves elveti a gabonát és Isten kikelti a vetést.

A Teremtő köveket ajándékoz, amiből a kőműves épít.

Az ember mindenfajta munkában Istennel működik együtt.

Munkád közepette jelen van az Úr.

Dolgozni annyi, mint sietni az Istennel való találkozásra, hogy vele együtt tevékenykedhess. Így a munka imádsággá válhat.

Isten, mivel képmására teremtette az embert, bizonyos értelemben teremtké is tett bennünket (1).

Munkáddal együttműködsz Vele a teremtés elrendezésén és tökéletesítésén.

Az Atya annyira bízik az emberben, hogy ráhagyja a kezdeményezést a világ átalakításában, rendelkezésre bocsátja az anyagokat és hatalmát, de az ember az, aki alkot és épít, amikor akar és ahogyan akar.

Munkáddal befejezed a magad teremtését.
Fejleszted magad fizikailag, szellemileg...
Növeled hatalmadat a dolgok fölött.
Egyre inkább teremtké, azaz emberré válsz.

Munkád által közösségre lépsz minden emberrel, mert az ember sohasem « teremtké » egyedül, szüksége van a többiekre, hogy élhessen és építhessen.

Még a művésznak is, hogy képet festhessen, szüksége van testvérekre, akik festéket, ecsetet gyártanak; és hogy ezt megtehessek, ezeknek az embereknek ismét másokra van szükségük...

Egyetlen falat kenyérnek sütéséhez,
egyetlen anyacsavar rögzítéséhez,
egyetlen ív papír teleírásához szükség van a föld minden emberének erőfeszítésére.

(1) Amikor ebben a fejezetben az emberre a « teremtké » szót alkalmazzuk, ezt a « létrehozó », « alkotó » értelmében tesszük (vagyis aki Istennel teremtké együtt). A szó szoros értelmében az ember sohasem lehet teremtké (aki ti. a semmiből hoz létre valamit).

Nem azért dolgozol elsősorban,
 hogy gyermekeidet ellássad,
 hogy jövődet biztosítsad,
 hogy pénzt keressél,
hanem elsősorban azért dolgozol, hogy szolgálatot
tégymbertestvéreidnek, akik cserébe megadják
neked azt, amivel gyermekeidet elláthatod, jövő-
det biztosíthatod.

Gyakran megesik, hogy a munka
 tönkreteszi a munkást,
 megosztja az embereket,
 romlásba viszi a világot és a teremtés javait
 kisajátítja, hogy csak kevesek hasznára
 kamatoztassa,
a gögös embert Isten riválisává teszi.

Pedig a munkának
 ki kell bontakoztatnia az embert,
 egyazon törekvésben kell összeforrasztania
 az egész emberiséget,
 be kell rendeznie és tökéletesítenie a világot
 az ember szolgálatára,
 az Atyát kell dicsőítenie.

Amikor a Teremtő megalkotta a világot, jónak
alkotta meg: « és látta Isten, hogy az jó ».

Minden rendben volt:
 a világ az ember uralma alatt,
 az ember teste szellemének hatalmában,
 az ember lelke Istennel egyesülve a szere-
 tetben.

Azután következett:
 a lélek lázadása az Isten ellen, amely
 maga után vont a test lázadását a szellem
 ellen,
 és a világ lázadását az ember ellen.

Most minden rendetlenségben van. Helyre kell állítani az embert, helyre kell állítani a világot.

Isten azt mondta: « Töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá ».

Majd azt mondta: « Fájdalommal szüled gyermekedet » (1),

« Arcod verejtékével keresed kenyeredet ».
Az ember megszülése és nevelése, első éveiben, sajátosan az asszony feladata, a világegyetem « megszülése » és felépítése sajátosan a férfi feladata, mindkettő a bűn következtében keservessé vált.

A munka nem büntetés.

A gyermek nevelése nem büntetés, de ez a kétféle « teremtés » most fájdalmassá vált az ember számára.. Minthogy helyre kell állítanunk, ha akarod, ez a szenvedés megváltássá lehet.

Az eredeti bűn következtében, mindennapos bűneid következtében, nem lehet sikeres teremtés a földön a megváltás elfogadása nélkül.

Az igazi munkának örömet kell szereznie, mert minden megváltás a feltámadásban teljesedik ki.

Munkádnak szüksége van megváltásra.

Az egyetlen igazi megváltó: Jézus Krisztus.

Hogy munkád szép és nagy lehessen, szüksége van Jézus Krisztusra.

(1) Ez nemcsak a testi, hanem lelki értelemben vett « szülésre » is vonatkozik: a nevelésre, szellemi kiművelésre stb.

Krisztus ács volt sok éven át. Megváltó tevékenységét *kétkézi munkával* kezdte meg.

A te dolgod, hogy belevidd a Megváltó Krisztust az emberi munkába:

a megkeresztelt ember lelkével,
a megkeresztelt ember eszével,
a megkeresztelt ember szívével,
a megkeresztelt ember kezével
kell hozzányúlnod a dolgokhoz és megváltanod azokat mindennapi munkád által ott, ahová az Atya megbízottjaként küldött.

Velük kell harcolnod a munka világában az igazságtalanság, az elszemélytelenedés, a széthúzás, a gyűlölködés ellen.

Neked kell megkeresztelned a munkás harcát. A bűn ellen harcoló Megváltó Krisztus már megelőzött a küzdelemben, de ha találkozni akarsz Vele:

a szakszervezetben,
a kollektív szerződés aláírása során,
az üzemi bizottságban,
akkor angazsáld magad olyan lélekkel, mely a Hitből, Reményből, Szeretetből él.

Harcod eredménytelen lesz, mihelyt az nem a szeretet harca Krisztusban.

« Új emberré » kell válnod Krisztusban, hogy munkád és a munka világában vállalt kötelezettséged révén a föld is « új földdé » váljék

A lustaság visszautasítása annak, hogy Isten-nel együtt munkálkodj a saját magad és a világ tökéletesítésén.

Pompás a virágáros művészi ízlésű csokra; de mennyivel értékeesebb az anyai szív számára kisgyermekének sok szeretettel megkötött, ügyetlen, csokrocskája.

Nem az a fontos a számodra,
hogy egy csodálatos hidat terveztél,
egy zseniális alkotást hoztál létre,
vagy jelentéktelen levelet gépelsz egy eldugott kis irodában.

A fontos az, hogy valóban a helyeden légy és a lehető legjobban valósítsd meg a megváltást a teremtés e pillanatában és részecskéjében.

Ne várd a földi paradicsomot, illúziókba ringatnád magad. Mert amint te sem leszel tökéletes csak az égben, a világegyetem is csak a test feltámadása után éri majd el végleges tökéletességét.

De harcolj minden erőddel a munkád által és a munka világában, mert az égi paradicsom gyökerei mélyen a földbe nyúlnak.

Erősítheted, szépítheted a testedet, de csak lelked fogja beragyogni igazi szépséggel.

A feltámadáskor tested oly mértékben alakul át, amilyen mértékben Isten fénye átragyogta lelkedet.

Foglalkoznod kell a világgal, a lehető legjobb és legszebb munkával kell építened, de az csak anyag marad és a « lelkét » tőled várja.

A feltámadáskor szép lesz a teremtés a tökéletes technika, a művészi ihlet révén, de mindezekelőtt és legfőképp attól a *szeretettől lesz szép, amelyet azok árasztottak beléje, akik tökéletesítették.*

EGÉSZ ÉLETEDET SZENTELD
AZ EMBEREK MEGMENTÉSÉNEK!

« Angazsmán » (1) ez ma gyakran használt szó. Az emberek odaadását jelölik vele a testvéreikért, különösen az emberibb életfeltételekért, társadalmi berendezésért folytatott harcban.

Az ember nem szeretheti Istent, ha nem szereti testvéreit, és nem szereti testvéreit, ha tétlenül tűri, hogy szenvedjenek. Minél jobban előrehalad a világ, annál jobban elmélyül a baj a politikai, gazdasági, társadalmi életben; a szervezetekben, szabályzatokban, törvényekben; a dolgokban magukban, abban az együttesben, amelyet « struktúráknak » neveznek. Az ember szenved miatta. Nem elégedhetünk meg azzal, hogy megszabadítjuk az embert valamilyen egyéni « megoldással », bármilyen nagylelkű legyen is az; a harcot a struktúrák síkján kell folytatnunk. Mindazonáltal a keresztény ember sohasem felejtetheti el, hogy angazsmánjával végső soron az embert kell megmentenie és az Isten Országát kell építenie.

Ha a súlyos sebesültet cserbenhagyod az út szélén anélkül, hogy segítséget nyújtanál neki, elítélnek, mert nem segítettél egy életveszélyben forgó emberen.

(1) Fordításunk tudatosan őrizte meg az eredeti francia szót (a belőle képzett igével) — más nyelvek is eredetiben alkalmazzák — az itt kifejtett értelemben. (A fordító megj.)

Jézus Krisztus megmondotta, hogy ha közömbösen mégy el szenvedő testvéred mellett, nem nyered el az *örök életet* (1).

Ha tudjuk azt, hogy vannak emberek, akik éhenhalnak,
nyomorúságos kunyhókban laknak, vagy hajléktalanok,
munkanélküliek, vagy éhbérért dolgoznak,
munkakörülményeik rabszolgái,
analfabéták, járványok által sújtottak, elhagyott öregek... stb.,

ha mindezt tudjuk és semmit sem teszünk, annyi, mintha Isten előtt saját kárhozatunkat írónok alá.

Az Isten szeretetének a földön csak egyetlen módja van: ha testvéreinket szeretjük, vagyis ha odaadjuk magunkat nekik. De ennek többféle módja van.

Ha « benső életedet » igyekszel fejleszteni anélkül, hogy fejlesztenéd « külső életedet » testvéreid irányában, illúziókat kergetsz, mert nem állíthatod, hogy Jézus Krisztussal lelked csendjében egyesülsz, ha a szenvedő és haldokló Krisztus — melletted — hiába szólongat.

Ha az Atya a világba helyezett téged és ott megtart, ne mondd:

« sajátos hivatásom van »,

« lelkieg segítem az embereket ».

Bérházadban, háztömbödben, munkahelyeden

(1) Vö. Az irgalmas szamaritánusról szóló példabeszédet (Lk. 10, 25-37); és az utolsó ítélet leírását (Mt. 25, 31-46): « Eheztem és ennem adtatok... vándor voltam és befogadtatok... ».

várnak rád a testvéreid és nem vonhatod ki magad a testvéri szeretet konkrét kötelessége alól.

Igaz, hogy Isten egyesektől túlnyomórészt szemlélődő életet kívánhat, de — kevés kivétellel, amelyet ellenőrizni kellene — sohasem ment fel azért a tettekben megnyilvánuló szeretet alól.

Ha egy szerzetes odáig jutna, hogy nem törődik az emberekkel, — éspedig nemcsak lelki, hanem anyagi nyomorúságukkal is, — az már elvesztette Isten iránti érzékét és a szeretete iránti fogékonyságát.

Ne menekülj elképzelt « magasságokba ».

Növekedjél határtalanul « fölfelé » (1), de úgy, hogy « alul » (2) nem veszted el a talajt.

Amit testvéreid szenvedésének konkrét enyhítésére teszel, az Isten iránti szereteted valóságát bizonyítja.

Ha két verekedő embert látsz, szétválasztod őket, de ugyanakkor civódásuk okát rendezni is próbálsz.

Ha többeket megfertőzött a vízvezetéki víz, gyógyítod ugyan az áldozatokat, de ugyanakkor gondoskodsz a víz fertőtlenítéséről is.

Az emberek szenvedéseinek számtalan oka van, enyhítened kell testvéreid szenvedését, de egyúttal a bajok okai ellen is harcolnod kell.

Nemcsak egyeseket kell megmentenünk, de az egész emberi életet és mindazt, ami alkotja: a

(1) Vö. « Ember a talpán », 17. l.

(2) Vö. « Az ember két dimenziója », 23. l.

ma valóságát, politikai, gazdasági, társadalmi vonatkozásban.

Ki kell mutatnod testvéri szeretetedet: nemcsak testvéreid egyéni szolgálatában, de az egész emberi közösség szolgálatában is, a « struktúrák » megjavítására irányuló tevékenységed révén.

A vállalatnál társad nagyon rosszul keres, te viszont jól keresel. Ha egyénileg nagy áldozatokat hozol, hogy segítsd, ez dicséretes: de hát a többiek, és az okok?...

A keresztény szeretet bizonyos tökéletessége egyéni kapcsolataidban néha megnyugtathatja lelkiismeretedet, de ugyanakkor elrejtheti előled a tökéletes, teljes anganzsmán óriási feladatát az egész közösség igazságosabb és emberibb életfeltételei szolgálatában.

Tanúja vagy egy lopásnak. Ha nem teszel semmit megakadályozására, és azután nem teszel semmit felfedezésére, bűnrészes vagy és ítéletet érdemelsz.

A világban tanúja vagy a szeretethiánynak, az igazságtalanságnak, amely az emberiség nagy részének szenvedését idézi elő. Ha nem szólsz semmit, ha nem teszel semmit, cinkos vagy: *a többiekkel együtt viseled e bűnök terhét.*

A világ struktúraiban annyira megromlott, hogy néha kénytelen vagy a rosszban résztvenni:

- a munkásnak a gyárban bombát kell gyártania,
- a kereskedőnek alkoholt kell árusítania,
- a bírónak válásokat kell kimondania,

- a vállalkozó, hogy bizonyos munkákat megkapjon, dugpénzekkel veszteget..., neked is szenvedned kell ezek láttán; nem fogadhatod el más-

képp ezt a rosszat, csak azzal a feltétellel, hogy másutt veted be magad, hogy harcolj ez ellen a megbomlott világ ellen.

« Bárminő emberi szenvedés láttán, amennyiben rajtad áll,

ne csak arra törekedjél, hogy a szenvedést késedelem nélkül enyhítsd, hanem gyökerében is orvosold az okok megszüntetésével; ne csak arra törekedjél, hogy az okokat megszüntessed, hanem ezenfelül arra is, hogy késedelem nélkül enyhítsd a szenvedést.

Csak az a jó, igaz és igazságos ember, aki elszánta magát arra, hogy ugyanazzal a teljes odaadással, egész lényének bevetésével szenteli magát — lehetőségeinek keretén belül — mindkét feladatnak (1).

Ha minden embernek volna
mit ennie,
hajléka, kocsija,
jégszekrénye...

Ha minden embernek volna
alapos műveltsége,
foglalkozása...

Ha a tudósok, mérnökök uralmuk alá hajtották volna a földet,

ha az orvosok legyőzték volna a rákot, a leprát, és minden betegséget...,

ha a társadalom gazdaságilag, politikailag, társadalmilag egészséges felépítésű volna

(1) Abbé Pierre szavai az Emmaus-i bajtársak életszabályaiban, idézve a « Faim et Soif » folyóirat fejlécén is. (Emmaus volt Abbé Pierre hajléktalanjainak első otthona. A fordító megjegyzése).

vajon paradicsom lenne-e a világ, amelyben az emberek boldogan élnek?

Bizony nem, ha az ember szíve előbb meg nem változott.

Harcba kell szállnod minden erőddel az emberibb életfeltételekért, struktúrákért, de ne higgy gyógyító mindenhatóságukban.

Mit kell előbb megváltoztatni:

az embert,

a gondolkodásmódját,

vagy pedig a struktúrákat?

Légy rajta, hogy mindez egyidejűleg megváltozzék.

De ne felejtse el, hogy végső soron mindig az embert kell elérni, mert az ember sorsa forog kockán.

A rossz az emberben van, és pedig oly mélyen, hogy senki sem képes azt kiirtani Isten segítségével nélkül.

A világnak szüksége van a keresztényre (krisztusi emberre), szüksége van rád, hogy megmentsd az embert és a struktúrákat.

Az ember egységes, az egész embert kell megmenteni, — ugyanazzal az erőfeszítéssel — nem pedig ma a testét, holnap a lelkét.

Meg kell mentened a világot, ez emberi hivatásod. Meg kell mentened a világot Krisztusban, ez keresztényi hivatásod, de amikor mint krisztusi ember jársz el, ugyanazzal a cselekedettel megmentetted a világot, és pedig Krisztusban.

Minden angazsmánodat a hitben kell látnod és élned.

Tagja vagy az emberiség nagy testének.

Tagja vagy a nagy titokzatos Testnek.

A testben minden tagnak megvan a maga szerepe.

Ne a szeszély vagy ízlés irányítson angazsmánod megválasztásában, hanem az a szándék, hogy teljesítsd az Atya rád vonatkozó akaratát.

Ha vizsgálod:

képességeidet, amelyeket az Úr adott,
a helyet, ahová állított,
a személyeket, akik között élsz,
felfedezed majd a feladatot, amelyet neked szánt.

Ha egy csoporthoz tartozol, engedd, hogy testvéreid segítsenek, ellenőrizzenek, mert együttesen kell megmentenetek a világot.

Sokan, gyenge vagy gyáva, de mindenesetre önző emberek, leülnek, hogy ne kelljen járniuk.

Inkább kockáztasd meg, hogy menetközben belep az út pora, semmint tétlenül vesztegelve érjen a halál.

A tett értékét nem emberi fontossága szabja meg, hanem a jelenlét, készenlét, szeretet foka, amelyet belevittél.

Hatékony és igazi bevetésed előfeltétele, hogy a hit világosságával,
a remény által bizalommal eltelve,
az isteni szeretettől szeretetre gyulladva bekapcsold önmagadat, bekapcsold tetteidet az Atya nagy tervébe.

Akkor majd őszintén mondhatod: « Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, *jöjjön el a Te országod* ».

TESTVÉRED SZENVED ÉS MEGHAL

Ijesztő a fejlődésben elmaradott országok nyomora, nyugtalanító a fejlett országok lelkiismeretlensége, mivel nem tesznek meg mindent szenvedő testvéreik megmentéséért. A Szeretetlenség következtében napról-napra egyre jobban mélyül a szakadék a kiváltságosok és a jogfosztottak közt. Fennáll az a veszély, hogy holnap a világ kaoszba zuhan. A kereszténység éreznie kell a felelősségét, amelyet minden emberrel közösen hordoz, hiszen az Úr megparancsolta neki, hogy szeresse felebarátait úgy, mint önmagát.

Abbé Pierre gondolataiból, szavaiból kiindulva írtuk e sorokat. Általában nem szó szerint idézzük, mert az anyag jó részét beszélgetések során merítettük (1).

Most már tudjuk, hogy a világon három testvérünk közül kettő elégtelenül táplált, hogy milliók hajléktalanok, iskolázatlanok, stb.

Ha nem teszünk meg mindent megmentésükre, az emberiség nyomora kárhozatba dönt bennünket.

« Mit műveltél? » — kérdezte Káint az Úr —
« öcséd vérenek szava hozzám kiált a földről » (2).

(1) L'Abbé Pierre vous parle, (Editions Le Centurion);
Emmaüs, (Editions du Soleil Levant).

(2) Gen. 4, 10.

A támadóval szemben a nemzet mozgósítja egész gazdasági és emberi erejét, hogy megvédje népét.

Ha az emberiség kiváltságos egyharmada nem mozgósítja minden gazdasági és emberi erejét a nyomor, az emberiség kétharmadának esküdt ellensége ellen, akkor el fog pusztulni.

« Egyetlen háború van, amely kétségtelenül mindenkor teljesen igazságos, ez a nyomor elleni háború ». (Abbé Pierre)

Azzal, hogy adunk egy keveset, sok embert megmentünk.

Mivel azonban nem adunk mindent oda, nem tesszük lehetővé, hogy ezek az emberek megfelelően, és főképpen emberhez méltó módon éljenek, vagyis saját erejükből, ne pedig a mi alimizsnáinkból.

Ezek az emberek tehát fegyverkezni fognak, hogy megszabaduljanak tőlünk és megsemmisítsenek. Nem szeretjük őket eléggé, tehát gyűlölni fognak bennünket.

Azzal, hogy egy keveset adunk, bizonyos számú embernek lehetővé tesszük, hogy elérje a műveltség minimumát.

De mivel nem adunk meg mindent, nem tesszük lehetővé, hogy megtalálják önmagukban nyomoruk legyőzésének eszközeit.

Ezek az emberek tehát egyre jobban tudatára ébrednek szenvedéseiknek, és hogy szenvedéseik folytatódni fognak, tehát végül fel fognak lázadni.

Ritkán akad olyan ember, aki egy szép napon meggyűlölné azokat, akik igazán szerették őt,

vagyis azokat, akik teljes önzetlenséggel, a legcsekélyebb háláról is lemondva odaajándékozták magukat neki.

Biztos jele
egy személy,
egy társadalom,
egy egyház

hanyatlásának az, ha elsősorban a leghatalmasabbakat, a leggazdagabbakat szolgálja, ahelyett, hogy elsősorban a legtöbbet szenvedőket, a legszegényebbeket szolgálná.

A kiváltságos népek nemtörődömsége és éretlensége ijesztő. Milliókat pazarolnak arra, hogy megmentsenek egy havas csúcson eltűnt egyetlen embert, hogy felkutassanak egyetlen hajótöröttet, de ugyanakkor milliókat hagynak éhen veszni, akiket pedig egy marék rizs megmentene.

Mi az, ami a legbiztosabban megszünteti a civódó, viszálykodó házastársak széthúzását, civakodását? Beteg, vagy haldokló gyermekük iránti áldozatos odaadásuk.

Ma is csak akkor találunk egymásra az emberek, — akár a lakónegyedekben, akár a városokban, akár nemzeti-, vagy világviszonylatban — ha minden erejüket a legtöbbet szenvedő testvéreik megsegítésére fordítják.

Attól a pillanattól kezdve, amikor az ember saját jólétét tűzi ki célul, bukásra és halálra ítéli önmagát.

A Nyugat emberének, aki egyre zsarnokibb szükségletek rabszolgája lett, meg kell találnia az élet igazi értelmét, mert különben pusztulásra ítéli saját magát,

vagy önmagától, belső szétesése következtében, vagy pedig a szenvedők végeláthatatlan seregeitől, amelyek végül is ellenálhatatlanul fellázadnak ellene.

Egyetlen életcél mutat kiutat a mai világ tragikus helyzetéből: a küzdelem, de nemcsak a társadalmi osztályok igazságtalan egyenlőtlensége ellen, hanem a fejlődésben elmaradott népek felemelkedése érdekében is.

« Az ember csak attól a pillanattól van megmentve, amikor már maga ment meg mást ».
(Abbé Pierre)

Bárki légy is könyvem olvasója, még ha szegény is vagy, kiváltságos vagy, mert kiváltságos országban élsz. A kiváltság pedig felelősséggel jár.

Kiváltságot jelent a pénz és az anyagi javak,
az egészség,
a műveltség,
a nevelés,
a hit.

Minél jelentősebbek kiváltságaid, annál nagyobb a felelősséged, annál keményebb az ítéleted, ha nem szolgálod mindenki javát.

Tegyük fel, hogy különleges körülmények összejátszása folytán nem tudod, hogy testvéreid egyike még él, de a legnagyobb nyomorban és életveszélyben, — nem vagy felelős a megmenetléséért.

De egy nap tudomást szerzel létezéséről, és szenvedéséről: ha most sem teszel semmit megmentéséért, végérvényesen el vagy ítélve Isten és az emberek előtt.

Vajon mondanád-e: « E héten nem vertem meg a feleségemet, nem mérgeztem meg az ételét... tehát szeretem »?

Ne mondd hát azt sem: « E héten nem ártottam a felebarátomnak... tehát szeretem, rendben van a szénám ».

Az Úr nemcsak azt *parancsolta* nekünk, hogy ne ártsunk felebarátunknak » (így élhetnek pogányok is), hanem azt parancsolta, hogy *szerecsük felebarátunkat, mint önmagunkat*.

« Ha "szeretni, mint önmagamat" nem azt jelenti, hogy elsősorban őt szolgálom, ha kevésbé boldog mint én, — akkor egyáltalában mit jelenthet? » (Abbé Pierre)

« Mielőtt magunkra gondolnánk, elsősorban azoknak szolgáljunk, akik többet szenvednek, mint mi ». (Abbé Pierre)

Ha boldog tudsz lenni a többiek nélkül,
ha kortársaid boldogok tudnak lenni a többiek nélkül, akkor te és kortársaid már megítéltettek, mert a « szerecsd felebarátodat, mint tenmagadat » nem evangéliumi « tanács », hanem parancs. A tanács a következő: « Menj, add el javaidat és kövess engem ».

Javaidból a felesleg, vagyis az, ami már nem feltétlenül szükséges a magad és a tied tisztességes megélhetéséhez, *nem a tied, hanem a többieké*. Ha magadnak tartod meg, tolvaj vagy.

Ha közvetve vagy közvetlenül odaadod javaidból a felesleget, nem vagy sem a keresztény szeretet mintaképe, sem arra nem szolgálsz rá, hogy

megcsodáljanak: egyszerűen a kötelességedet tetted meg, ennyi az egész.

A felesleg odaadása nem feltétlenül jelenti azt, hogy szétosztogatod. Gyümölcsöztetheted is, de a többiek javára.

Nem arról van szó, hogy az emberek teljesen egyenlők legyenek,

de harcolni kell a túlságosan nagy egyenlőtlenség ellen,

meg kell « téríteni » azokat, akik halmoznak testvéreik rovására.

Az ember arra van teremtvé, hogy kincseit a szeretetben kicserélje.

Ha fuldokolni látsz valakit, ne vesztegesd idődet mondogatván: « az ő hibája, meg kellett volna tanulnia úszni ». Húzd ki a vízből és azután *tanítsd meg úszni*.

És ha nem akar megtanulni, még mindig nem tettél kötelességednek eleget, meg kell győznöd és segítened kell, hogy akarjon úszni tanulni.

Ne mondd egy emberről (népről) sem: « az ő hibája, hogy nyomorban van, miért nem segített magán úgy, mint én ». Önmagadat ítélnéd el ezzel.

Mert az, hogy valaki kevésbé tehetséges, mint te, kisebbek az anyagi lehetőségei, *vagy akár lusta, sőt züllött is*, még nem jogosít fel arra, hogy ellopod tőle, ami megilleti.

De ha tehetségesebb vagy, mint ő, ha nagyobbak az anyagi lehetőségeid, ha bátrabb, erényesebb vagy... akkor teljes erődből segítsd meg, hogy *képessé váljon a saját maga megmentésére*.

Mindig szeretned kell tehát...

Mivel nem egyénileg, hanem kollektíven vagy felelős a világ nyomoráért,

megmentéséért sem egyénileg, hanem a *kiváltságos emberekkel* együttesen vagy felelős.

A kollektív felelősség maga után vonja a kollektív törekvésben való angazsmán kötelességét.

Ne mondd: « itt nem tehetek semmit », sokat tehetsz;

ne álmodozz különleges tettekről, hanem világos szemmel fedezd fel a mindennapi élet kínálta lehetőségeket;

legelőször és mindenekelőtt *saját környezetben harcolj*: szakszervezetben, politikai, családi körben... Így közvetve vagy közvetlenül a nyomor ellen küzdesz « az emberi haladásért ».

Hozz rendszeresen anyagi áldozatot olyan mozgalmak javára, amelyek a legnyomorultabbak felszabadításán munkálkodnak.

Igyekezz személyesen megismerni és megismertetni környezetedben a fejlődésben elmaradott népek rettenetes nyomorúságát.

A közvélemény egyre nagyobb erővé válik, latba kell vetni teljes súlyát, hogy felébresszük a kiváltságos egyének, népek lelkiismeretét.

Foglald imádba *minden nap* az emberiség legtöbbet szenvedő népeit.

A parancs mindenkinek szól, a tanács néhány embernek.

Egyesektől, magánosoktól vagy családoktól, talán majd többet is kíván az Úr.

A szeretet csúcsára érsz, ha « egy leszel közülük », egy a legtöbbet szenvedők között, hogy velük együtt, nyomoruk kellős közepében felfedezd az Údvösség útját és erejét.

Vajon mit mond neked majd az Úr az Utolsó Ítéleten « az összegyűlt nemzetek » előtt?

« Eheztem, és ennem adtál; szomjaztam, és innom adtál; hajléktalan voltam, és befogadtál; mezítelen voltam, és felruháztál; beteg voltam, és meglátogattál; börtönben voltam, és felkerestél... » vagy pedig azt mondja: « éheztem, de ennem nem adtál; szomjaztam, de innom nem adtál... stb » (1).

Ebben rejlik életed sikerének vagy kudarcának a problémája (és a kiváltságos népek sikerének vagy kudarcának a problémája); ha ezt nem veszed tudomásul, minden egyéb csak illúzió (2).

(1) Mt. 25, 31-46.

(2) A fejlődésben elmaradt népek problémáinak megismeréséhez a szerző a következőket ajánlja:

P. Lebret műveit: « Le Drame du Siècle » és « Suicide ou survie de l'Occident » (mindkettő a Les Editions Ouvrières, Paris kiadása);

a következő folyóiratokat: « Faim et soif » (Paris), « Missi » (Lyon), « Vivante Afrique » (Paris); valamint a

Pax Christi mozgalmat, hasonló című folyóiratát s különféle kiadványait (3, rue de l'Abbaye, Paris 6).

**AZ EMBER
ÉS ÉLETE
KRISZTUSBAN**

A « SZÚKLATÓKÖRŰ » EMBER,
ÉS A
KERESZTÉNY MÉLYEBB LATÁSA

A modern embert, amikor elgondolkodik, nyugtalanság, sőt félelem fogja el a világgal szemben. Bár megmagyarázhatja, bár uralma alá is hajthatja, bár nagy garral meg is fékezheti: arra képtelen marad, hogy értelmet adjon neki. A hívő keresztény azonban a hit segítségével behatol a világmindenség misztériumába (1).

Ezzel szemben sok « hívő » a hitet nagyon is emberi hit színvonalára fokozza le. Így a hit egyes konzervatívok számára helyes elvek összessége; az « erényesek » számára erkölcsi kódex; a « jámborok » számára « vallásgyakorlatok végzése »; de vajon hány ember számára jelenti a hit azt a világosságot, amely bevilágítja az egész életet és eligazítást nyújt annak legkisebb részleteiben is?

Ahol te csak egy vízcseppet látsz, ott a tudós a mikroszkóp alatt a mozgó élőlények egész világát fedezi fel.

Ahol te csak egy « dolgot » láttál, ott a költő, a művész egy nagyobb, szebb valóság megnyilvánulását látja.

Ott, ahol az ember csak élő személyeket, véletlen eseményeket lát, a hívő keresztény Isten növekvő gyermekeit, az Atya épülő országát látja.

(1) A *misztérium* szó itt is, és a továbbiakban többet mond, mind « titok »; annyi mint: titokzatosan működő isteni valóság. (A fordító megjegyzése).

Az ég a megtestesülés óta áthatotta a földet, és minden dolognak, minden eseménynek, minden személynek kettős arculatot adott: földit és égit. Csak a keresztény képes a világegyetemet és az emberiséget a maga egész valóságában szemlélni, mert hite, ez a « mélyebb látás » lehetővé teszi, hogy a látszatokon túl a maga TELJES-SEGÉBEN fogja fel a világot. A hit tehát nem korlát, hanem kibontakozás, általa felcseréled a magad « rövidlátását » Isten látásával.

Érzékeid a testi látást,
értelmed az ész látását,
hited Krisztus látását adja neked.

Krisztus látásával, amely a tiédet tökéletesen áthatja, olyan módon ismerheted meg Istent, a világegyetemet, az embereket és önmagadat is, ahogyan Isten ismeri ezeket és amint önmagát ismeri.

A hit végtelen gazdagságát te nem tudod magadnak megszerezni. Istennek adománya az. Jézus Krisztus csodálatos ajándéka, amelyet keresztesedkor az Egyház közvetítésével kaptál. « Mit kérsz Isten Egyházától? — A hitet ». De ha Jézus Krisztus neked *adta* magát, hogy ártjárja egész lényedet és végtelenre tágítsa értelmedet, az a kötelességed, hogy megőrizd barátságát és egyre jobban *ragaszkodjál* Hozzá. *Hinni annyi, mint mindig Jézus Krisztussal találkozni és ezáltal megtanulni az Ő szemével LATNI.*

« Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága » (1).

(1) Jn. 8, 12.

Az emberek közül, akik hívőknek vallják magukat, sokan úgy vélik, hogy hisznek:

Megvan a « magam » hite.

« Megbízható hívő » vagyok, « helyes elvekre » tanítom gyermekeimet.

A hit « hasznos az életben », főleg megpróbáltatások idején.

Megvan a « magam » lelkiismerete.

Hívó vagyok: imádkozom, eljárak misére, elvégzem a husvétii gyónást, megtartom a pénteki böjtöt.

Mások pedig úgy vélik, hogy már nem hisznek vagy kevésbé hisznek:

már nem hiszek úgy, mint egykor;

a vallás már nem nyújt számomra semmit;

nem érzek semmit, hitem csökken;

hitbeli kételyeim vannak;

elvesztettem a hitemet.

Az előbbiek is, az utóbbiak is kiforgatták valójából a hitet, kételyben és középszerűségben senyednek, vagy ábrándokban és tévedésben élnek. Nem tudják, hogy mi a hit.

A hit

nem benyomás vagy érzelem,

nem az életigenlő optimizmus egyik formája,

nem a biztonságérzetünket szolgálja.

A hit

nem vélemény,

nem erkölcsi életszabály,

nem okoskodásra alapozott meggyőződés,

nem tudományos bizonyosság,

nem nevelésből eredő társadalmi szokás.

A hit elsősorban *kegyelem*, (amelyet csirájában a keresztelekor nyertünk) azaz *Isten ado-*

mánya. Ez a kegyelem segít bennünket, hogy találkozzunk egy élő személlyel, Jézus Krisztussal; lehetővé teszi számunkra, hogy bizonyosságot szerezzünk arról, hogy Ő igazat mondott, és hogy tanúbizonysága — szavaiban és tetteiben — hiteles. E bizonyosság erejében a hit azt eredményezi, hogy magunkévá tesszük Jézus Krisztus látásmódját, az Ő szemével látjuk önmagunkat, a többieket, a dolgokat, az emberiséget, a történelmet, a világegyetemet, Istent magát és ennek megfelelően cselekszünk.

Az igazság a keresztény számára elsősorban Személy és csak azután tan: « Én vagyok az igazság ». E személyhez tartozásunkat kifelé az mutatja, hogy az Egyház tagjai vagyunk, hiszen az Egyház a továbbélő Krisztus.

Az értelem elvezet az út egy részén a hit felé, de nem tudja azt megadni neked. Bár a hit valóban észszerű, mégsem vezet el semmiféle okoskodás Istennek Krisztusban való megtestesüléséhez és a Szentháromság titkához. Természetes ésszel nem lehet felfogni, hogy miképp egészíti ki a Teremtés művét egy hídépítés, vagy a gyermek születése, és hogy miképp viszi tovább a Megváltás misztériumát a kórházi beteg szenvedése.

A képzelet és az érzékelőképesség még kevésbé alkalmas arra, hogy hitet ébresszen benned, vagy növelje azt. Ne aggodalmaskodj, hogy semmit sem érzel. Éppen ellenkezőleg, amikor majd belenyugszol abba, hogy már semmit sem értesz emberi módon, hogy semmit sem érzel, akkor lépsz be valóban a hit birodalmába. Csak akkor tudsz úgy

élni és látni mint Isten, ha meghalsz mint természetes ember.

A propaganda, reklám révén talán több Sunil mosóport vesznek, mint Persil-t, avagy több Persil-t, mint Sunil-t, — de propagandával hitet ébreszteni senkiben sem.

A propaganda a technikától függ, a hit, mivel Isten adománya, az imádságtól.

A propaganda korlátozni törekszik a szabadságot: a hit, mivel az az ember személyes válasza Istennek, megköveteli a teljes szabadságot.

Ha segíteni akarod testvéredet, ne magyarázz neki, hanem szeresd és imádkozzál érte. Ne akard meggyőzni, hanem légy Isten Igéjének közvetítője, tégy tanúbizonyságot.

Ha azt akarod, hogy boldog légy és az életed sikerüljön, ne elégedj meg szűk emberi látóköröddel. Találkozz Krisztussal, egyesülj Vele, tanulj meg úgy gondolkozni, úgy cselekedni, úgy « látni » és úgy élni, mint Ő. Krisztus majd neked adja látását és megismered az élet és a világ igazi értelmét és egykor Vele és Benne LATÓVA leszel mindörökké.

HELYESEN LATNI A HIT FÉNYÉNél

A hit Isten ajándéka. « Senki sem tud hozzám jönni, — mondja Krisztus Urunk — ha az Atya, aki küldött engem, nem vonzza. (1) Mivel a hit egyúttal személyes válasza is az embernek, kifejleszthetjük magunkban Isten kegyelmével. Mindez az Egyház kebelében, Krisztus Urunk iránti hűségben megy végbe. A mélyebb hit odavezet, hogy egyre jobban ragaszkodunk Krisztushoz az Evangélium olvasása, imádságunk, a szentségek vétele révén, valamint mindennapi életünk tanúságtételével.

A keresztségben nyert hit mag, amelyet, elvettek, hogy növénné fejlődjék, és hogy a növény termést hozzon.

Hited növekedhet, de nem úgy, hogy
vég nélkül újabb ész-okok után kutatsz,
hogy « elképzeled » Isten jóságát, hatalmát és
szeretetét,
hogy megkísérled « érezni », az Úr jelenlétét,
hogy elhited magaddal: már elég erős a
hited!

(1) Jn. 6, 44.

Hited akkor fog növekedni, ha nem csak valóságos gyakorlatokban leszel Krisztus követője, hanem napról-napra *egész életedben*. « Ha valaki tanítványom akar lenni, kövessen engem! ».

« Csak a hit számít, amely a szeretet által tevékeny » (1).

Hited csökkenhet, sőt el is vesztheted azt. Hogyan? Akkor, ha elhagyod Jézus Krisztust, hogy visszatérj bálványaidhoz.

Melyek a bálványaid?

Tested? Ilyen vagy olyan szenvedélyed...

Értelmed? Egy bizonyos eszméhez, módszerhez, eszközhöz való ragaszkodásod...

Érzelmeid? Nem ellenőrzött rokonszenved...

Vagyonod? Ingóságaid? Melyek?

Legújabb ruhád?

Rádiókészüléked?

Motorkerékpárod?

Mosógéped?

Gépkocsid?...

Vagy a tevékenység önmagáért, mert szereted « eltékozolni » erőidet,

a termelés a haszonért, mert pénzt akarsz keresni, vagy a munkásmozgalom a harcért önmagáért, mert szereted a verekedést, mert szenvedélyes vagy, mert gyűlölöd azokat, akik igazságtalanok.

Nem szolgálhatsz két úrnak. Választanod kell. *A Hit azt jelenti, hogy Jézus Krisztust választod, és minden egyebet alárendelsz Jézus Krisztusnak és az Atya Országának.*

(1) Gal. 5, 6.

Ha hited csökken, ez mindig azért van, mert visszatértél önmagadhoz és nem vagy hajlandó Krisztust követni.

Hitbeli « nehézségeid » vannak? Milyenek?

Értelmi akadályok? — Ne harcolj eszmékkal, találkozz Jézus Krisztussal, az Ő világossága segít majd abban, hogy nyugodtan és eredményesen elmélkedjél.

Egyházellenes előítéletek? — Ne akadj fenn a templomi zászlókon, a gyertyákon, az egyházi ruhákon, a tilalmakon és elítéléseken... igyekezzél Jézus Krisztushoz. Az Evangéliumban, az Eucharishtiában élő Úr majd megérteti veled, hogy Ő ugyanaz a Krisztus, aki az Egyházban él.

Erkölcsei akadályok? — Könyörögj Krisztus Urunkhoz, Ő segíteni fog és megbocsát neked a bűnbánat szentségében. Így hitbeli látásod majd visszanyeri világosságát; mert ha tisztán akarsz látni, meg kell tisztítanod szemüvedet, ha megszire akarsz ellátni, ki kell mozdulnod otthonodból.

Nyugodj meg, ha becsületes és nagylelkű vagy, hitbeli válságaid csupán növekedési válságok lesznek. Az akadályok tulajdonképpen csak alkalmak az emelkedésre; a duzzasztó gát felduzzasztja a vizet, hogy új erőt kölcsönözzön neki. De minél jobban előrehaladsz a hitben, annál nagyobb sötétség vesz körül, mert Isten a földön mindig rejtett Isten marad. Az emberi értelem gyenge arra, hogy Őt felfedje, ugyanis az értelem maga is igen bonyolult akadály: mihelyt megszoktuk, hogy mérően emberi módon « nézzük » a személyeket, az eseményeket és a világot, akkor hitbeli látásunk szegényesebb lesz.

Ne légy « angolkóros » hitű. Fejleszd ki magad harmónikusan és ne elégedj meg felnőtt létedre ifjúkorod, vagy éppen gyermekkorod hitével.

Az ifjú felfedezi, hogy ő személy — egyedüli a maga nemében — tehát a külső világtól teljesen különböző kis világ. « Feltérképezi » magát, először félénken, majd nyugodtabban, amint lassankint megérti önmagát és ura lesz önmagának. Eleinte még teljesen leköti saját problémája, de egyszerszak felülemelkedve körültekint: most már felnőttként fedezi fel a világot és a maga helyét a világban.

Ugyanakkor az ifjút hite többnyire elvezeti a történelmi Krisztushoz, az élő személyhez, akivel személyes kapcsolatot teremthet, sőt benső barátságot is köthet.

A felnőtt hite, miközben megőrzi és kifejleszti ezt a bensőséges kapcsolatot, egyúttal felfedezi a *teljes Krisztus titkát*: felfedezi Krisztust, Aki a történelem középpontja és betetőzője, Aki a világ központja, Aki munkálkodik a világban *Lelke*, a Szentlélek által, hogy megvalósuljon az Ő Ország.

Ha a felnőtt hitével élsz, akkor már nem jöhet szóba számodra, hogy életedet részekre osszad, keresztényi életre és mindennapi életre. Csak egyetlen békés törekvés tölti majd el egész létedet, hogy Krisztusban — Vele és Általa — legjelentékeltenebb szavaddal és legkisebb cselekedetteddel is előbbre vidd az Atyának a világban valósuló tervét.

Akkor « sikerült » az életed, ha őszintén elmondhatod: « Az én életem Krisztus ».

ISTEN SZÓL —
TALALKOZÁS JÉZUS KRISZTUSSAL

Az ember sohasem lehetne boldog és a világot sem tehetné boldoggá, ha nem találkozna Jézus Krisztussal.

A vallás értelmetlen, üres tevékenység volna, bizonytalan érzelmesség, biztonság keresése, vagy pusztán társadalmi szokás maradna, ha az ember nem lépne benső kapcsolatba Jézus Krisztussal. Az Ur pedig az Evangéliumban él! Vár bennünket, hogy titokzatos beszélgetésbe kezdjen velünk.

Sok keresztény kudarcot vall az Evangélium tanulmányozása során. Ez azért van, mert nincs bennük kitartás, fogékonyság, vagy még inkább talán azért, mert nem tudják hogyan közelítsenek a Szentíráshoz. Nem az Evangélium alkalmazásáról, emberi bemutatásáról van szó. Az embereknek meg kell tanulniok, hogy mi is az az Evangélium, és hogy miként tegyék azt magukévá úgy, hogy lelki táplálékukká válják.

Untat az Evangélium?

Mindössze néhány részletet ismersz belőle, amit félfüllel hallottál a vasárnapi szentmisén.

Néha-néha kinyitottad az Evangéliumot és «nem találtál benne semmit»?

Az Evangélium nem mágikus könyv, amelyet egy-egy alkalommal megnézünk, hogy abban egy súlyos problémánkra megoldást keressünk.

Te pedig rendszeresen, hűségesen tanulmányoztad az Evangéliumot, mert ezt lelkedre kötötték, de az mégsem « mondott neked semmit »?

Ez onnan van, mert úgy közelítesz az Evangéliumhoz, mint közönséges könyvhöz, és nem azt keresed, amit találnod kellene benne.

Ha úgy közelítesz az Evangéliumhoz,
mint tudós (1),
mint történész,
mint aktivista,
ha elsősorban erzelmeket,
gondolatokat,
vallási recepteket,
erkölcsi szabályokat
keresel benne, csalódní fogsz és hamar ki-
ábrándulsz.

Ahhoz a keresztyényhez hasonlítasz, aki csak a szentségtartót nézi s elemzi és nem veszi észre benne a Szentostyát.

Ha úgy közelítesz az Evangéliumhoz, mint emberi könyvhöz, akkor csak emberi gondolatokat és recepteket találsz benne. Ha úgy közelítesz hozzá, mint a Szentlélek diktálta műhöz, szavai benned és életedben az örökkévalóság magjává válnak.

Igazán kapcsolatba akarsz lépni az Evangéliummal?

Ahitattal és érdek nélkül közeledj hozzá, hogy

(1) Ez persze nem zárja ki az Evangélium tudományos tanulmányozásának szükségességét. Ebben az esetben azonban egészen más eljárásról van szó, amelynek nincs közvetlen kapcsolata a lelki élettel.

HALLGASD és LASD (vagyis szemléld)
az ÉLŐ Jézus Krisztust,
Aki ma *hozzád szól* életével és szavaival.

Tudatosan vagy sem, de éhezel az Evangéliumra.

A teljes csend félelemmel tölt el, mert amikor eltávolodsz a többiektől, csak saját hangodat halod, visszhang nélkül, és ez az aggasztó monológ nyugtalanít és megrémít.

A mások beszéde csalódást okozhat, mert a szavak elhalnak és nem töltik be a benned uralkodó csendet.

Olyan beszédre van szükség, amely örökké visszhangzik benned.

Tiszteld magadban ezt az éhséget, mert az lelkedben a teremtető szeretetnek kis része, amely az isteni Szeretet után kiált, hogy cserébe odaadja magát Neki. Az élő és örök Szóra: az Evangéliumra éhezel.

Azt mondod: « Szólok Istenhez, de Ő nem válaszol ». Tévedsz. Öröktől fogva meghívott, hogy beszélgessen veled.

Az emberiség egész történelmén végigvonul Isten kívánsága, hogy az emberrel beszélgetést folytasson: « Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk » (1).

Ha panaszkodsz, hogy Isten hallgat, ez azt jelenti, hogy nem fordultál figyelmes lélekkel az Evangélium felé.

(1) Zsid. 1, 1.

Az Evangéliumban Isten beszélgetést kezd veled. Válaszolj neki. Ilyen módon beszélhetsz az élő Jézus Krisztussal.

A szerelmest boldoggá teszi, hogy mindinkább feltárhatja önmagát szerelmesének. Így Isten, aki öröktől fogva szereti az embert, feltárja magát előtte az Evangéliumban. Öröme telik abban, ha bizalmasan beszélget vele. Figyelsz-e Jézus Krisztus bizalmas közléseire?

Vajon jegyessed levelét olvasatlanul hagyod-e asztalodon? Miért hagyod olvasatlanul heverni evangéliumodat?

A mai postával levél érkezett számodra az Isten Fiától. Mit mond neked Jézus Krisztus a mai napra?

Jézus Krisztus az Egyházra hagyta Testét, de ráhagyta szavait is. Jézus az Eucharishtiában közöttünk él, az Evangéliumban pedig szól hozzánk. Közeledj az Evangéliumhoz úgy, amint az Eucharishtiához közeledsz; szüntelenül részed lehet az Isten Igéjében, az sohasem merül ki, mert az « Isten szava eleven », mondja Szent Pál (1).

Mire jó leakasztani a telefonkagylót, ha nem vagy bekapcsolva a vonalba?

Mire jó kinyitni az Evangéliumot, ha *előbb* nem *imádkoztál* azért, hogy a hit útján kapcsolatba léphess Istennel?

Nem találkozhatsz az Úrral és nem értheted

(1) Zsid. 4, 12.

meg Igéjét, ha nem kérted az Atyát, hogy legyen vezetőd, a Szentlelket, hogy legyen tolmácsod.

Jézus Krisztus nem beszél ugyanazt a nyelvet, mint te és ezért érted meg olyan nehezen Őt.

Te érvényesülésről beszélsz, Ő azt mondja:
a kereszt útján érvényesülsz,
te hatni akarsz a világra, Ő azt mondja: légy az utolsó,
te hatalomról szólsz, Ő azt mondja: légy gyermekké,
te gazdagságról beszélsz, Ő azt mondja: jegyezd el magad a szegénységgel.

Jézus Krisztusnak mások az eszméi,
más a gondolkodása,
más az életmódja,
mások a módszerei,
mások az ítéletei.

Nehéz megérteni egymást, ha más-más nyelvet beszélünk! Törődj bele, hogy látásmódod csődöt mondott.

Ne vond ki magad az Evangélium hatása alól.
Ha azt mondod:

ez az ember jól tenné, ha elolvasná ezt a részt...,
akkor nem értettél meg semmit, mert az Úr éppen *tehozzád* szólt.

Ha nem mondod:

« Köszönöm, Uram »,
« Bocsáss meg, Uram »,
« Itt vagyok, Uram »,

akkor a neked szánt szó nem jutott el hozzád.

Minthogy rendszeresen olvasod ujságodat, annak elveit vallod.

Minthogy figyeled és csodálad ezt vagy azt az embert, végül úgy cselekszel és gondolkodol, mint ő.

Mithogy szereted barátodat, hasonlítasz rá és úgy élsz, mint ő.

Ha rendszeresen olvasod az Evangéliumot, lassan-lassan magadévá teszed Krisztus szemléletét, érzéseit, gondolatait, ítéleteit, egész gondolkodásmódját.

Aki otthonos az Evangéliumban, szükségképpen hasonlít Jézus Krisztusra.

Focauld atya mondása: « hirdesd az Evangéliumot egész életeddel! » nem azt jelenti, hogy egy gyár, hivatal vagy kollégium asztalára állva prédikálj, hanem azt, hogy olyan fogékony légy a Szentlélek sugallata iránt, s úgy átformáljon az Evangélium, hogy érzéseid, gondolataid, ítéleteid, gondolkodásmódod teljesen krisztusivá legyen. Minél többet foglalkozol tehát az Evangéliummal, annál evangéliumibb, annál apostolibb leszel.

Nem mondom: « Már ettem és nem lettem erősebb ».

Ne mondd hát azt sem: « Ime már egy hete az Evangéliummal táplálkozom és semmi sem változott meg az életemben ».

Mit vársz szerelmesedtől, ha nem elsősorban azt, hogy szeressen? Az ajándékok majd csak azután következnek. Ne legyen hátsó gondolatod az Evangélium olvasása közben. Tanulmányozd önzetlenül, maradj a Szeretet vonzókörében.

Ha az Evangéliumban mindenáron gyakorlati alkalmazást keresel életedre, csak emberi re-

ceptekeket fogsz találni. Engedd, hogy a Szentlélek sugalja neked az adott pillanatban azt a szerepet, amelyet Krisztus általad akar betölteni. Ha figyelmes és hűséges vagy, meglepetve látod majd, hogy milyen gyakran szól bele életedbe. Ez számodra az életbe átültetett Evangélium.

Összejöveten, bibliaórán gondold meg azt, hogy nem kommentálni kell az Evangéliumot, nem eszmecserét folytatni bizonyos részleteiről, hanem a hit révén kell közkinccsé tennünk, amit a Szentlélek segítségével felfedeztünk (1).

Ha az Evangéliumról elmélkedsz, kettesben tevékenykedtek:

Te, aki összeszeded magad és felkészülsz Krisztus fogadására.

A Szentlélek, Aki elvezet az Úrhoz és Őbenne átalakít.

Ha azt mondd: « Nem jutok tovább, semmit sem jelent számomra az Evangélium », akkor vagy pusztán a *saját* cselekvésedre gondolsz, vagy pedig a Szentlélek működését méricskéled emberi mértékkel.

Sohase veszítsd el bátorságodat!

Ha becsületesen próbálkozol a magad részéről, a Szentlélek sugallata feltétlenül hatékony lesz benned.

Közeledésed az Evangéliumhoz elsősorban azt jelenti, hogy Isten rendelkezésére bocsájtkozol, hogy működhessék benned. Hiszen nem azért vagy

(1) Ennek előfeltétele az egyéni elmélkedés egy vagy két héten keresztül.

keresztény, mert szereted Istent, hanem elsősorban azért, mert hiszed, hogy Isten szeret téged és mert átengeded magad Isten szeretetének.

Olvasd az Evangéliumot ! Ne mulaszd el a találkozást Istennel!

Aki teljesen akarja élni kereszténységét, az nem korlátozhatja néhány « vallásgyakorlatra », avagy egy erkölcsi kódexnek főbb pontjaiban való alkalmazására, hanem azt akarja, hogy hite a nagykorú ember igényeit elégítse ki, vagyis adjon értelmet életének — apró részleteiben is —, valamint az emberiség és a világegyetem életének is.

Aki teljesen akarja élni kereszténységét, az vallásának teljes megélésére törekszik, — hiszen a vallás az ember és a világ összekapcsolását jelenti Istennel (1) — tehát mindig és mindenütt Krisztussal akar találkozni, mégpedig a konkrét lét kellős közepén, ahová Isten állította. Nem úgy mint aki csapdába került, hanem mint aki szerelmesével van együtt minduntalan.

Hogy ide eljussunk, új szemmel kell néznünk életünket, embertestvéreink, környezetünk életét. A hit és remény szemével kell azt néznünk, amely a szeretet választát váltja ki. Fedezzük fel « az Atya tervét a világgal », « az események valóságos távlatait » és rendszeresen « vizsgáljuk felül életünket »!

(1) A vallás neve latinul religio. Ez a szó a « religere » — kötni, kapcsolni — igéből származik. A latin leány-nyelvei átvették az elnevezést és ezért érzik a vallásban a « kapcsolat » gondolatát. (A fordító megjegyzése).

AZ ATYA TERVE A VILAGGAL

E helyütt egy másik könyvünk (1) középponti fejezete kínálkozik átvételre. Enélkül a többi fejezeteknek nem volna értelmük. Hiszen a világnak hitből fakadó szemlélete — ezt próbáljuk itt kifejezni — világítja csak meg leglényegében a mindennapi valóságot.

Csak az fog áthatolni tudni a látszatok világán, aki naponta igyekszik Istennek ezt a tekintetét magáévá tenni, s így csak előtte fog lenyűgöző módon feltárulni az EMBERISEG ÉS A VILAGEGYETEM ÜDVÖSSEGENEK TÖRTÉNELME.

Igen magasra szeretnék emelkedni

Emelkedni szeretnék, Uram,
A városom fölé,
A világ fölé,
Az idő fölé.

Szeretném tekintetemet megtisztítani és a Te szemé-
[medet kölcsönkérni.

Akkor az Atya szemével látnám a világmindensé-
[get, a történelmet.

(1) Quoist, Michel: Prières. Ed. Ouvrières, Paris. (Magyar fordítása « Mai ember imái » címen rövidesen megjelenik kiadásunkban).

Megérteném, hogy a dolgokban, emberekben és
eseményekben semmi sem profán.
Ellenkezőleg, Isten kezdettől fogva mindent
megszentelt,
És mindent Neki kell áldoznia az Istenben élő
embernek.
Megérteném, hogy életem a mindenség óriási testé-
nek észrevétlen lélegzése, nélkü-
lözhetetlen kincs az Atya tervében.
Akkor térdre hullva csodálnám, Uram, a világ
titkát.
Amely számtalan, borzalmas kudarcunkat okozó
bűnünk ellenére
A szeretet hosszú, erőteljes szívdobbanása az örök
Szeretet felé.

Emelkedni szeretnék, Uram,
A város fölé,
A világ fölé,
Az idő fölé.
Szeretném tekintetemet megtisztítani és a Te sze-
medet kölcsönkérni.

A MINDENNAPI ESEMÉNYEK VALÓSAGOS TAVLATAI

Amint a világ élete, éppúgy minden történés is mély-séges értelmet rejt magában, hiszen nem más, mint ennek az életnek részecskéje.

Csak a hívő keresztény tudja felfedezni ezt a mély-séges értelmet. De le kell vonnia ennek a hitnek következményeit: késznek kell mutatkoznia, hogy követelményeinek megfeleljen.

Nem figyeltem!
Majd csak elmúlik!
Ennek meg kellett történnie!
Nem tehetek róla!
Ilyen az élet!
Ez a véletlen!...

Nincs jogod így beszélni! Tévedsz. Ami van, és ami történik, nincs Isten akarata nélkül. Új világ van kialakulóban. A világegyetem káosz volt és nagy építkezés színhelyévé vált: az Atya Országába épül fel. Az emberek szét voltak szórva, most egyetlen testté válnak: Krisztus titokzatos Teste növekszik belőlük. *Mindenegy nap esemény ennek a nagy kalandnak egy-egy mozzanata.*

A legkisebb kavics, a legparányibb növény érté-

kes, mert Isten jelen van benne tevékenysége révén.

Az élet legkisebb részecskéje is felbecsülhetetlenül drága: Krisztus egész misztériumát hordozza.

Az események jelentősége nem csillogó emberi « felszínükön » rejlik, sem terjedelmükben, hanem végtelen mélységükben.

A mindennapi események: mindennapi kenyered.

Krisztus meghív, hogy az Eucharishtiában Testének légy részesévé.

Az Evangéliumban szavának,
az eseményekben pedig tevékenységének leszel
részesévé.

Figyelj életed eseményeire, azokból megtudod, hogy Isten mit kíván tőled.

A mindennap eseményeiben Isten lefordítja számodra Evangéliumát az élet nyelvére.

Ha az események mélysége végtelen, úgy szélességük mérhetetlen, mint maga az emberiség, mert a legkisebb esemény is érinti minden ember-testvéredet az idő és a tér határáig.

A mindennap eseményeire adott válaszoddal az egész emberiség boldogságát vagy boldogtalanságát viszed előre.

A mindennapi eseményekben
az emberek szólítanak fel,
az emberek adnak jelt,
az emberek hívnak meg,

végeredményben tehát
Isten szólít fel,
Isten ad jelt,
Isten hív meg.

Ha figyeled az eseményeket,
az emberekkel és Istennel vagy figyelmes.

Ha jelen vagy az eseményekben,
az embereknek és Istennek állsz rendelkezésére.

Azáltal, hogy tevékenyen közreműködsz az eseményekben,
az embereknek és Istennek adsz életeddél szeretetválaszt.

Ha nem kapcsolódsz elég szorosan az emberekhez és Jézus Krisztushoz, ha cselekedeteidet nem hatja át Isten végtelen hatóereje, ez azért van, mert nem tudsz vele kapcsolatot találni az eseményekben, sőt talán elsősorban azért, mert nem látod meg az « események mélyén rejlő misztériumot ».

Ha erre keresztény ember módjára akarsz válaszolni, tanulj meg a hit fényénél olvasni a mindennap eseményeiben.

ÉLETÜNK FELÜLVIZSGÁLÁSA

Aki hetenként kétszer vagy háromszor, sőt mi több, minden este (1) egyedül vagy családjával, a hit fényénél felülvizsgálja életét, biztos lehet abban, hogy fokozatosan eljut az igazi, érett keresztény életre.

Emberileg nézve nem éled teljesen életedet (2).

Keresztény szempontból az még nem igazán hitből való élet, ha olykor, szórakozottan vagy érdekből ilyféleképpen járulsz Krisztus elé:

Uram, felajánlom Neked *az én cselekedetemet*.

Uram segíts, hogy megvalósítsam *az én elhatározásomat*.

Ha a hit fényénél akarod megismerni és felülvizsgálni életedet, ha békében, és a remény természetfölötti realizmusával akarod azt berendezni, ha Krisztussal és testvéreiddel szeretetközösségben akarod azt élni, akkor naponta vizsgáld felül, mégpedig nem emberi hatékonysága szempontjából, hanem egészen más szempontból.

(1) Ha lehetséges, eleinte írásban.

(2) Vö. « Éld a magad életét », 133 l., továbbá « Gondolkodj és dönts, ez tesz emberré », 119 l.

A sportoló edzésre jár.

Az ipari tanuló mesterséget tanul.

A művész számtalan vázlatot készít, mielőtt remekművet alkotna.

Miért ne tennél te is így, ha valóban keresztény életet akarsz élni?

Az élet felülvizsgálata

nem lelkiismeretvizsgálat (1),

nem elhatározásaid ellenőrzése,

nem a « figyelem begyakorlása,

nem arra való, hogy személyes jelleget adjon tetteidnek,

hanem életednek egészen újszerű meglátása a hit fényénél, nem pedig érzékeid és értelméd segítségével (2).

Ha szíved « zárt »,

közeledhetsz az Eucharishtiához, de nem nyered el Krisztus barátságát,

olvashatod az Evangéliumot, de nem hallod meg Jézus Krisztus szavát,

felülvizsgálhatod életedet, de nem látod meg a téged hívogató Krisztust.

Mielőtt megkezdenéd életed felülvizsgálását, kérd Istent, hogy tisztítsa meg látásodat, engedje meg, hogy az Ő szemével láss.

(1) A lelkiismeretvizsgálat alkalmával lelkünk felé fordítjuk tekintetünket, azért, hogy tetteink erkölcsi értékét mérlegeljük. Az élet felülvizsgálatakor életünk felé irányítjuk tekintetünket, azért, hogy Krisztust szemléljük, aki az élet apró dolgaiban szól hozzánk.

(2) Vö. « A szűk látókörű ember, vagy a keresztény mélyebb látása », 219 l. Az élet felülvizsgálata tehát nem az emberi gondolkodás, hanem a keresztény kontempláció síkján folyik le. Éppúgy a vallási élet egyik gyakorlata, mint például az elmélkedés.

A csillagász sem vizsgálja az egész világegyetemet, hanem csak az ég egy sarkát.

A tudós mikroszkópja alatt elkülönítve tanulmányozza a baktériumokat.

Ha eredményt akarsz elérni, egyszerre csak életed egyetlen részletére összpontosítsd tekinteted.

Ma találkozta Jánossal. Mit várt tőled Krisztus ebben a kézzorításban?

Felszálltál a 75-ös trolira. Mit várt Krisztus tőled és azoktól az emberektől, akikkel egy percig együtt voltál?

Böngészte az ujsághírek között. Mit mondott neked Krisztus az életnek egy kis részletével?

Azt várják tőled, hogy túlórázzál. Hogyan fogják ezt fel társaid? Altaluk és a hétköznapi eseményei révén milyen jelt ad neked Jézus Krisztus?

... a szomszédod mondta..., vasárnap, sportegyesületben..., éppen most a rádióban..., a szakszervezetben..., a hentes kislánya..., a szemben lévő bérházban..., két hét múlva a lakógyűlésen..., stb.

Az egyes események szolgáltatják életed felülvizsgálatának nyersanyagát: az alkalmakat, amikor Jézus Krisztus szólít, hogy együttműködj Vele; a helyeket, hogy ott csatlakozzál Hozzá, kérdezz Őt és angazsáld magad, a testvéreiddel és veled kapcsolatos tervének megfelelően.

Minden szeretet ott kezdődik, hogy semmit sem kíván magának. Amikor a mindennap eseményeit vizsgálod, kezd azzal, hogy Krisztust imádsz, Aki benne él a te életedben és a világ életében is.

A mindennapi események által ad neked jelt az Isten. Ismerd fel az Úrnak veled és környezeteddel kapcsolatos akaratát.

Hogy megérthesd az idegent, sajátítsd el nyelvét, gondolkodásmódját, életmódját.

Hogy megérthesd Isten jeladását az életedben és a világ életében, ismerkedj meg Jézus Krisztus gondolataival, szavaival, életével.

Hogy életed felülvizsgálata eredményes legyen, foglalkozz rendszeresen az Evangéliummal (1).

Nem mindig érted majd meg, mit kíván tőled az Isten, mert hangja olykor nem hatol át az emberi ész korlátoltságán, a bűn vaskosságán. Kérd bocsánatát és a hit homályában imádd Őt csendesen.

Az Evangéliumban Isten szól hozzád, várja választod.

Életedben hozzád fordul és beszélgetésre hív.

Életed felülvizsgálata végződjék imában, mégpedig:

imáadásban: ez csodálatos, Uram!

hálaimában: köszönöm, Uram!

bánatimában: bocsáss meg, Uram!

könyörgésben: add, Uram...

Ha Isten szól hozzád a mindennap eseményeiben, ezt azért teszi, hogy cselekvésre szólítson fel, Vele és Altala.

(1) Vö. « Isten szól — találkozás Jézus Krisztussal », 229 l.

Az élet felülvizsgálata révén tevékenységed nem lesz többé emberi mesterkedések alkalmazása, « apostolkodási módszerek » keresése, hanem életteljes válasz Istennek egy-egy kívánságára.

Engedelmeskedj az Úrnak a mindennap eseményein keresztül.

Ha becsületetes őszinteséggel vizsgálod felüléletedet:

fel fogod fedezni nemcsak a történelmi Krisztust hanem a Teljes Krisztust is, akinek Titokzatos Teste növekszik az emberi történelem folyamán,

meg fogod találni életed helyét az Atya világtervében,

Krisztus életéből fogsz élni, amennyiben egysülsz misztériumaival, amint azok az események során életünkben folytatódnak,

kifejleszted fogékonyságodat Isten akarata iránt, azáltal, hogy kutatod Isten veled kapcsolatos tervét,

résztveszel testvéreiddel együtt tevékenységed által Isten teremő és megváltó tervének megvalósításában.

... Így fejlődhetsz napról-napra egyre inkább
NAGYKORŰ KERESZTÉNNYÉ.

ÉLETÜNK KÖZÖSSÉGI FELÜLVIZSGÁLÁSA

Az ember nem elszigetelt lény, hanem « az emberiség tagjaként » él; a keresztény még kevésbé elszigetelt, ő az « Egyház tagjaként » fejlődik. Aki e testvériséget egy közösségben éli, az Atya óhaját teljesíti, aki gyermekeit egyetlen családban kívánja egyesíteni. Az egyéni élet felülvizsgálatának tehát az élet közösségileg történő felülvizsgálásában kell végződnie...

A te közösségileg történő életfelülvizsgálásod személyes életfelülvizsgálatod vonalába esik, de kiszélesedik a közösség tagjainak kölcsönös felelősségvállalásává, végeredményben pedig közös felelősségvállalássukká környezetünkért.

Életetek közösségileg történő felülvizsgálata:
nem házmesterek összejövedele, akik a hét
eseményeit ujságolják el egymásnak,
nem bírósági tárgyalás mások elítélésére,
nem beszámoló teljesítményünkről,
nem kölcsönös ellenőrzése elhatározásainknak,
hanem a hit fényénél történő közös vizsgálata bizonyos eseményeknek, a résztvevők környezetének életéből, amelyért kiki felelősnek tudja magát.

Minthogy minden esemény Isten felhívását rejti

magában, felülvizsgálatának tettekben megnyilvánuló választ kell kiváltania: személyes választ, a közösség választát, a környezet választát (1).

Ha találkozni akarsz az Urral, készülj elő a találkozásra. Minden életfelülvizsgálat összeszedettséget tételez fel: alázatos kérő imában kell megszületnie és hálaadásban kiteljesednie.

Életed eseményeivel kapcsolatban vizsgáld felül először a *saját magatartásodat* és csak aztán a környezetedét.

Ne töltsd azzal az idődet, hogy állásfoglalásodat magyarázod, még kevésbé azzal, hogy azt igazolni próbálsz, hanem azonnal vizsgáld felül keresztény *magatartásodat ebben és abban az angazsmanban*.

Ha azt mondod: « ez nem nyújt számomra semmit », ez azt jelenti, hogy te nem adtál semmit.

Ne azért jöjj, hogy kapj, hanem elsősorban azért, hogy adj.

Ne légy se hallgató, se fecsegő, de beszélj, hogy adj és hallgass, hogy befogadj és kapcsolatba kerülj a többiekkel.

Ha az élet felülvizsgálását a közösségben eredményesen akarjátok végezni, szükséges, hogy mindegyikőtök állandó szokásává váljék saját életének felülvizsgálata.

(1) Nemcsak cselekedni kell, de másokat is cselekvésre kell bírni.

Te és testvéreid az Egyházat képviselitek környezetetekben és ezt a környezetet az Egyházban. Amikor közösen összegyűltök, a Szentlélek különösen segít benneteket, hogy felfedezzétek az Atya szándékát magatokkal és környezetetekkel kapcsolatban.

Az élet közösségileg történő felülvizsgálata környezetednek az Egyházzal való gondviselészerű találkozása.

A papoknak szükségük van a laikusok életfelülvizsgálatára, hogy közvetítő hivatásukat életszerűen tölthessék be.

Közösségi életetek felülvizsgálását kezdjétek környezetetek értékeinek számbavételével: lássátok meg az egyének természetes tevékenységét, a testvériséget, az igazságosság utáni vágyakozást..., mindazt, ami rejtve van az emberek szeme elől, és ami már a világban munkálkodo Istennek a műve. Így kevésbé estek kísértésbe, hogy *saját tevékenységeitekkel* törődjete csak, hanem készségebben fogtok *együttműködni Isten tevékenységével*.

Nem szabad beérned azzal, hogy a napi eseményeket a hit fényénél LATVA Isten jeladásának ITÉLED és az Ő akarata szerint CSELEKEDVE válaszolsz: környezetedben fokozatosan segítened kell testvéreidnek életük felülvizsgálásában, hiszen minden esemény mélyéből nekik is szól az Úr hívása.

Minél nagyobb a közösség szellemi tisztánlá-

tása, annál mélyebb lesz az egész környezetért való felelősségvállalása az életfelülvizsgálat révén. És annál inkább eljut testvéreidhez a Kinyilatkoztatás világossága, mert az Úr egészen közel van hozzájuk életük színterén. De a hit fénye és a szeretet ereje kell ahhoz, hogy felismerjék és kövessék.

IMADKOZNI ANNYI, MINT:
KÉSZSÉGESEN
ISTEN ELÉ ALLNI

Azok között az emberek között, akik nem imádkoznak, vagy keveset, illetve rosszul imádkoznak, akadnak, akik nem hisznek az ima értelmében, és úgy vélik, hogy sokkal hasznosabb és sürgősebb dolguk is van. Mások mágikus hatalmat tulajdonítanak az imának és felhasználják még anyagi természetű kívánságaik kieszközlése érdekében is. Végül ismét mások szeretnének ugyan jól imádkozni, de azt állítják, hogy nem képesek rá. Mindegyik esetben ott tévednek az emberek, hogy az imát nem valódi mivoltában, mint a hitnek a tényét tekintik. A siker iránti vágytól megszállott ember — néha akarata ellenére is — az imádságot emberi teljesítmény mértékével méri, és arra kárhoztatja önmagát, hogy ne fogja fel az imádság lényegét, arról nem is szólva, hogy helyesen éljen imádságos életet.

Pedig a modern világnak égető szüksége van arra, hogy a technika korának embere az ima embere is legyen, különben a technika rabbá teszi és szétzúzza őt.

Sohasem mondd: nincs értelme, hogy bizonygassam szerelmemet felegésem előtt, hiszen úgysis tisztában van vele.

Ne mondd hát azt se: fölösleges, hogy Istenhez szóljak, ő úgysis tudja, hogy szeretem.

Nem mondd: nincs már időm, hogy egyetlen percre is jegyesemmel maradjak, becézsem, átö-

leljem őt, de mit is számít ez, hiszen érte dolgozom.

Ne mondd hát azt sem: egyetlen percem sincs az imádságra, de ez nem tesz semmit, munkámat Istennek ajánlom fel és az felér az imádsággal.

A szeretet önzetlen megállást parancsol. Ha szeretsz, *időt kell szentelned annak, akit szeretsz.*

Imádkozni annyi, mint megállni, *időt szentelni* Istennek, mindennap, minden héten.

A modern világban a vasárnap az a nap lett, amelyet magunknak tartunk fenn, amely a miénk. Elfelejtjük, hogy ez a nap az Istené.

A menyasszony, aki egyre kevesebb levelet kap távoli vőlegényétől, tudja, hogy szerelme veszélyben forog.

Ha te már nem « találkozol » Istennel az imában, istenszereteted veszélyben forog.

Ha te már nem imádkozol, nem ismered fel és nem hallod meg Jézus Krisztus szavát életedben, mert hogy meglásd és megértsd, nézned és hallgatnod kel Öt naponkinti találkozásokon.

Imádkozni mindenekelőtt annyi, mint Isten felé fordulni. Ha már nem imádkozol, akkor magad felé fordultál.

Imádkozni annyi, mint Istenhez kapcsolódni. Ha már nem imádkozol, egyedül maradsz, és mint-hogy az embernek szüksége van Istenre, önmagadat választod isteneddé.

Ha távol élsz Istentől, lassankint erre a kö-

vetkeztetésre jutsz: « Megvagyok nélküle is ».

Ha Nélküle élsz, lassanként elfelejted Őt.

Ha elfelejted Őt, végül is azt hiszed, hogy nem is létezik.

Aki mindig kapni akar valamit szerelmesétől, az nem szerelmes, hanem kufár.

Imád nagyon gyakran csak üzleti tárgyalás Istennel... azt akarod, hogy « jövedelmező » legyen.

Imádkozni igen gyakran annyi a számodra, mint kérni. Pedig imádkozni elsősorban annyit jelent, hogy önző érdek nélkül állunk Isten elé: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved.

Imádkozni számodra igen gyakran annyi, mint kapni. Pedig az ima ajándékozás is. A világ életének, a te életednek, önmagadnak az odaajándékozása.

Ha nem is akarsz kapni « valamit » az imában, ahhoz ragaszkodsz, hogy legalábbis bizonyos érzelmi kielégülést találj benne. Gyakran csalódotan abbahagyod erőfeszítéseidet:

« Nem nyújt nekem semmit »,

« Az a *benyomásom*, mintha a falnak beszélnék »,

« Nem *érzek* semmit ».

Különleges kegyelem nélkül az imában semmit sem érzékelhetsz. Minden érzelem az érzékekből ered; az ima pedig azt jelenti, hogy olyan Valakivel vesszük fel a kapcsolatot, aki nem « érzékelhető ».

Imád mindaddig nem lehet valódi ima, míg valami érzéki örömet vársz attól.

Az ima gyakran azt jelenti: beletörödsz abba, hogy unatkozol a jó Isten előtt.

Amikor
holtfáradtan,
a gondoktól, a felelősségtől meggyötörten,
munkával elárasztottan,
túlzsúfolt órarendtől hajsztoltan,
mindenfelől érkező sürgetések közepette
megállásra kényszerítet magad és arra,
hogy teljesen meghajolj Isten előtt,
hogy elfogadd Előtte emberi sikertelenségedet,
hogy minden önző hátsógondolat nélkül
« vesztegesd idődet » az Ő jelenlétében,
ezzel minden imádság alapvető tényéről, a hitről,
szeretetről és imádról teszel bizonyosságot.

Akarj imádkozni, és ha akarsz, máris imádkozol.

Próbálj jelen lenni Isten előtt, kísérelj ezt meg újra és újra az egész imára szánt idő folyamán, és ne mondd soha:

« Nem tudok imádkozni »,
« képtelen vagyok imádkozni »,
mert ha mindig újból megkísérled az imát, máris imádkozol.

Az ima értéke a te részedről az ima megkívánta erőfeszítéseidben rejlik, Isten részéről pedig a Szentlélek működésében, Aki benned tevékenykedik.

Ne álmodozz imád különleges előfeltételeiről.
Ne mondd:

« Ha időm volna ! »

« Ha megvolna hozzá a nyugalmam! »

« Ha elvonulhatnék a magányba! »

Természetesen keresd a legjobb külső körülményeket, de ha a legteljesebb pusztaságban, a legmélyebb csendben lennél is, a főakadály megmaradna: te magad és a benned rajzó gondolatok, képek, benyomások, szenvedélyek világa.

Szórakozott vagy imádban? Az ellenkezője volna csodálni való. Miért gyötörnéd magad szórakoztató gondolataid « elűzésével »: ezek úgyszólván visszatérnek. Ellenkezőleg, nézz szembe velük, bármily természetűek is: komoly gondok, kicsinyességek, közönséges, piszkos gondolatok — ajánld fel azokat hódolattal és bocsánatkérően Istennek.

Mit sem számít helyzeted, jelenlegi körülményeid. *Senki és soha* sincs kizárva az imádságból.

Mit szólnál az olyan szeretethez, amelynek kifejezése emésztésedtől függne,
vagy érzékeid állapotától,
vagy az életet kísérő számtalan emberi sikertől
illetve sikertelenségtől?

Imád *ne pillanatnyi hangulatodtól függjön*, hanem *legyen rendszeres*.

Isten mindig jelen van, mindig szeret és mindig vár téged.

Tűzd ki ugyanannak a műnek a megalkotását több művész feladatául: a művek nagyon különbözőek lesznek.

Figyelj meg több szerelmespárt — szerelmük kifejezés módja százféle lesz.

Éppen így az ima formája is változik a kultúrával, korral, vérmérséklettel. Ne vesd meg az ima egyik formáját sem. Eszköznek mindegyik megfelel, de ne feledkezz meg a célról.

Egész lényeddel vétkezel.

Egész lényeddel szeretsz.

Méltányos, hogy egész lényeddel imádkozzál is.

Imádkozzék a tested és imádkozzék a lelked, de tiszteld magadban az értékek sorrendjét (1). És ne válaszd el a gesztust a szellemtől.

Egyazon család fiai apjuknak akkor okozzák a legnagyobb örömet, ha összegyűlnek ünneplésére.

Igy a közös ima és a liturgikus ima (az Egyház nyilvános, közösségi imája) nem esetleges, hanem természetes megnyilvánulása Isten fiainak, akiknek a szeretetben közös a rendeltetésük.

Minél jobban elmélyül a szeretet, annál kevesebb szóra és gesztusra szorul, de annál több csendre.

A te imád is egyszerűsödni fog. Nem lesz kevésbé mély, ha már nem kívánsz beszélni. Ellenkezőleg, jobban fogsz imádkozni, ha egyre inkább arra törekszel, hogy csak egyszerűen szemlélj és szótlanul szeress.

Gyakran panaszkodsz, hogy nem talász meghallgatásra. Ne cseréld össze a szerepeket. Azt követeled Istentől, hogy:

tegye meg a *te* akaratodat,

(1) Vö. « Ember a talpán », 17 l.

valósítsa meg a *te* tervedet,
legyen a *te* szolgálatodra.
Imádkozni ennek éppen az ellenkezője: Annyi,
mint Istent kérni, hogy
te tedd meg az Ő akaratát,
te valósítsd meg az Ő tervét,
te állítsd magad teljesen az Ő szolgálatába.

Nem arról van szó, hogy megváltoztasd Istent,
hogy parancsolj Istennek, hanem arról, hogy te
változzál meg és helyezd magad Isten fennhatósága
alá.

Ha rádióddal zenét akarsz fogni, először be-
kapcsolod a készüléket, azután beállítod a megfe-
lelő hullámhosszra.

Ha Istennel akarsz kapcsolatot teremteni,
imádkozz, azaz állj rendelkezésére és *tedd lehetővé,*
hogy kiárássza rád kegyelmét és szeretetét.

Semmi sem túl szép ajándék azok számára,
akiket szeretünk. Minthogy az Atya szeretete vég-
telen, ajándékait nem korlátozhatja pusztán a
földi dolgokra. Ő a végtelent adja: Önmagát.

Ezért nem kérheted Istentől, hogy
nyerj a lottón,
hogy sikerüljön a vizsgád,
hogy fizetésemelést kapj...
csak akkor, ha hozzáteszed: « Ha úgy ítéled Uram,
hogy így jobban foglak szeretni Téged, valamint
az embereket, testvéreimet ».

Legyen bizalmad. Mindig légy bizalommal. Tu-
dod, hogy az Atya csak a javadat akarhatja. Tu-

dod, hogy ha nem is teljesíti kívánságodat, szeretete mégis ad választ, *de más módon*.

Istennek szüksége van imádságodra. Csak akkor adhat, ha kérsz, mert végtelenül tiszteli szabadságodat.

Ő az, aki csendben szüntelenül kérlel téged. Hallgass szeretetére.

Te is segíthetsz, hogy az emberi szeretet növekedjék a földön.

Megváltoztathatod a világot, átalakíthatod teljesen, de semmi sem fog történni, ha nem imádkozol, mert imádkozni annyi, mint:

akaratomat fokozatosan átengedni Isten akaratának, hogy az működjék benned,

hagyni, hogy a te szereteted helyébe Isten Szeretete áramoljék,

megvalósítani közreműködéseddel az emberek között az Atya tervét és mindenható Szeretetét.

Őszintén és hűségesen imádkozni annyi, mint csalhatatlanul biztosítani a sikert életed és a világ számára.

A GYÓNAS: A BÜNBANAT SZENTSÉGE

Ha nem volna gyónás, fel kellene találni... És az emberek Isten után fel is találták, de a maguk nívján. Az amerikaiak, hogy megjavítsák egyes üzemekben a termelést, « civil gyóntatókat » bocsátottak a munkások rendelkezésére. Aki meg akar szabadulni gondjaitól, hibáitól, bizza rá azokat egy embertársára.

Mi más a marxista önkritika, ha nem hibáink mindenki előtt való elismerése a bocsánat elnyerése céljából? A sokféle szívposta is gyakran nem egyéb, mint gyónási alkalom és lelki vezetés keresése. Végül, egyre több ember — nem akarván letérdelni a pap, Isten helyettese gyóntatószékében — szívesen fekszik le egész hosszában — a pszichoanalitikus diványára.

Az emberek szívében sokféle szenvedély hemzseg. Szám-talan vétkes hajlam titkos gyűjtőhelye az. Akár akarjuk, akár nem, foglalkoznunk kell velük. Ha az ember tagadja Istent, még nem tudja megszüntetni a rosszat, és ha abban nem akarja meglátni az erkölcsi problémát, azt kockáztatja meg, hogy egyszer csak elmegyógyászati problémával találja szemben magát. Amilyen mértékben visszautasítják az emberek a papot, olyan mértékben lesz szükségük pszichiáterre, de az sohasem fogja nekik az igazi békét nyújtani, azt, amelyet Jézus Krisztus nyújt: « Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Én nem úgy adom nektek, amint a világ adja » (1).

A keresztényt a gyónással kapcsolatos magatartásában

(1) Jn. 14, 27.

két zátony fenyegeti. Vagy értékét veszttett, avult szertartásnak tartja, amelynek időről-időre — a még benne élő külsőséges törvénytisztelettől indítatva — aláveti magát; vagy valamilyen bizonytalan félelem következtében felismeri a gyónás szükségességét és azért gyónik, hogy merőben emberi békére találjon. Mindkét esetben elvételi a gyónás valódi értelmét, s merőben emberi szokás szintjére szállítja le, ahelyett, hogy találkozást látna benne — hite és a szentségnek hatékony jele révén — Jézus Krisztussal, a Megváltóval.

Ha gyónni még, először is arra gondolsz:

« Mit is mondok neki? », azután

« Mit fog rólam gondolni? », és végül

« Mit fog mondani? »

Inkább így gondolkozzál:

« Kivel találkozom, miben részesülök a gyónás révén? ».

Nagy ügyet csinálsz a bűneidből, amelyeket odaadsz és keveset törödsz a megváltó Szeretettel, amelyben részesülsz.

Jézus Krisztus azért jött a Földre, azért szenvedett, azért halt meg és támadt fel, hogy a bűnt legyőzze.

A gyónás a bűnbánat szentségéhez való járulás és ez annyi, mint találkozni Krisztussal, egyesülni Vele halálának és feltámadásának misztériumában.

Az eredeti bűn következtében az emberek elszakadtak Istentől, és elszakadtak egymástól.

A keresztségben úgy döntenek, hogy a Megváltó Jézussal egyesülnek, s Benne ismét az Atya gyermekeivé, egymás testvéreivé válnak.

Minden alkalommal, amikor a bűnbánat szentségéhez járulsz:

újból Jézus Krisztust választod,
újból « elmerülsz » keresztségedben,
újjáteremted, illetve megerősíted az Atyával és testvéreiddel való kapcsolataidat, amelyek megszakadtak, vagy meglazultak.

Hogy minden nap felkelj, mindig új erőfeszítésre van szükséged.

Hogy dolgozz, minden nap újból kézbe kell vened szerszámaidat.

Hogy szeress, minden nap meg kell tagadnod magad.

Eltávolodásod a bűntől és egyesülésed Jézus Krisztussal, sajnos, nem végleges. A bűnbánat szentsége révén gyakran kell visszatérned a keresztség forrásához, hogy újra Krisztus mellett dönts.

Minek gyónjak, hiszen úgyis visszaesem a bűnbe!

Éppen ezért gyónj, mert hiszen a bűnbánat szentségében részesülni annyi, mint a Feltámadás egész győzelmes erejét fogadni magadba.

De el fogom tékozolni!

Nem, mert ha el is esel újból, az úton fölfelé haladtodban estél el.

Jézus Krisztus halálával bűneid megbocsájtattak. Így a megbocsátást nem kell kiharcolnod, csak szabadon elfogadnod.

A tékozló fiú apja haza várta fiát, hogy

megbocsáthasson neki. De ehhez arra volt szükség, hogy a fiú előbb hazatérjen.

Istennek szüksége van rád, hogy belevigye megváltását a szívedbe és a világba.

Mindenki annyi szeretetet kap, amennyit a szíve befogadni képes.

Mindenki annyi kegyelmet kap, amennyit a lelke hordozni képes.

Mindenkinek rendelkezésére áll ugyanaz a határtalan megváltás, de hatása oly mértékben lesz jótékony a számodra, amilyen mértékben megnyitod a szívedet.

Minél inkább elismered bűnösséged,
annál inkább szenvedsz szeretetlenséged miatt,

minél inkább vágyódsz a megbocsátásra,
annál inkább részesülsz a megváltás kegyelmében.

Hogyan akarsz helyes megoldást találni matematikai problémádra, ha előbb meg nem állapítottad, hogy tévedést követtél el?

Hogyan akarsz megtérni, ha nem jöttél rá, hogy téves úton jársz?

Jézus Krisztus a kereszten már magára vette minden bűnödöt. De minthogy szabad vagy, azokat ma önként át kell adnod Neki.

Bűneidet bízd lelkiismereted ítéletére, ismerd el, vállald el azokat, hogy valóban átadhasd a Megváltó Jézus Krisztusnak.

A gyónás titokzatos csere. Te minden bűnödöt odaadod Jézus Krisztusnak, Ő pedig egész megváltását adja neked.

Ha évente csak egyszer ellenőrzöd számadásaidat, nehezen találod meg tévedéseidet.

Ha évente csak egyszer vizsgálod meg lelkiismeretedet, nem fogod fölfedezni minden hibádat.

Egyesek — mivel nincs bennük finomság — anélkül, hogy észrevennék, szenvedést okoznak másoknak.

Ha nem látod meg hibáidat, ez azért van, mert nem figyelsz eléggé, s főként mert szereteted nem elég mély, nem elég átható.

Ha jó lelkiismeretvizsgálatot akarsz végezni, először járulj Isten elé, s csak azután fordulj önmagad felé.

A bűn rútsága Isten szemszögéből kerül elbírálásra, nem a te szemszögedből: « *Téged* bántottalak meg, aki annyira utálsz minden bűnt » (1).

Csak életed gyakori, helyes felülvizsgálása (2) teszi majd lehetővé, hogy jobban megismerjed önmagad. Majd ha felismered életedben Jézus Krisztus felhívásait, akkor világosabban fogod látni, hányszor utasítottad vissza azokat.

Észreveszed azt, hogy rosszat tettél,
de kutasd azt is, hogy milyen jó cselekedetet
mulasztottál el.

(1) Az Egyház régi bánatimájából.

(2) Vö. « Életünk felülvizsgálása », 247 l.

Minél jobban szeretsz, annál inkább felfedezed szeretetlenségedet.

A bűn szakítás Istennel, de ugyanakkor szakítás valamennyi testvéreddel is Egyházunkban.

Visszatérésed nem lehet titkos, szíved mélyére rejtett. Nyilvánosan kell visszatérned az Egyházba.

Nemcsak Istennek gyónsz, hanem « ...a Boldogságos Szűz Máriának..., minden Szenteknek » és « neked Lelkiatyám... »: a papnak, aki Jézus Krisztus szolgája és a közösség tanúja.

Visszautasítanád-e a kincset csak azért, mert a kéz, amely azt feléd nyújtja, nem tetszik?

Mit számít a pap külseje, mikor *kezében Krisztus papi hatalma?*

Arra jogod van, hogy megválasszad gyóntatódat; de arra nincs, hogy egyetlen gyónást is elmullassz csak azért, mert a pap személye félelmet kelt benned, vagy nem tetszik neked.

Az Egyházban az egész Testre kihat a jó vagy a rossz, amely csak egyetlen tagja szívében rejti is.

Ha a bűnbánat szentségéhez járulsz, valamennyi testvéredet megerősíted a tisztaságban és a szeretetben.

Mindazok, akik a Gondviselés rendelése folytán közvetlen környezetedhez tartoznak, első haszonélvezői az általad felvett szentségnek. Te közvetíted számukra a Megváltó Krisztust.

Minél jobban kapcsolódsz környezetedhez figyelmességed, érdeklődésed és szereteted által,
annál inkább viheted e környezet bűneit Krisztushoz a bűnbánat szentsége által,
és annál inkább közvetítheted környezetednek Krisztus megváltó kegyelmét.

Ha küzdesz

a munkában a jogtalanság ellen,
a családokban a szeretetlenség ellen,
a bérházban, háztömbben a testvériségért,
a világban a békéért...

Ha küzdesz az elégtelen munkabérek, a világban uralkodó nyomorúságos lakásviszonyok, az analfabétizmus, az éhség ellen... ne felejtsd el, hogy mindezek a bajok a bűn gyümölcsei, és hogy minden bűn — hogy megsemmisíttessék — rászorul a megváltásra.

Ha csak gyónsz, de nem harcolsz a bűn ellen magadban és a világban, nem fogod legyőzni a rosszat.

Ha küzdesz a rossz ellen magadban és a világban anélkül, hogy gyónnál, nem fogsz győzelmet aratni.

Mert az egyetlen igen hatékony módja a bűn legyőzésének az, ha teljes erődből harcolsz, de úgy, hogy ugyanakkor — a bűnbánat szentsége révén — magadba fogadod Krisztust, az egyetlent aki legyőzte a rosszat.

NE CSÜGGEDJ EL SOHA!

Mi az, ami az embert elcsüggeszti, amikor a bűn ellen küzd? Az egyiket az, hogy mindig ugyanazokkal a nehézségekkel küszködik anélkül, hogy a szabadulásra, merőben emberileg nézve, csak valamilyen reménye is lenne. A másikat pedig az, hogy amikor már azt hitte, hogy szilárdan áll a lábán, hirtelen újra elbukik. Mindkettő megfélemedezik Isten mindenhatóságáról és szeretetéről.

A csüggedés azért komoly hátrány életünkben, mert tönkretesz bennünket, idővesztést jelent s mivel lényegében a bizalom hiánya, eltávolít bennünket Istentől, egyediüli Megváltónktól.

A keresztény számára soha sincs semmiféle elfogadható ok a csüggedésre.

« Sötéten látsz »,

« keseregsz »,

« elhagyod magad ».

Nem bízol már erőfeszítéseid sikerében:

« mire jó harcolni »,

« nem megyek semmire »,

« mindig visszaesem ».

A csüggedés megállít, megbénít, tehetetlenné tesz. Már nem te irányítod az életedet. Már nem élsz!

Elcsüggedtél? Ez onnan van, mert *magadban* bíztál és fájdalmasan tapasztalod, hogy nem számíthatsz önmagadra. Ha Istenbe helyezed bizalmadat, szenvedsz ugyan vétked következtében, de nem csüggedsz el. Mert Isten éppolyan mindenható és éppúgy szeret bűnbeesésed után is, mint előtte. A csüggedés mindig annak a bizonyítéka, hogy túlságosan bíztál önmagadban, és túl kevésé Istenben.

Ne próbálj erőltetett kifogásokat keresni nehézségeid, rossz szokásaid, váratlan bukásod számára.

« Ha meg nem történtté tehetném ezt! »

« Ha visszafordulhatnék! »

« Ha előlről kezdhetném! »

« Természetellenes, hogy ennyi nehézségem van ».

« Ez nem igazságos! »

« Ez vérmérséklet kérdése, nem tehetek róla ».

Ha győzedelmeskedni akarsz a bűn fölött, elsősorban ismerd el a rosszat, ami benned van. Ne kerülgesd, ne mentegesd, ne próbálj « meglógni », felejteni, tagadni, mert így nem semmisíted meg bűnödöt. Fogadd el a mai hibádat, a holnapi kísértést, a szokás zsarnokságát, hatalmát, azokat a bűnalkalmakat, amelyeket nem tudsz elkerülni. Jézus Krisztus nem azért jött, hogy a kísértéseket eltüntesse, a bűn lehetőségeit megszüntesse. Azért jött, hogy megbocsássa bűneinket.

Nyugodj meg, maguk a szentek is küzdöttek a bűn ellen. Szent Pál ezt írta a rómaiakhoz: « Nem azt teszem, amit szeretnék (a jót), hanem amit gyűlölök (a rosszat)... Bár a jót szeretném tenni,

a rosszra vagyok kész. A belső ember szerint örömet találok Isten törvényében, de más törvényt tapasztalok tagjaimban: ez küzd értelmem törvénye ellen és a bűn törvényének rabjává tesz, amely tagjaimban van. Én szerencsétlen ember! Ki szabadít meg e halálra szánt testtől » (1).

Isten szemében az ember értéke nem kísértéseinek gyengeségével, bukásainak kis számával, még csak nem is a komoly hibáktól való mentességével mérhető, hanem elsősorban a Megváltó mindenhatóságába vetett teljes bizalmával, szeretetével, az *újrakezdés folytonos akarásával*.

Ha van még benned némi levertség, bánkódás bizonytalanság, ez azért van, mert nem hiszel eléggé az Úr bocsánatában. Ez a bocsánat szükségképpen meghozza számodra a békét, az örömet. Amikor a tékozló fiú hazatér, az apa azt akarja, hogy mindnyájan felejtsék el a múltat. Lakomát rendez, hogy ÖRÖMRE hívjon. « Jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak » (2).

Jézus Krisztus szigorú a bűnnel szemben, de jóságos a bűnös iránt. Ha a bűn áldozata vagy, az Úr hozzád jön, hogy még jobban szeressen és megváltson. A szeretet végtelen misztériuma ez. Add át magad az Úrnak és még szorosabban egyesülsz Vele bűnöd elkövetése után, mint előtte. Így minden véték jeladás, meghívás, hogy add oda magad a Megváltó Jézus Krisztusnak.

(1) Róm. 7, 15-24.

(2) Lk. 15, 7.

Egyre gyengébbnek érzed magad, egyre jobban ki vagy szolgáltatva az első kísértésnek.

Egyre több önzést, gőgöt fedezel fel magadban.

Egyre világosabban látod életedben a szeretetlenségeket, a habozást, a visszautasításokat. Ne csüggedj el, *örülj*, az Úr temiattad jött el. Ha karjaiba veted magad, megbocsát és megment téged.

De hogyan akarhatod, hogy megbocsásson, ha nem találsz semmit, amit megbocsáthatna?

Hogyan akarod, hogy megmentsen, ha nem engedted magad megmenteni?

Ne hidd, hogy úgy nyered el a békét, ha egyre jobban bízol önmagadban, becsületes életedben, jóleső erényességében. Ez a nyugalom a legveszélyesebb illúzió lenne, mert végül úgy éreznéd, hogy nincs szükséged az Úrra, és egyedül maradnál, szörnyen egyedül és védtelenül Nélküle.

« *Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket* » (1).

« *Az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett* » (2).

« *Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek* » (3).

Különösen annál a kishitűségnél légy résen, amelyet a tisztaság elleni vétkek váltanak ki. A fizikai üresség, amelyet maguk után vonnak, a lelki csömör, amely kísérőjük, a mindenható ösztön nyomasztó zsarnokoskodása megzavarja ítéletedet, eltorzítja büntudatodat. Nem a test elleni

(1) *Mt.* 9, 13.

(2) *Lk.* 19, 10.

(3) *Mt.* 9, 12.

vétkek a legnagyobbak, hanem a hit, remény és szeretet elleni vétkek.

A szokás korlátozza szabadságodat, de korlátozza a bűnnel szemben való felelősségedet is.

Ha a szokás rabja lettél, csak türelemmel és kitartással tudod ismét visszaszerezni szabadságodat.

Gyengeséged megállapítása nem keserít el, ha ugyanakkor egyre inkább felfedezed az isteni Szeretet mindenhatóságát.

A Szeretet sohasem fog cserbenhagyni. Te vagy az, aki nem hiszel eléggé a Szeretetben.

Súlyos hiba a földön maradni, ha elestünk, de éppen olyan súlyos hiba ülve maradni az út szélén, azt gondolva, hogy már megérkeztünk.

Vétkeid arra valók, hogy megismertessék veled gyengeségedet, hogy általuk újra kis gyermekké válhass, és így az Atyának nyújtva kezéd újra visszatérj a jó útra.

« Szemem előtt az Úr mindenkoron,
nem inghatok meg: Ő áll jobbomon.
Azért örvend szívem és lelkem énekel,
sőt testem is békében nyugszik el » (1).

(1) 15. zsoltár.

A SZENTMISE A VILAGTÖRTÉNELEMBEN

Hitből fakadó látásunk ahhoz soha sem lesz elég széles és mély, hogy teljesen megértsük a szentmisét. Épp ezért kötelességünk mindent megtenni, hogy ne szűkítsük be látásmódunkat kicsinyes emberi fogalmaink szűk keretei közé. A szentmise hitünk misztériuma. Benne van sorsunknak és a világ sorsának középpontjában. A hívő számára páratlan Forrás, amelyből az üdvösség árad. Altala Jézus Krisztus minden nap megváltja a világot és az emberiséget.

Mi a szentmise számodra?

unalmas, hosszú időtöltés,
társadalmi szokás, amelyet nem mersz le-
rázni,
szükséges robot, hogy megnyugtasd a lelkiis-
meretedet,

vagy pedig:

alkalom játékonny megállásra, hogy össze-
szedd magad és elgondolkozzál,
a « vallásgyakorlatok » egyik formája a többi
között.

Mit csinálsz a szentmisén?

figyeled a papot, aki barátod, vagy olyasva-
laki, akit kritizálsz,

hallgatod és bírálod az énekeket, kifogásolod vagy csodálod a « ceremónia » lefolyását,
 aprólékosan megfigyeled a segédkezők öltö-
 zékét és magatartását,
 vagy pedig:
 « elmélkedsz »,
 tanulságot merítesz a szentbeszédből
 imára használod fel az időt,
 vagy pedig kezded már kissé ismerni a szentmi-
 sét, mert gyakran résztveszel azon:
 De csalódott vagy, ha nem ez vagy az az atya
 mondja azt, mert « az szebben mondja,
 mint... »
 jobban szeretsz egy kis kápolnában, vagy egy
 meghatározott plébániatemplomban szent-
 misét hallgatni, mert...
 « nem az a benyomásod, mintha a szentmisén
 vettél volna részt », ha...

Igy az emberek egyéni mértékük szerint pusztán emberi ceremónia nivójára süllyesztik le a szentmiseáldozatot, vagy csupán valamiféle « ájtatosságot » csinálnak belőle a többi mellett, hogy személyes jámborságukat táplálja.

Elfelejtet magnyitni a kincsesládát.
 Elmész a LÉNYEG mellett.

Úgy gondolkodol, ítélsz, viselkedsz, mint ember az emberi dolgok világában; *pedig a szentmisén az istenivé vált embernek, Isten gyermekének (te is az vagy!) kell bemutatnia és megvalósítania, az egész Egyházzal együtt, az emberi történelem középponti cselekményét, az egész teremtetett világ*

visszatérését az Atyához, Jézus Krisztusnak, az Istenembernek legfönségesebb áldozatában.

Ha résztveszel a szentmiseáldozatban, teljesen elmerülsz a hit misztériumában (1).

A Világ megváltása

Az emberiség együttvéve, minden egyes ember személyesen és a világegyetem az ember közvetítésével, az isteni szeretet gyümölcseként csak úgy jutott el az örökkévaló örömben való kibontakozáshoz, hogy a totális szeretet odaadásával visszatért az Atyához.

A bűn — az eredeti bűn éppúgy, mint személyes vétkeink — azt jelenti, hogy a teremtmény nem akarja visszaadni önmagát és a világegyetemet Teremtőjének. Az ember önmagáért él és nem Istenért (vagy másokért Isten szeretetéből), önmagának « ajánlja fel » a világot és nem Istennek. Istenné teszi magát, tévútra viszi a teremtetést, zavart, egyensúlyvesztést, szenvedést és halált idéz elő benne (2).

Ha nincs bűnbeesés, az ember örömmel ajánlhatta volna fel életét és a világot Istennek.

Ez a felajánlás a bűn elkövetése óta önmegtagadást, lemondást követel meg, *fájdalmas áldozattá, önfeláldozássá válik.*

(1) Fontosnak tartjuk, hogy az előszóban mondotakra emlékeztessünk itt: nem akarjuk ezekben a fejezetekben az egyes kérdéseket kimerítően tárgyalni, hanem csak néhány gondolatot adni e kérdések egy-egy mozzanatával kapcsolatban.

(2) Vö. « A szenvedés, az ember tragikus műve », 183 l.

A bűnbánó és nyugtalan ember kezdettől fogva megkísérli, hogy visszataláljon a Szeretet útjára, hogy helyreállítsa eredeti kapcsolatát Istennel, azáltal, hogy áldozatokat mutat be Neki, amelyek azonban már gyökerükben tökéletlenek maradnak.

Egy ember, Adam, az egész emberiséget és ezáltal a világot belesodorta abba, hogy önfejlően, Isten nélkül éljen.

Egy másik ember, Jézus Krisztus ÚJ SZÖVETSÉGET köt Istennel, vérével pecsételi meg, IGEN-jével visszairányítva az egész emberiséget az Atyához.

A Megváltó, mivel valóságos Isten és valóságos ember, tökéletes áldozatot mutatott be az Atyának, miután magára vett minden szenvedést és magára vállalta az emberek egész életét s minden bűnüket. Az Atya elfogadta ezt az áldozatot és a feltámadással adta tudtul a bűnös emberiségnek bocsánatát. Ezt a Jézus Krisztusnak visszaadott életet fogja élni örökké az emberiség. A megváltás végbement, az igazi húsvét (1) megvalósul, az « Igéret Földjére » (2) való bejutásunk biztosítva van.

Jézus Krisztus az emberiség vezére, minden ember testvére, a hatalmas Titokzatos Test Feje,

(1) A zsidók húsvétkor a Vörös Tengeren való átkelést, az egyiptomiak rabszolgaságából való szabadulást ünnepelték meg. Innen a húsvét neve: Pascha, ami « átmenet »-et jelent. (A latin és leány-nyelvei átvették ezt az elnevezést). A keresztények igazi húsvétja a bűn rabszolgaságából való szabadulás Jézus Krisztus segítségével.

(2) Az Égbe.

győzedelmeskedve belépett a mennybe. Altala az ember hozzákapcsolódott Istenhez, sőt Altala maga az anyag is kapcsolatba került Istennel: a Mögéje fölzárkózó emberiség és világegyetem útban van, ellenálhatatlanul tör a feltámadás felé. A feltámadt Jézus Krisztus, Aldozata által, záloga a mi győzelmünknek. Ő az út, és az összes teremtmények általános haladását és emelkedését Isten felé senki sem képes többé megállítani.

A szentmise, Jézus Krisztus egyetlen áldozatának megújuló szentsége

A szabaddá tett út nem jelent kényszert.

Ha a tömeg sodor, az nem jelenti azt, hogy tudatosan és önként jársz utadon.

Szabad vagy, az emberek szabadok. Jézus Krisztus, hogy *szabad csatlakozásunkat a Megváltáshoz lehetővé tegye, megtalálta annak a módját, hogy megújítsa egyetlen áldozatát minden időnek és minden helynek minden embere számára.*

Miután nem mutathatja be azt újból véres alakjában, mint a Kálvárián, az Utolsó Vacsorán megalapította szentségi formáját: a szentmisét (1).

A szentmisén, *Jézus Krisztus egyetlen áldozatának szentségi megújításán* az Egyház, papjai segítségével « beleviszi » a térbe és időbe, « aktualizálja » a keresztáldozatot, azért hogy mindannyian egyenként és együttesen

(1) Valamely szentség nem más, mint érzékelhető jel, szimbólum, amely azonban megvalósítja azt, amit jelent, (vagyis közli a kegyelmet), tehát hatékony jel.

felajánlhassuk szüntelenül az Atyának az
imádás szellemében,
hogy szorosan csatlakozzunk hozzá, felajánl-
va Istennek önmagunkat, az emberiséget
és a világegyetemet.
hogy a magunk számára értékesíthessük a
Jézus Krisztus által elnyert megváltásun-
kat azáltal, hogy a szentáldozásban magunk-
hoz vesszük az Ő feláldozott és feltáma-
dott testét.

Az egész teremtetett világ felajánlása

A szent áldozatban a kenyér és a bor, melyet
a hívők közösségével felajánlasz, az egész terem-
tés visszatérését jelenti Teremtődhez.

A búza, hogy növekedjék, a föld nedveiből
tápálkozott, felfogta a nap sugarait, fel-
használt minden csillagot...,
a földműves elvetette ezt a búzát,
a munkás készítette az ekét,
a bányász kifejtette az ércet, a mérnök...

Ebben a néhány megőrölt búzaszemben össze-
gyűjtve, ebben a pár cseppnyi borbán elrejtve,
jelen van az egész világegyetem, mely titok-
zatos erővel az élet felé tör,
benne van az egész emberiség csodálatos
munkájával, amely a teremtetést tökélete-
síti.

Itt van az egész világegyetem, az egész embe-
riség, egymással együtt, de függésben is egymás-
tól, szolidárisan a térben és időben — vagyis az
egész teremtetés, útban, hordozva a bűnök és szen-

vedések terhét, de benne lüktet az egész emberi élet, örömeivel és szeretetével.

Amikor felajánlod a kenyeret és a bort, és mind-
azt, amit jelképeznek, akkor elismered, hogy
mindez az anyag és mindez az élet, és különösen
a « te » életed, Istené. Te megváltasz attól, feláldo-
zod azt.

A kéz, amely baráti mozdulattal lendül előre,
az egész testet, az egész lelket képviseli.

Az ajkak, amelyek a csókban összeérnek, az
egész szerelmet fejezik ki.

A szentmisén

te vagy a keze, ajka és szíve az egész embe-
riségnek,

te teszed lehetővé az anyag és az egész vi-
lágegyetem számára, hogy azt mondja Te-
remtőjének: íme itt vagyok,

te vagy az, aki testvéreiddel, testvéreid ne-
vében, talán testvéreid helyett suttogod:
íme itt vagyunk, íme hibáink, szenvedése-
ink, szeretetünk, egész életünk.

Csak az ajánlhat fel többet Krisztusnak, a
közvetítőnek, aki bőségesebben tölti meg a jelen
pillanat kelyhét,

aki mélyebben itatja át szellemmel az anyagot
a mindennapi munka erőfeszítése által,

aki a lehető legjobban fejleszti ki a testét, szí-
vét, szellemét,

aki gyarapítja a szeretetet, életet fakaszt és
azt neveléssel kibontakoztatja családjában,

aki leginkább beleveti magát a küzdelembe az
emberi haladás szolgálatában a több igazság, a sza-
badság és a béke eléréseért,

aki egyre testvéribbé válik a dolgok, a személyek iránt,

aki már feladta önteltségét és így jobban tud másoknak rendelkezésére állni, és a legtöbbet magába fogadni a dolgokból, az eseményekből, a testvérekből, az életből, az egész VILAGBÓL.

Igen, csak az ilyen ember tud többet felajánlani Krisztusnak, a közvetítőnek.

Az Üdvözítő elvárja, hogy *a szabad és szerető ember az idő folyamán esetről-esetre felújítsa és teljes odaadásban magáévá tegye azt az életáldozatot, amelyet Ő a kereszten teljes tökéletességében mutatott be az Atyának.*

Földi léted során percről-percre élj úgy, hogy mindennapi életed állandó felajánlás legyen.

Atváltozás

Karod nem elég erős ahhoz, hogy áldozatodat Istenhez vigye.

Szíved nem elég tiszta ahhoz, hogy mindent felajánlj és semmit se tarts vissza.

Szükséged van valakire, akit az Egyház felszentelt azért, hogy Istennel beszéljen, hogy Isten szóljon hozzád az ő ajkával, hogy ő legyen a látható Krisztus az Egyházban.

Szükséged van reá, hogy elmondja a te áldozati adományod és az emberiség áldozati adománya felett e szavakat: *ez az én Testem, ez az én Vérem.*

Az Atváltozáskor átadod a kenyeret és a bort Jézus Krisztusnak, hogy azokat istenivé lényegítse át.

Krisztus a pap ajkával a legmélyrehatóbb vál-

tozást hajtja végre. E változás magát a lényegét érinti az anyagnak, amely túllépi a megváltott emberiség kereteit. Rendkívüli felmagasztosulása ez az anyagnak: nemcsak emberré, hanem Istenemberré lesz. A feltámadott Jézus által a feltámadás részesévé válik.

A kenyérrel és borral az élet, amelyet felajánlasz, az emberiség, amelyet keresztény testvéreiddel képviselsz, az egész világ, minden, Jézus Krisztuson keresztül áldozattá lesz, megszabadul és üdvösséget nyer.

Az, aki megvált egy kedvelt tárgytól, hogy azt testvéreinek adják, áldozatot hoz.

Az, aki pénzből, idejéből, életéből ad valamit, nagyobb áldozatot hoz.

Aki pedig az egész életét odaadja, az hozza a legnagyobb áldozatot.

Téged megkereszteltek és így végtelen hatalmad van az Atya szíve fölött, mert *az Egyház tagjaként jogod van arra, hogy örökértékű kincset ajánlj fel neki: Fiának, Jézusnak tökéletes áldozatát.*

Aldozás

Bemutatod az Atyának Krisztus áldozatát, az Atya viszont meghív Téged, hogy legyen részed megváltásodban azáltal, hogy egyesülsz Megváltóddal.

Hála az Oltáriszentségnek,

Krisztus halála és feltámadása nem csupán a történelem egy adott pillanatában, a múltban megtörtént tény,

Jézus nem pusztán egy ország, egy faj, egy társadalmi osztály, egy korszak embere.

Ő mindannyiunk kortársáva lett, áldozata mai eseményé vált.

A szeretet a teljes eggyéválásra törekszik: egybeolvadásra. Jézus Krisztus, hogy a megváltott világgal egyesüljön, a kenyér színébe rejtőzött, hogy SZERETETÉVEL táplálkozhass és átalakulj benne.

Ha egyesülsz a szentáldozásban a meghalt és feltámadott Jézussal, tedd azért, hogy
befogadd tagjaidba a megváltást,
megszabadulj a bűntől,
emberi életed átalakuljon Isten fiainak életévé, Krisztus életévé,
de azért is, hogy vidd a megváltást egész környezetedbe, tevékenységedbe, kapcsolataidba.

Egyetlen és pótolhatatlan vagy azon a helyen, ahol vagy, abban az időben, amikor élsz.

Jézus Krisztusnak szüksége van rád, hogy az anyagnak és az életnek e kis parcelláját, a világnak e részecskéjét, a történelemnek e pillanatát elérje.

Ha áldozol s ugyanakkor *tevékenyen jelen vagy abban az egész életben, amelybe beletartozol*, az isteni szeretet oltóágává leszel a világ nagy fáján,

ismét a szájává leszel az emberiség csodálatos testének, de ezúttal azért, hogy Örök Élettel tápláld ezt a testet,

te teszed lehetővé, hogy növekedjék, fejlődjék, hogy az egyre jobban KRISZTUS TITOKZATOS TESTÉVÉ válják.

Nem áldozhatsz érvényesen:
ha nem igyekszel tudatosan és önként kifej-
leszteni egész lényedet.
ha a hivatásbeli kötelességeidet súlyosan elha-
nyagolod,
ha nem akarsz dolgozni és pusztán a mások
munkájából élsz,
ha önző módon távoltartod magad az emberek-
nek az igazságért és békéért folytatott har-
cától,
ha visszautasítod a szeretetet és elhárítod az
életet, melyet adhatnál,
ha egyes testvéreidtől tudatosan elzárkózol,

mert amikor áldozol nemcsak a Megváltó Jézus
Testével egyesülsz, hanem az ő egész titokzatos
Testével, az ő teljes Testével: azaz minden ember-
testvéreddel, a földiekkel és az égiekkel, az egész
világmindenséggel.

Jézus Krisztus által a Megváltás megvalósult;
te azonban akadályozod, mert nem illeszted be
egész életedet a Megváltó tökéletes áldozatába és
nem fogadod be az egész Jézus Krisztust, hogy
egész életedbe beleilleszd.

A szentmise a világ Jézus Krisztussá való ala-
kulásának szentségi aktusa,

általa az egész kereszténység, az egész úton
lévő Egyház előreviszi a világegyetemet és
az egész emberiséget.

Ez az egyetemes felemelkedés Isten felé
Krisztus által.

« Egyetlen tennivalód az, hogy életedet be-
leillesszed a tökéletes áldozatba, hogy egész

tevékenységedet és embertársaid tevékenységét a legteljesebb mértékben kapcsolod bele magának az Istenembernek tevékenységébe (1).

Amikor majd minden befejezést nyert,
amikor az ember Istennel egyesülve majd
végső tökéletességre viszi a teremtetést,
amikor Krisztus lesz « minden mindekben »,
amikor titokzatos Teste « elérte majd teljes
érettségét ».
amikor a mindenkire és mindenre alkalmazott
megváltásban Krisztus mindent átfogott,
felvett és magában újra egyesített,
akkor az Egyház nem fogja többé megjeleníteni
Krisztus halálát és feltámadását, mert akkor
Ő maga fog eljönni.

Akkor a TELJES Krisztus mutatkozik be az
Atya előtt Megváltójának átluggatott, de a feltámadásban
megdicsőült keze által.

Akkor megkezdődik az örök hálaadás az újra
megtalált Szeretetben...,

és az emberiség, a világmindenség egyszersmind
denkorra elérte végső BETELJESÜLÉSÉT (2).

(1) Vö. Lebre: Principes pour l'Action (Edition Ouvrières, Paris) c. művét.

(2) E fejezet különösen mutatja a szerző teilhardi szemléletét. (A fordító megjegyzése)

ÜDVÖZLÉGY Mária!

Miért okoz nehézséget némely kortársunknak a Szűzanya tisztelete? Mások meg miért torzítják el tiszteletüket olyképpen, hogy mindenütt a Boldogságos Szűz közbelépését látják és szinte mágikus hatalmat tulajdonítanak bizonyos áhitat-gyakorlatoknak? Igen sok értelmi sablon, kétes teológia és naivitás akadályt képez, sőt el is torzítja Mária egyszerű tisztaságát. Ugyanakkor sok zártszívű, gögös szellem nem fogadja el Mária tanúságtételét a « hatás-talanság » végtelen hatóereje mellett.

Az emberi történelem középpontjában Szűz Mária az, aki szeplőtelen szeretetének az Atya terve iránti csendes odaadásával viszi előre a világot.

Szűz Mária kortársaink szemében nem « modern », de a modern világnak szüksége van rá, hogy az életnek olyan értékeire emlékeztessen, amelyek ebben a világban feledésbe merültek.

Körülötted az emberek lemosolyogják a szüzességet, sőt mi több, megvetik.

Mária nem modern, mert szűz.

De Mária a szüzesség szellemi termékenységének bizonyossága. A Szentlélek közreműködésével Istenanya, és minden embernek anyja, Krisztusban.

Ha a Szentlélek jegyese leszel — ugyan nem testileg, de annál sokkal biztosabban, megsokszorozod a világban az életet és a szeretetet.

Hogy a teremtés műve előbbre jusson és átalakuljon, hogy az emberiség haladjon, a tudományba, a technikába... az atomenergiába veted bizalmadat.

Mária nem modern,
feltűnő gesztusok nélkül,
szónoklatok nélkül,
külső tevékenység nélkül,
harc nélkül,
vérontás nélkül,
egyszerűen azzal, hogy egész életével IGENT *mondott Istennek*, Krisztust adta a világnak, és Vele megmentette a világot.

Az elektronfizika, az automatizálás, az ürrakéták ragyogó századában

Mária figyelmeztet téged
a tiszta áldozat,
a figyelmes szeretet,
a benső készenlét,
a csend
végtelen hatalmára.

Mária « igen »-je kettős: a megtestesülésre és a megváltásra adott igen.

Minthogy Mária teljesen az Atya Országának szolgálatára szentelte magát, teljesen tiszta lévén, benne a megtestesülést és a megváltást semmi sem akadályozta.

A szerelmes szavak nevetségesen hatnak, ha nem a szerelmes ajkáról hangzanak el.

A rózsafüzér nagyon szegényes és hatástalan imának tűnik számodra ebben a modern világban, amely annyira gazdag különféle kifejezési módokban.

Pedig az a szeretet párbeszéde: nézzük, csodáljuk, szemléljük Krisztus titkait, és közben mindig ugyanazokat az üdvözeteket, kéréseket intézzük Ahhoz, aki Jézus Krisztust adta nekünk.

Kortársaiddal egyetemben tévedsz, mert Mária a legmodernebb, a legelső asszony.

Ő halad azoknak az embereknek beláthatatlan serege élén, akik útban vannak, hogy találkozzanak Istennel, Akit elveszítettünk.

Az emberi tisztaság teljessége.

A szeretetnek kiszolgáltatott Szív.

Teljes Szabadság, hogy Istennek az emberrel kötött menyegzőjén kimondja az IGENT.

Ő az első asszony, aki Istennel véglegesen megkötötte a Végtelen Szeretet szövetségét. Őbenne találkozott

a természetes a természetfölöttivel,

a véges a végtelennel,

az ember az Istennel.

Ő az első « újjáteremtett » teremtmény, aki eljegyezvén magát a megváltott emberi természettel, prototípusa annak az embernek, akivé nekünk is válnunk kell.

Mária alakja méltóságteljesen magaslik ki az emberiség színe előtt, hogy eleven tanúja legyen természetfölötti rendeltetésünknek.

Minthogy az égben él lelkével, szívével és testével, valamit a mi testünkől és vérünkől is

felvitt oda, valamint egy keveset abból az anyagból is, amely szintén várja a maga mennybevitelét.

Idősebb nővérünként

vár minket,
vonz minket,
előre viszi az emberiséget,
előre viszi a világmindenséget.

Jézus Krisztus, Isten Fia, egyúttal közülünk való asszonynak is a fia.

Igy, hála Máriának, ő még jobban hozzánk tartozik; Mária révén Jézus is « közülünk való ».

Mária Isten anyja.

Ő a te anyád is.

A te anyád és Isten anyja egyazon édesanya.

Keresd az Evangéliumban a Kisboldogasszonyt, Jézus hű, szerény és fájdalmas édesanyját. Szeresd őt, imádkozzál hozzá.

De keresd felnőtt hited fényénél a Nagyboldogasszonyt is, az Egyház anyját, a Titokzatos Test anyját, aki Krisztusban mindnyájunkat, az egész emberiséget új életre szült.

Jézussal, aki befejezi titokzatos megtestesülését az egész emberiségben,

Jézussal, aki befejezi megváltását a történelem folyamán,

Mária is folytatja munkálkodását a világban. A Szentlélek hűséges jegyese, örök IGEN-jével kíséri Fiának legkisebb kegyelmi ajándékait is.

Ha szeretetből küzdesz több békéért és igazsá-
gért, Mária támogatja erőfeszítéseidet, mert ő min-
dig ott van, amikor Fiában életet kell adni.

Ha szenvedsz testvéreid földi nyomorúsága, er-
kölcsei megpróbáltatásai miatt, ha igyekszel
testvéreidet mindezekről megszabadítani, Mária
résztvesz törekvésedben. Ugyanis mindenütt, ahol
kereszt emelkedik, ott áll alatta, áldozatra készen,
hogy a megváltás Fiában kibontakozzék.

Mária legyen a társad angazsmánodban is, mert
az ő anyai segítsége nélkül sohasem fogod előre-
vinni a szeretetet és az életet.

Miért ismernéd félre a Szent Szűzet,
hiszen elsősorban ő az, aki sikerre viheti
életedet Krisztusban,
hiszen elsősorban ő az, aki előreviszi az embe-
riséget a testvéri szeretetben,
hiszen elsősorban ő az, aki előreviheti az
egész teremtest a Krisztusban való megdi-
csőülés felé.

Nem ismered őt igazában, mert az emberiség
történetében ma éppúgy, mint tegnap Fia történe-
tében,

csendesen háttérbe vonul...

Mária hallgat, de jelen van.

Mondd neki mindennap, életed minden lépé-
sénél, egészen egyszerűen,

Üdvözlégy Mária!

A SZERETET ÚTJA
ISTENHEZ VEZET
... HOGY JÉZUS KRISZTUS
SZÍVÉVEL SZERESS

Minden szeretet, ha valódi, Istenhez vezet, mert mint Szent János mondja: « A szeretet Istentől van ». (1) De ha a szeretet már pusztán természeti síkon is a végtelen ígéretét hordja magában, ahhoz, hogy a természetfölöttibe torkolthasson, az szükséges, hogy az öntudatos és szabad ember teljesen kitárja szívét Krisztus szeretete előtt. Így a kereszténynek a szeretet kegyelme révén megvan az a rendkívüli képessége, hogy úgy szeresse Istent és testvéreit, ahogyan maga Isten szereti önmagát és gyermekeit.

Az ember nem lehet:
éhség étel nélkül,
szomjúság ital nélkül,
kérdés válasz nélkül,
szeretet szeretet nélkül.

Minden ember szenvedve keresi kiteljesedését.

Annak a vágyadnak mélyén, hogy szeress és szeressenek, ott rejtőzik befejezetlenséged tudata. A szeretet által keresed kiteljesülésedet. De ennek az örökös keresése mindaddig kielégítetlenül hagy, míg el nem tölt a végtelen szeretet: Isten.

(1) 1. Jn. 4, 7-8.

A szeretet keresése az ember lényének legmélyén mindig annyi, mint Isten keresése.

A szeretet, minthogy önmagadtól elszakít, Istenhez visz közelebb, mert minden ember életében csak két vonzási pólus van: önmaga, vagy a többiek és Isten.

Nem teheted, hogy egész lényed ne forduljon a szeretet felé, mert öröktől fogva a szeretet gondolt el téged és a szeretet szeretet után kiált.

Az Isten szeretetének vagy a gondolata.
Legyen életed a szeretet válasza.

Jézus Krisztus nagy kinyilatkoztatása éppen az, hogy ISTEN A SZERETET, hogy a világ és az emberek nagy « kalandja » a szeretet története, amelynek végső beteljesedése csak a szeretet gyümölcse lehet.

Benned és a többiekben a valódi szeretet mindig Isten jelenlétének a jele, mert Isten minden szeretetben jelen van, mint ahogyan a nap jelen van minden sugarában.

« ... a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet... Aki szeretetben él, Istenben él, és Isten őbenne » (1).

(1) 1. Jn. 4, 7-8; 16.

Nyomon követheted Istent a világban, ha az igazi szeretet nyomait kutatod.

Betöltheted az emberek lelkét Istennel, ha önmagadról elfelejtkezve szeretetet sugársz magad körül.

Istenhez vezetheted embertársaidat, ha segíted őket abban, hogy ténylegesen szeressék testvéreiket.

Minden alkalommal, amikor szeretsz, a Szeretetről teszel bizonyosságot, szavak nélkül hirdeted Jézus Krisztust. Valamikor majd hirdetned kell a többieknek, hogy a Szeretet nem valami, hanem Valaki.

Minden előrehaladás a szeretetben, egyúttal haladás az Isten felé is.

Életünkben a szeretet fontos szakaszai a mindig kínáló alkalmak arra, hogy Isten Fiával mindinkább egyesüljünk:

ilyen a fiatalok szeretet keresése,
a másokért hozott áldozat felfedezése,
a barátság,
az eljegyzés,
a házasság,
az anyaság és az atyaság,
az ember síkraszállása egy jobb világért,
továbbá ezeken az útszakaszokon belül számos felhívás a szeretetre:

a kirándulás baráti társaságunkkal, a futball-mérkőzés,
a visszautasított flört,
társadalmi vagy szakszervezeti munka,
a kisgyermek meghallgatása, játékának megjavítása,

a fáradtság ellenére adott hitvesi csók...

... és minden egyéb, minden időben a Szeretet
szüntelenül adott felhívásai arra, hogy a
szeretet által és a szeretetből éljünk.

Isten egykor aszerint fog megítélni, hogy a mindennapi szeretetben milyen hűséges voltál.

A szeretet útja Istentől jön és mindig Istenhez vezet, de:

ha megállsz az úton,

ha a magad számára próbálsz megtartani szereteted tárgyát,

akkor már nem Isten felé haladsz, hiszen azt gondolod Istennek, ami csupán megvetésre méltó karikatúrája. Ez bálványimádás. A « kis istenek » eltakarják előled az egyetlen Istent. Ha nem térsz vissza a helyes útra, örök kielégületlenségre vagy ítélve, és ami még súlyosabb, nem éred el beteljesülésedet.

Aki szeret, csak arra vágyik, hogy teljesen egybeforrjon szeretetének tárgyával. Emberi szempontból — és ez az ember tragédiája — az egyesülés sohasem lehet teljes.

Ha el akarod érni szereteted célját, egészen magadba kell fogadnod Istent és azután Isten bensődben egyesít majd azokkal, akiket szeretsz.

Vajon el tudnád-e fogadni, hogy korlátok közé szorítsák szeretetedet?

Eddig a napig szeretek...

Szeretek, de nem annyira, hogy...

A szeretet a végtelenre vágyik és csak egyedül Isten adhatja a végtelent.

Nem szerethetsz igazán és totálisan, ha nem nyitod meg egész szeretetedet Isten egész szeretete előtt.

Kérdezd meg szerelmesedtől, vajon szereti-e a SZERETETET?

Ha igen, tudhatod, képes arra, hogy korlátlanul szeressen téged.

Ha nem, akkor megtudod, hogy szerelme képtelen a végtelenre.

Túl kicsiny vagy ahhoz, hogy Istent a szeretetben elérjed és magadhoz láncold.

Szived túl kicsiny ahhoz, hogy úgy szeresd testvéreidet, ahogyan Isten szereti őket, és mégis Isten azt kívánja tőled, hogy ezzel a végtelen szeretettel szeresd Őt és testvéreidet.

Embertársaid és az egész világ, nem akármilyen, hanem isteni szeretetet várnak tőled.

Emberszereteted nem « természetes », hanem « természetfölötti » szeretet legyen.

Szükséged van Krisztus egész megváltására, hogy szeretetedet az önzéstől megmentsd.

Szükséged van Krisztus egész szeretetére, hogy emberi szeretetedet átalakítsad « isteni » szeretetté.

Az « isteni » szeretet, a kegyelem ajándékképpen, titokzatos képességünk, hogy úgy tudjunk

szeretni, ahogyan Isten szeret, « Krisztus szívével »:

Istent, Atyádat,
az embereket, testvéreidet.

Ha jobban akarsz szeretni, fogadd magadba jobban a SZERETETET. Engedd, hogy mindinkább a Szeretet szeressen benned és általad.

Tégy úgy, hogy Isten szeresse általad testvéreidet.

Ha « emberileg » szeretsz valakit, magadhoz kapcsolod.

Ha keresztény módra szereted, Krisztushoz kapcsolod.

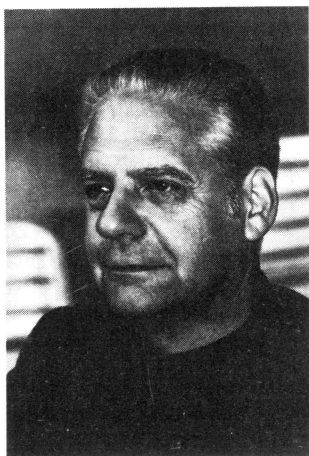
Ha Krisztussal és Krisztusban szeretsz, a TITOKZATOS TESTET növeled, és közreműködsz az Isten Országa előrevitelében, ugyanakkor, amikor hirdeted azt.

Nem arról van szó, hogy « gyakorold a felebaráti szeretetet », hanem légy maga a « szeretet ».

« Szeress, és tégy, amit akarsz » (1).

(1) Szent Agoston

QUOIST, Michel 1921-ben, a franciaországi Le Havre-ban született. Apját korán elveszítvén, 13 éves korában dolgozni kezd. 18 éves korában belép a papnevelő intézetbe, folytatja középiskolai tanulmányait, majd a főiskolán bölcseletet és hittudományt tanul; 1947-ben szentelik pappá. További tanulmányok következnek a párizsi Institut Catholique-on, szociológiából doktorál; díjnyertes értekezést ír „A város és az ember” címen. Mint káplán kezdi lelkipásztori működését Le Havre-ban majd egyházmegyei ifjúsági lelkész, utána a délamerikai francia papi utánpótlás érdekében végez kiképző munkát; most újra lelkipásztorkodik Le Havre-ban. Ezzel párhuzamosan folytatja írói tevékenységét és munkatársa az „Economie et Humanisme” tudományos munkaközösségnek. Egyike a ma legolvasottabb francia egyházi íróknak. Többi művei: Prières (Itt vagyok, Uram!); Aimer. Journal de Dany; Donner. Journal d'Anne-Marie; Le Christ est vivant; Jesus Christ m'a donner rendez-vous. Szerkeszti a „Visages du Christ” c. naplósorozatot. (Mind Les Editions Ouvrières, Paris)

MICHEL QUOIST

ITT VAGYOK,
URAM!

MAI EMBER IMÁI

„Mielőtt e sorokat papírra vetettük volna, elimádkoztuk, átéltük azokat. Hívő, gyakorló keresztény emberek élete van összesűrítve bennük úgy, ahogyan azt naponta felajánlották Istennek. Ezt a felajánlást öltöztettük a szavak köntösébe, hogy így mutassuk be másoknak is. Célunk az volt, hogy segítségükre legyünk: mentsék át életüket az imába, hogy az ÉLETÜK már maga is IMÁDSÁGGÁ váljék. A felsorolt események mind megtörténtek a valóságban...

Egyetlen reménység ösztökélt, fűtött bennünket írás közben: az, hogy elindítsuk a nagy dialógust, a párbeszédet az ember és Isten között...”

Igy ír a szerző ez újszerű imádságoskönyv előszavában. Azóta százezrek olvasták tizenegy nyelven ezt a könyvet (kiadásai franciául s németül meghaladják a negyedmilliós példányszámmot), és ráismertek saját nyelvükre, saját eszmevilágukra, saját gondjaikra – és békét s vigaszt merítettek belőle.

Rendelési cím: VERLAG OMC, A-1042 WIEN, Postfach 17.

Könyvünk az élet művészetéről nyújt elmélkedéseket — mai keresztényeknek. Az emberek jól akarnak élni, sikerre vágnak — de legtöbbször csak anyagi sikerre. E műben a szerző az élet valódi és totális sikeréhez ad szempontokat — a hit szemszögéből —, teljes tudományos felkészültséggel a lélektan és szociológia terén is, gyümölcsöztetve pedagógiai és lelkipásztori gyakorlatának gazdag tapasztalatait. Saját nyelvén szól a mai emberekhez. Életszerű, csattanós, szuggesztív mondataival lenyűgözi, gondolkodásra, önvizsgálatra készíteti és önmaga elkötelezésére akarja indítani az olvasót.

Mint lelki könyvnek újszerűsége, hogy az emberből és természetes adottságaiból — hívők és nem-hívők párbeszédében a «közös nevezőből» — indul ki és nem különböztet külső-belső, természetes-természettőlötti élet között, hanem szerves egységben látja és láttatja a mai ember életének főbb problematikáját. Vallási vonatkozásban nem elégszik meg a hit «gyakorlatainak» elemzésével, de megmutatja, hogy miből kell lelkileg táplálkoznia a keresztény életnek, hogy megteremhesse gyümölcseit a tettekben, a testvér szolgálatában, a jobb világot építő szeretetben.